

KS § 119

Dnr KS/2023:209 – 0061

Flerårsplan 2024-2026 för Strängnäs kommunkoncern

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att

1. anta Flerårsplan 2024–2026 för Strängnäs kommunkoncern enligt förslag daterat 2023-05-12,
2. den kommunala skattesatsen för år 2024 är oförändrad, 21,67 kronor,
3. fastställa en kreditlimit för internbanken 2024 för kommunkoncernen med en ökning om 845 miljoner kronor till att högst utgöra 3 836 miljoner kronor,
4. kommunstyrelsen har under 2024 rätt att omsätta lån, det vill säga låna upp belopp motsvarande belopp på de lån som förfaller till betalning 2024,
5. Strängnäs kommunföretag AB ska lämna utdelning om 13 miljoner kronor 2024.

Yrkanden

Jacob Högfeldt (M) och Magnus Stuart (M) yrkar bifall till liggande förslag.

Beslutsgång

Ordföranden finner att det endast finns ett förslag till beslut och att detta blir kommunstyrelsens beslut.

Reservationer

Maria Nerby (C), Björn Karlsson (SD), Catharina De Geer (KD) och Lars Larsson (STRP) avstår från att delta i beslutet till förmån för eget förslag i kommunfullmäktige.

Beskrivning av ärendet

Kommunen ska enligt kommunallagen varje år upprätta en budget för nästa kalenderår. Budgeten ska upprättas så att intäkterna överstiger kostnaderna samt innehålla en plan för verksamheten och ekonomin. Av planen ska det framgå hur verksamheten ska finansieras och hur den ekonomiska ställningen beräknas vara vid budgetårets slut. För verksamheten ska även anges mål och riktlinjer som är av betydelse för god ekonomisk hushållning. För ekonomin ska anges de finansiella mål som är av betydelse för god ekonomisk hushållning.

Justerandes sign			Utdragsbestyrkande
------------------	--	--	--------------------

Styrdokumentet "Flerårsplan 2024–2026 Strängnäs kommun" beskriver inriktningen för kommunens verksamhet och ekonomi. Strängnäs kommunkoncerns sex mål beslutas av kommunfullmäktige och gäller för samtliga nämnder och bolag. De koncerngemensamma målen är följande:

I Strängnäs kommun

- ges barn och unga goda förutsättningar att må bra och att klara skolan med goda resultat och en vilja att fortsätta lära genom livet,
- är vi en fossilfri kommun 2030 på god väg mot klimatneutralitet 2040 med låg miljöpåverkan,
- är ett aktivt, tryggt och hälsosamt liv möjligt för alla invånare oavsett individuella förutsättningar,
- har medarbetare och ledare möjlighet och förutsättning att vara med och utveckla vår kommun,
- finns det ett kulturutbud och ett företagarklimat som stärker tillväxt och arbetsmarknad,
- är kommunkoncernen kostnadsmedveten och resultatinkriktad.

Den ökande befolkningen och den demografiska utvecklingen i Strängnäs kommun ökar behovet av kommunal service. Det ökade behovet leder till ökade kostnader och skapar behov av fler investeringar. De demografiskt betingade kostnaderna för verksamheten växer snabbare än intäkterna. Det är därför viktigt att fokusera på åtgärder som bromsar kostnadsutvecklingen.

Det allmänna ekonomiska läget och lågkonjunkturen kommer få effekter för den ekonomiska utvecklingen för Strängnäs kommunkoncern. Kostnaderna förväntas öka framöver utifrån hög inflation och höga räntor. För att hantera detta krävs en långsiktig och effektiv ekonomi- och verksamhetsstyrning utifrån god ekonomisk hushållning.

God ekonomisk hushållning i Strängnäs kommunkoncern innebär att såväl finansiella som verksamhetsmässiga mål uppnås. En förutsättning för en god ekonomisk hushållning är att det finns ett tydligt samband mellan resursåtgång, leveranser och resultat. För att uppnå detta är det av största betydelse att respektive nämnd och bolag klarar sina uppdrag och bidrar till måluppfyllelse, samtidigt som de har sin ekonomi i balans.

God ekonomisk hushållning ur det finansiella perspektivet definieras med att soliditeten i kommunkoncernen år 2030 når 25 procent och att kommunen etablerar en långsiktig resultatnivå på lägst 2 procent av skatteintäkterna.

Ekonomiska konsekvenser för kommunen

För Strängnäs kommun innebär det en utmaning att få skatteintäkterna att täcka verksamhetens förväntade kostnader de närmsta åren. För 2023 prognostiseras en resultatnivå på 1,1 procent och för 2024 beräknas det budgeterade resultatet till 1,6 procent. Det är en tillfällig sänkning av resultatnivån men förändrar inte kommunens ambitioner på längre sikt. De

Justerandes sign			Utdragsbestyrkande
------------------	--	--	--------------------

två följande åren i planperioden har kommunen återigen en resultatnivå på 2,0 procent respektive år. Sett till en femårsperiod uppgår resultatet därmed till 2,7 procent av skatteintäkterna vilket är i enlighet med kommunens långsiktiga målsättning.

En fortsatt effektiv verksamhet med god kostnadskontroll är nödvändigt för att långsiktigt behålla en stabil ekonomisk utveckling och en hög kvalitet i verksamheterna.

Den föreslagna kreditlimiten är beräknad utifrån det långsiktiga finansieringsbehovet för kommunkoncernen.

Övriga konsekvenser
Beslutet medför inga övriga konsekvenser.

Uppföljning
Uppföljning av kommunfullmäktiges mål och budget sker i samband med delårsrapport 1 per 30 april, delårsrapport 2 per 31 augusti och årsredovisning. Ekonomisk rapportering lämnas därutöver löpande till kommunstyrelsen och nämnder.

Beslutsunderlag
Tjänsteutlåtande, Flerårsplan 2024-2026 Strängnäs kommun, 2023-05-12
Styrdokument, Flerårsplan 2024–2026 Strängnäs kommun, förslag, 2023-05-12

Beslutet skickas till
Kommunfullmäktige
Kommunstyrelsen
Barn- och utbildningsnämnden
Socialnämnden
Kulturnämnden
Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden
Teknik- och fritidsnämnden
Kommunrevision
Överförmyndarnämnden
Strängnäs kommunföretag AB
SEVAB Strängnäs Energi AB
Strängnäs Fastighets AB
Fackliga företrädare

Justerandes sign			Utdragsbestyrkande
------------------	--	--	--------------------

Beslutad:	åååå-mm-dd § xx
Myndighet:	Kommunfullmäktige
Diarienummer:	KS/2023:209 - 0061
Ersätter:	Flerårsplan 2023-2025 för Strängnäs kommun beslutad av kommunfullmäktige 2022-12-12 § 281
Gäller för:	Alla nämnder och förvaltningen
Gäller fr o m:	2024-01-01
Gäller t o m:	xxxx-xx-xx
Dokumentansvarig:	Ekonomiavdelningen
Uppföljning:	Årligen/ÅÅÅÅ-MM-DD

Flerårsplan 2024–2026

Innehållsförteckning

Inledning	3
Strängnäs kommunkoncerns mål	4
Mål utifrån koncernperspektiv och hållbarhet	4
God ekonomisk hushållning.....	5
Önskat läge 2035.....	6
Utmaningar	7
Ekonomisk plan 2024–2026	8
Resultat och resultatutveckling.....	9
Investeringar och finansiering.....	15
Finansiering	18
Soliditet	19
BILAGA 1. Ekonomisk sammanställning koncernen	21
BILAGA 2. Nyckeltal kommunkoncernen	22
BILAGA 3. Ekonomisk sammanställning kommunen	24
BILAGA 4. Kommunens driftbudget 2024–2026.....	25
BILAGA 5. Kommunens resursfördelningsmodell	26

Inledning

Visionen är vår gemensamma ledstjärna och beskriver ett önskvärt framtida tillstånd. Den ska inspirera och utmana oss både i det dagliga arbetet och när vi planerar för framtiden. Strängnäs kommuns vision lyder:

”Tillsammans och med invånarnyttan i fokus, skapar vi framtidens hållbara kommun i hjärtat av Mälardalen”.

Flerårsplanen är navet i styrmodellen¹ och beskriver vilka mål som kommunkoncernen ska uppnå under de kommande åren. I planen redogörs också bland annat för Önskat läge 2035 och vilka de främsta utmaningarna är. Flerårsplanen beskriver även det ekonomiska läget och hur budgeten ska fördelas.

Utifrån inriktningen i flerårsplanen tas det fram verksamhetsplaner för nämnderna och affärsplaner för bolagen. Där sker en konkretisering av hur man planerar att bidra till måluppfyllelse utifrån sin verksamhet och sina uppdrag.

Uppföljning av både verksamhetsresultat och ekonomiskt resultat sker med fokus på kommunfullmäktiges mål som gällt under perioden. Uppföljning sker i årsredovisning samt i två delårsrapporter. Bedömningen av måluppfyllelse baseras på utvärdering av nämndernas och bolagens arbete utifrån mål, mått och resultat. Bedömningen bygger därvid på en samlad bedömning och analys av aktiviteter, effekter och resultat för kommunen som helhet. I uppföljningarna bedöms god ekonomisk hushållning som en sammanvägd bedömning av verksamhetsresultat och insatta ekonomiska resurser.

---

¹ Styrmodell för Strängnäs kommunkoncern (KS/2018:371).

Strängnäs kommunkoncerns mål

Moderaterna och Socialdemokraterna bildar under 2022–2026 en styrande majoritet i Strängnäs kommun. I partiernas majoritetsförklaring för perioden framgår att Strängnäs kommun vid periodens slut ska vara en plats där det framgår att majoriteten tagit ett långsiktigt ansvar för helheten och där Agenda 2030 är det genomsyrande förhållningssättet i kommunkoncernen.

I det arbetet har partierna valt att under mandatperioden prioritera tre områden. Det första området är skolan, som genom att utgå från det kompensatoriska uppdraget ska ge alla elever i Strängnäs kommun tillgång till en skolgång där målet är höga kunskapsresultat och hög likvärdighet.

Det andra området är trygghet och folkhälsa, där de styrande partierna pekar på att ett bra företagsklimat ska skapa tillgång på arbete, vilket i sin tur leder till att fler känner sig inkluderade i samhället. Kommunens invånare ska också ges goda förutsättningar för ökad psykisk hälsa, trygg utemiljö och att en god vård och omsorg ska finnas för den som behöver. En del i det arbetet är att kommunen ska skapa bra förutsättningar för ett aktivt och hälsosamt liv för alla åldrar.

Det tredje området handlar om en nödvändig omställning för klimatet och en förbättrad livsmiljö. Kommunen kommer att ta ytterligare steg för att nå målsättningarna om fossilfria transporter 2030 och klimatneutralitet 2040.

Mål utifrån koncernperspektiv och hållbarhet
Strängnäs kommunkoncerns sex mål beslutas av kommunfullmäktige och gäller för samtliga nämnder och bolag. Genom allas bidrag till måluppfyllelse når vi kommunkoncernens gemensamma mål. Samverkan såväl internt som externt är en förutsättning för en god måluppfyllelse. Utöver målen planerar och verkar nämnderna utifrån sina grunduppdrag i reglementen och bolagen utifrån sina ägardirektiv.

Agenda 2030 är vägledande för allt arbete i Strängnäs kommunkoncern. Hållbar utveckling är en integrerad del i verksamheternas ordinarie uppdrag och processer för att skapa framtidens hållbara kommun. Strängnäs kommunkoncerns sex lokala mål kopplar till de globala målen och genom styrmodellen säkerställs att det genomförs reella förflyttningar mot social, miljömässig och ekonomisk hållbarhet.

Strängnäs kommunkoncern ska kunna leverera service och tjänster med hög kvalitet. Vi ska nå våra mål trots begränsade resurser och utmaningar i en föränderlig omvärld. Ett medel för att lyckas med det är innovation.

Innovation handlar om att tänka och göra nytt, om att möta behov och skapa värde på nya sätt. Det handlar vidare om nya eller bättre lösningar som skapar

värde för invånare, brukare, företag och civilsamhället. Värdet som skapas kan anta många former; ekonomiska, sociala eller miljömässiga. Det innebär att vi vill tänka bortom det vi gör idag. Tänka nytt och större hur vi skulle kunna göra det på annat sätt, utifrån de resultat och tillstånd vi vill uppnå.

Nedan följer Strängnäs kommunkoncerns mål.

- ❖ *I Strängnäs kommun ges barn och unga goda förutsättningar att må bra och att klara skolan med goda resultat och en vilja att fortsätta lära genom livet*
- ❖ *I Strängnäs kommun är vi en fossilfri kommun 2030 på god väg mot klimatneutralitet 2040 med låg miljöpåverkan*
- ❖ *I Strängnäs kommun är ett aktivt, tryggt och hälsosamt liv möjligt för alla invånare oavsett individuella förutsättningar*
- ❖ *I Strängnäs kommun har medarbetare och ledare möjlighet och förutsättning att vara med och utveckla vår kommun*
- ❖ *I Strängnäs kommun finns det ett kulturutbud och ett företagarklimat som stärker tillväxt och arbetsmarknad*
- ❖ *I Strängnäs kommun är kommunkoncernen kostnadsmedveten och resultatinkriktad*

God ekonomisk hushållning

För kommuner finns det regler som innebär att de ska hushålla med sina resurser. I kommunallagen uttrycks detta som att kommuner ska ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet och i sådan verksamhet som bedrivs av andra juridiska personer. God ekonomisk hushållning kan beskrivas som att varje generation ska finansiera den verksamhet som de beslutar om och tar del av.

En hållbar ekonomi är viktigt för Strängnäs kommunkoncern. Ekonomin ska präglas av ansvarstagande både i goda tider såväl som i perioder av lågkonjunktur. En långsiktig ekonomisk planering är en central del i detta arbete. För att klara de kommande årens utmaningar i form av minskade skatteintäkter och ökade behov från invånarna är det viktigt att resurserna används på ett effektivt och ansvarsfullt sätt, det vill säga att den kommunala servicen ska infria kommuninvånarnas behov och förväntningar och dessutom bedrivs på ett kostnadseffektivt sätt.

God ekonomisk hushållning i Strängnäs kommunkoncern innebär därför att såväl finansiella som verksamhetsmässiga mål uppnås. En förutsättning för en god ekonomisk hushållning är att det finns ett tydligt samband mellan resursåtgång,

leveranser och resultat. För att uppnå detta är det av största betydelse att respektive nämnd och bolag klarar sina uppdrag och bidrar till måluppfyllelse, samtidigt som de har sin ekonomi i balans.

God ekonomisk hushållning ur det finansiella perspektivet definieras med att soliditeten i kommunkoncernen år 2030 når 25 procent och att kommunen etablerar en långsiktig resultatnivå på lägst 2 procent av skatteintäkterna.

Önskat läge 2035

Önskat läge 2035 är en framtidsbeskrivning av Strängnäs kommun. Det önskade läget skapas genom kommunens vision, mål, översiktsplan och andra framåtsyftande styrande dokument.

Strängnäs är en kommun att bo i hela livet

Här finns olika boendeformer. De många företagen ger tillväxt och en varierad arbetsmarknad. Inpendlingen är större än utpendlingen.

Den lokala demokratin är stark

Kommunen vet vad invånare, civilsamhälle och företagare vill och tycker genom dialoger, samråd, samverkan och samtal.

Strängnäs är en fossilfri kommun

Kommunen är på väg att bli klimatneutral. Den senaste hållbara tekniken syns i stadsbilden.

Strängnäs är en robust kommun som snabbt kan ställa om

Strängnäs kommun har en god beredskap, klarar kriser och agerar fort på förändringar.

Strängnäs är en frisk kommun

Rörelseglädjen finns inbyggd i invånarnas vardagliga rörelsemönster. Förutsättningar till spontanidrott finns.

Barn börjar sitt livslånga lärande i Strängnäs kommun

Kommunens skolor har en trygg miljö och goda resultat.

Strängnäs kommunkoncern är en flexibel arbetsgivare

Medarbetare i alla åldrar trivs och har en stark vi-känsla. Innovation är en naturlig del av arbetet. Kommunens medarbetare gör saker som får effekt.

Strängnäs kommunen är expert på kompetensförsörjning

Det sker genom samarbeten med näringslivet, andra kommuner och regioner. Kommunen tillvaratar människors utvecklingsmöjligheter. Det finns en riklig tillgång till interna utbildningar och trainee-program.

Utmaningar

Här redogörs för de främsta utmaningarna som Strängnäs kommunkoncern har eller står inför.

Skolans kunskapsresultat och likvärdighet

Att förbättra resultaten i grundskolan och öka likvärdigheten mellan skolorna är en av Strängnäs kommuns största utmaningar. Fler elever, både flickor och pojkar, behöver nå godkända resultat i alla ämnen och gymnasiebehörigheten måste öka i de kommunala grundskolorna. Mycket har gjorts inom skolutvecklingsprogrammet. Det kommer att krävas ett fortsatt fokus på undervisningen och dess effekter för barns och elevers utveckling och lärande. Samtidigt som skolresultaten är en kvarstående utmaning, är utmaningar runt barn- och unga fler och många gånger komplexa. Orsaksanalyser i förvaltningen pekar på behov av samordnade insatser i linje med barn- och ungdomsstrategin. Det pågående arbetet runt skola, socialtjänst och kultur ska fortsätta och arbeta in erfarenheter från det länsgemensamma arbetet, tillsammans för barnens bästa, i Sörmland.

Tryggheten

Strängnäs kommun är i grunden en trygg plats, men upplevs ändå ibland som otrygg. Kommunkoncernen ska stärka tryggheten i vardagslivet och samtidigt ha en beredskap för eventuella kriser. Trygghetsskapande arbete är något som berör både flera aktörer i samhället samt flera verksamheter inom förvaltningen. Det behövs extra fokus på den sociala tryggheten för de med behov av stöd, omsorg och vård. Samverkan internt, externt och horisontellt är av stor vikt för att hantera utmaningen.

Förutsättningar god fysisk och psykisk hälsa

Kommunen vill ge goda förutsättningar till att invånare i Strängnäs kommun ska kunna ha en god fysisk och psykisk hälsa genom att erbjuda välfärdstjänster av god kvalitet. En viktig del i arbetet med att förebygga samt att ge stöd och insatser för personer med ohälsa är bland annat att kommunen behöver arbeta systematisk och på bred front med suicidprevention.

Klimatet

Klimatfrågans betydelse fortsätter att öka. För att nå kommunens klimatmål och inte överskrida den lokala koldioxidbudgeten krävs ytterligare krafttag. De utvecklingsinsatser och förbättringsarbeten som hittills genomförts har ännu inte gett tillräcklig effekt. Området kvarstår som en utmaning för kommunen.

Kompetensförsörjningen

När det gäller kompetensförsörjningen är det allt svårare att rekrytera rätt kompetens. Det gäller särskilt personer med spetskompetens. Svårigheten att rekrytera påverkar i vissa fall arbetsmiljön. Fortsätter denna utveckling kan det påverka kommunens möjligheter att utföra sina uppgifter på ett adekvat sätt. För

att trygga kompetensförsörjningen på kort och lång sikt ska kommunkoncernen lägga ytterligare kraft på den strategiska kompetensförsörjningen och extern samverkan.

Demografin och kostnadsutvecklingen

Den ökande befolkningen och den demografiska utvecklingen i Strängnäs kommun ökar behovet av kommunal service. Det ökade behovet leder till ökade kostnader och skapar behov av fler investeringar. De demografiskt betingade kostnaderna för verksamheten växer snabbare än intäkterna. Det är därför viktigt att fokusera på åtgärder som bromsar kostnadsutvecklingen. Även det ekonomiska läget och lågkonjunkturen kommer få effekter för den ekonomiska utvecklingen för Strängnäs kommunkoncern. För att hantera utmaningar och lågkonjunktur ska det finnas en långsiktig och effektiv ekonomi- och verksamhetsstyrning.

Ekonomisk plan 2024–2026

Den ekonomiska planen utgår från koncernperspektivet med nedbrytning till kommunen och de kommunala bolagen Strängnäs kommunföretag AB (SKFAB), koncernen SEVAB Strängnäs Energi AB (SEVAB) och koncernen Strängnäs Fastighets AB (SFAB). Vid jämförelser används likvärdiga kommunkoncerner med 30 000–49 999 invånare.

Under de senaste åren har kommunkoncernen redovisat goda resultat och en förbättrad soliditet. Den positiva utvecklingen är ett resultat av konjunkturläget men även ökade statsbidrag och ökade skatteintäkter till följd av befolkningstillväxten. Det primära är dock att kommunkoncernen verkningsfullt vårdat effekterna av högkonjunkturen och de ökade skatteintäkterna genom tydligt arbete med långsiktig ekonomisk planering och en aktiv ekonomistyrning. De kommande åren väntas betydligt tuffare ekonomiska förutsättningar. Den ökande befolkningen och den demografiska utvecklingen i kommunen ökar behovet av service, ger ökade kostnader och skapar behov av fler investeringar. Därtill påverkar den försvagade konjunkturen och höga inflationsnivåer kommunkoncernens kostnadsutveckling.

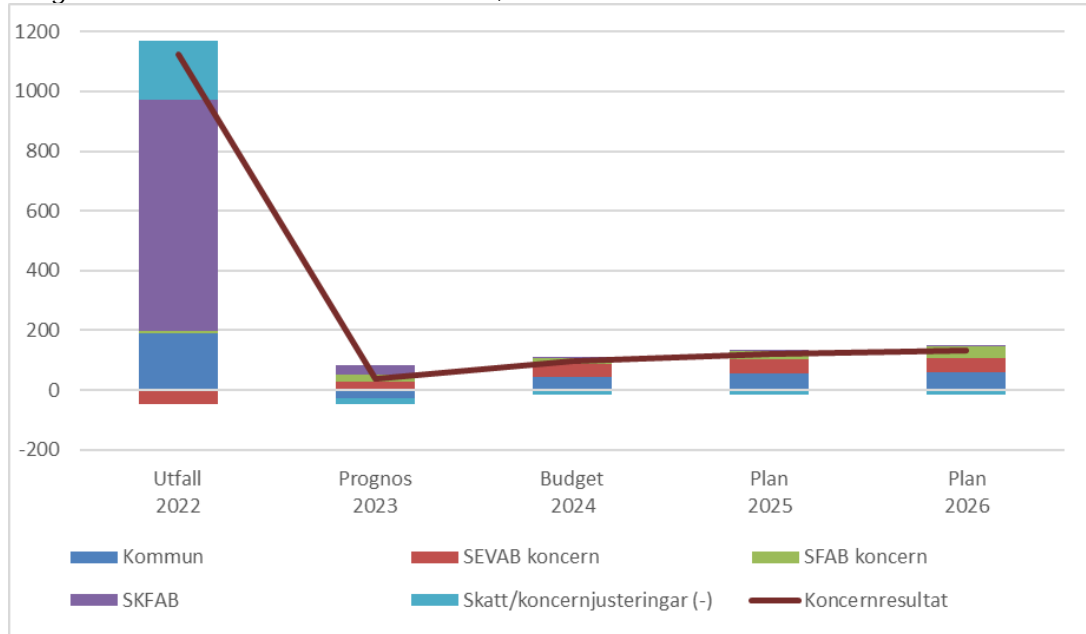
Inflationsnivåerna är idag högre än på flera decennier och verksamheterna har fått erfarit stigande kostnader inom de flesta områdena. Kortsiktigt kan kostnadsökningarna hanteras genom bland annat sänkta resultatkrav utifrån att kommunkoncernens ekonomiska ställning stärkts under senare år. Det skapar tid och handlingsutrymme att göra välbetänkta val som är effektfulla. För att långsiktigt behålla en stabil ekonomisk utveckling och en hög kvalitet i verksamheten kommer dock prioriteringar och en fortsatt effektiv verksamhet med god kostnadskontroll vara nödvändigt.

Resultat och resultatutveckling

Kommunkoncernens resultat efter skatt bedöms 2024 bli 97,1 miljoner kronor för att därefter succesivt öka till 134,4 miljoner kronor 2026.²

Diagram 1. Kommunkoncernens resultat, mkr

En förutsättning för god ekonomisk hushållning är en balans mellan utvecklingen av intäkter och kostnader i ett längre tidsperspektiv. I tabellen nedan visas förväntad utveckling under 2024.

Tabell 1. Utveckling av koncernens intäkter och kostnader

Intäkter och kostnader Koncernen	Utfall 2022	Prognos 2023	Budget 2024
Verksamhetens intäkter, mkr	861	865	929
- Förändring, %	-8,3%	0,4%	7,4%
Verksamhetens kostnader, mkr	-2 976	-3 197	-3 309
- Förändring, %	6,7%	7,4%	3,5%
Avskrivningar, mkr	-178	-205	-243
- Förändring, %	-19,5%	15,0%	18,5%
Verksamhetens nettokostnad, mkr	-2 293	-2 536	-2 623
- Förändring, %	10,7%	10,6%	3,4%
Skatteintäkter och generella statsbidrag, mkr	2 525	2 626	2 768
- Förändring, %	6,9%	4,0%	5,4%
Finansnetto, mkr*	-50	-53	-48
- Förändring, %	12%	6%	-9%

*exkl. försäljning värmeverksamheten 2022

² Uppgifterna om bolagens resultat är preliminära, beslut om bolagens budget fattas av respektive styrelse.

Kommunkoncernens nettokostnader beräknas öka under 2024 med 3,4 procent. Till följd av det ökade investeringsbehovet ökar kostnaderna för avskrivningarna i en högre takt än intäkterna. Kommunens skatteintäkter och generella statsbidrag beräknas öka med 5, procent.

Strängnäs kommunkoncerns beroende av omvärlden kan beskrivas genom att göra en känslighetsanalys. Av sammanställningen nedan framgår hur olika intäkt- och kostnadsposter påverkar kommunens och koncernens resultat om de förändras.

Tabell 2. Känslighetsanalys

Effekt på intäkter och kostnader	Förändring, %	Koncern, mkr	Kommun, mkr
Skatteintäkter & generella statsbidrag	1%	25,3	25,3
Avgifter, hyror & ersättningar	1%	6,4	2,0
Statliga bidrag & övriga bidrag	1%	2,0	2,0
Personalkostnader	1%	-14,7	-14,2
Inköp av varor & tjänster	1%	-7,2	-3,1
Lämnade bidrag	1%	-1,0	-1,0
Lokalkostnader	1%	-0,9	-2,6
Räntekostnader	1 %-enhet	-5,9	0,0

Störst effekt på resultatet både i kommunen och koncernen har en 1 procents förändring av skatteintäkterna, generella statsbidrag och utjämning. På kostnads-sidan är det personalkostnaderna och kostnaderna för inköp av varor och tjänster som har störst effekt om de förändras med 1 procent. Förändras räntenivån för upplåning har det också en stor effekt på kostnaderna i koncernen utifrån dotterbolagens lån. Kommunen har inga lån för egen del.

Bolagens resultat

Strängnäs kommunföretag AB budgeterar årliga positiva resultat om 3,0 miljoner kronor exklusive ränteintäkter från placeringar. Utdelningskravet på bolagskoncernen är 13,0 miljoner kronor per år under 2024–2026, 5,0 miljoner kronor från SEVAB Strängnäs Energi AB och 8,0 miljoner kronor från moderbolagets ränteintäkter från placering av vinst från försäljning av värmeverksamheten.

SEVAB koncernen budgeterar med årliga positiva resultat om 46–47 miljoner kronor före skatt, motsvarande cirka 10 procent av omsättningen.

SFAB koncernen budgeterar också med årliga positiva resultat. År 2024 uppgår resultatbudgeten till 18,5 miljoner kronor före skatt vilket motsvarar 5 procent av omsättningen. Strängnäs Fastighets AB budgeterar med resultat om 13,0 miljoner kronor före skatt och Strängnäs Bostads AB budgeterar med resultat om 8,7 miljoner kronor före skatt.

Kommunens resultat

I den kommunala ekonomin ska kostnaderna varje år täckas av de intäkter som kommer från framför allt skatteintäkter och generella statsbidrag. De kommande åren förväntas dock dessa intäkter inte öka i samma takt som kostnaderna för de kommunala verksamheterna. Att kostnaderna ökar kraftigt beror dels på att kommunen växer med fler invånare i behov av välfärdstjänster, dels på stigande priser och ökade pensionskostnader utifrån en hög inflationsnivå. För att utifrån dessa förutsättningar långsiktigt behålla en stabil ekonomisk utveckling och en hög kvalitet i verksamheten kommer prioriteringar, effektiviseringar och kortsiktigt sänkta resultatkrav vara nödvändigt.

I riktlinjerna för god ekonomisk hushållning har kommunfullmäktige fastställt att kommunen långsiktigt ska etablera en resultatnivå på lägst 2 procent av skatteintäkterna. För 2023 prognostiseras en resultatnivå på 1,1 procent och för 2024 beräknas det budgeterade resultatet till 1,6 procent. Det är en tillfällig sänkning av resultatnivån men förändrar inte kommunens ambitioner på längre sikt. De två följande åren i planperioden har kommunen återigen en resultatnivå på 2,0 procent respektive år. Sett till en femårsperiod uppgår resultatet därmed till 2,7 procent av skatteintäkterna vilket är i enlighet med kommunens långsiktiga målsättning.

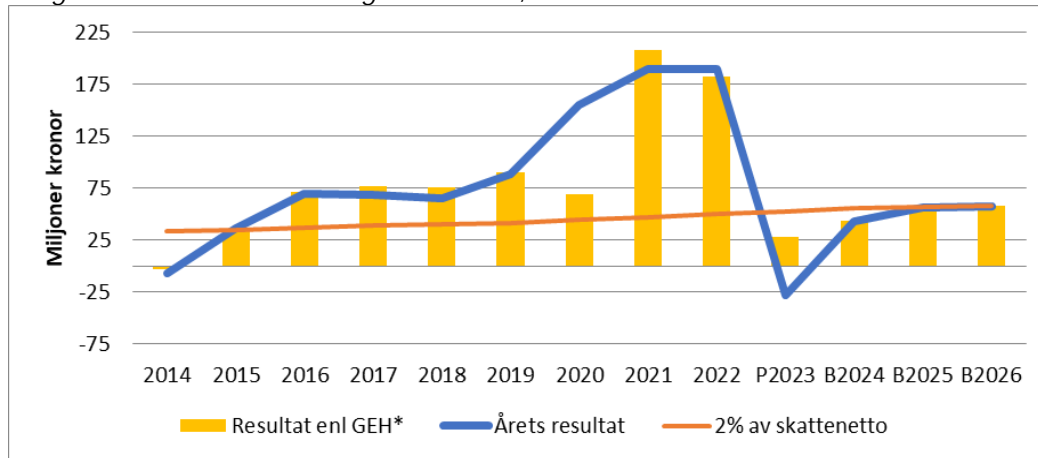
Tabell 3. Årets resultat och resultat enligt god ekonomisk hushållning 2022–2026

Resultat, mkr	Utfall	Prognos	Budget	Plan	Plan	Totalt
	2022	2023	2024	2025	2026	
Årets resultat	189,5	-27,8	43,7	56,7	58,8	510,2
Reservering av medel till resultatutjämningsreserv	-25,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-25,0
Användning av medel från resultatutjämningsreserv	0,0	27,8	0,0	0,0	0,0	27,8
Årets resultat enligt balanskravet	164,5	0,0	43,7	56,7	58,8	513,1
Anspråktagna medel som reserverats under eget kapital	18,0	27,7	0,0	0,0	0,0	64,3
Resultat enligt god ekonomisk hushållning	182,5	27,7	43,7	56,7	58,8	577,4
Resultatmål	7,2%	1,1%	1,6%	2,0%	2,0%	2,7%

I diagrammet nedan framgår hur resultatutvecklingen sett ut sedan 2014. Under framför allt 2019–2022 har höga resultatnivåer uppnåtts som kortsiktigt kan nyttjas under de kommande åren när resultatnivåerna förväntas bli lägre.

Diagram 2. Resultatutveckling 2014–2026, mkr

*God ekonomisk hushållning (GEH) enligt riktlinjerna KS/2019:355 och tillägg KS/2022:518. Enligt riktlinjerna justeras årets resultat med de kostnader som nyttjats av tidigare års avsättningar samt justering av resultatutjämningsreserv.

Enligt Sveriges Kommuner och Regioner, SKR, väntar en fortsatt konjunkturförsvagning den närmsta tiden med en svag utveckling för både produktion och sysselsättning. Det är effekterna av det senaste årets höga inflation och stigande räntor som för Sverige in i lågkonjunkturen. Trots att SKR räknar med fallande inflation redan 2023, kommer dock inflationen under en längre tid vara högre än innan den sköt i höjden. Det innebär att förutsättningarna kommer att vara fortsatt tuffa under en tid framöver och en aktiv ekonomistyrning kommer vara avgörande för kommunens framtida ekonomiska ställning.

Skatteprognos

Kommunens största intäktskälla är skatteintäkterna, de utgör drygt 80 procent av de totala kommunala intäkterna. Dessa intäkter påverkas av skatteunderlagets utveckling och befolkningsförändringen. Eftersom det finns en betydande osäkerhet om hur stora de framtida skatteintäkterna blir, spelar prognoser en viktig roll i den ekonomiska planeringen. Kommunen använder sig av skatteunderlagsprognoser från Sveriges Kommuner och Regioner, SKR, samt kommunens befolkningsprognos vid beräkning av skatteintäkterna.

De senaste åren har skatteintäkterna ökat med i genomsnitt 7 procent per år. Det är effekten av de senaste årens konjunkturläge, men beror också på ökade statsbidrag och den höga befolkningstillväxten. Skatteintäkterna kommer att fortsätta öka under planperioden, men inte i samma utsträckning som tidigare och inte i den takt som verksamheternas kostnader förväntas öka.

Skatteunderlagsprognosen som SKR presenterade i april 2023 visar på en historiskt svag real utveckling av skatteunderlaget kommande år. Underlaget urholkas av pris- och löneökningar samt stora kostnadsökningar för pensioner orsakade av inflationen, som höjer prisbasbeloppet. Realt sett förväntas inte

skatteunderlaget återhämta sig till den ursprungliga trenden förrän i slutet av planperioden.

För Strängnäs kommun innebär det en utmaning att få skatteintäkterna att täcka verksamhetens förväntade kostnader under framför allt 2024–2025. En minskad nettokostnadsutveckling och effektiviseringar krävs för att klara finansieringen och bibehålla kommunkoncernens handlingsutrymme framöver när den demografiska utvecklingen bli mer påtaglig.

Kommunen budgeterar för en oförändrad skattesats på 21,67 procent under planperioden 2024–2026.

Driftbudget

Fördelning av kommunens ekonomiska resurser för nämndernas driftkostnader sker utifrån en framtagen resursfördelningsmodell. Denna modell är framtagen med stöd från Rådet för främjande av kommunala analyser, RKA, och beskrivs närmare i bilaga 5. Modellen utgör dock bara en grund för fördelningen. Den politiska prioriteringen avgör den slutliga resursfördelningen till kommunens nämnder.

De senaste åren har kommunen genomfört omfattande ekonomiska satsningar inom flera områden. Kommunen har gjort tydliga ekonomiska prioriteringar för att möjliggöra att så många som möjligt klarar målen i skolan. Även ekonomiska medel för att stärka hälsan och livskvaliteten hos brukare inom äldreomsorgen, samt medel för att arbeta med att kommunkoncernen är en förebild vad gäller det sociala- miljömässiga- och ekonomiska hållbarhetsarbetet har prioriterats. Den kommande planperioden kompenseras samtliga nämnder för beräknade pris- och löneökningar utifrån Sveriges Kommuner och Regioners, SKR:s, senaste prognos över kostnadsutvecklingen. Nämnderna kompenseras också för volymökningar utifrån den senaste befolkningsprognosen. Därutöver är kunskapsresultaten och samordnade insatser i linje med barn- och ungdomsstrategin fortsatt högt prioriterat och barn- och utbildningsnämndens budgetram är förstärkt för att fortsätta förvaltningens gemensamma arbete kring detta viktiga område.

En fortsatt effektiv verksamhet med god kostnadskontroll är nödvändigt för att långsiktigt behålla en stabil ekonomisk utveckling och en hög kvalitet i verksamheterna. Förutom sänkt resultatkrav är effektiviseringskravet under 2024–2025 något högre än tidigare för samtliga nämnder, utom för barn- och utbildningsnämnden. Anledningen till undantaget är att ytterligare förstärka det samordnade arbetet kring barn- och unga. Det utökade effektiviseringskravet för övriga uppgår till 1 procent 2024 och 0,2 procent 2025. Det årliga effektiviseringskravet på 0,7 procent som krävs för att hantera den demografiska utvecklingen och skapa en effektiv verksamhet kvarstår för samtliga nämnder.

Tabell 4. Driftbudget 2024–2026 samt utfall 2022, budget och prognos 2023, mkr

Driftbudget, mkr	Ramjust					
	Utfall 2022	Budget 2023	Prognos 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Kommunfullmäktige	-7,4	-10,1	-10,1	-8,3	-7,9	-8,2
Kommunstyrelsen	-176,7	-194,6	-194,6	-206,0	-204,3	-208,9
Teknik- och fritidsnämnden	-169,8	-174,5	-180,5	-177,9	-179,3	-184,1
Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden	-36,3	-33,7	-33,7	-34,9	-35,5	-36,7
Kulturnämnden	-56,8	-62,1	-62,1	-61,3	-62,3	-62,4
Socialnämnden	-790,5	-860,6	-875,1	-908,0	-921,9	-951,7
Barn- och utbildningsnämnden	-1 047,4	-1 143,2	-1 143,2	-1 200,8	-1 198,6	-1 221,1
Finansförvaltningen	2 474,3	2 437,3	2 471,6	2 640,8	2 666,5	2 731,9
Årets resultat	189,5	-41,6	-27,8	43,7	56,7	58,8
Årets resultat enligt balanskravet	164,5	0,0	0,0	43,7	56,7	58,8
Resultat enligt god ekonomisk hushållning*	182,5	17,4	27,7	43,7	56,7	58,8
Resultatmål	7,2%	0,7%	1,1%	1,6%	2,0%	2,0%

*God ekonomisk hushållning (GEH) enligt riktlinjerna KS/2019:355 och tillägg KS/2022:518.

Enligt riktlinjerna justeras årets resultat med de kostnader som nyttjats av tidigare års avsättningar samt justering av resultatutjämningsreserv.

Förutom budgettram direkt till nämnd budgeteras också medel inom finansförvaltningen för horisontella satsningar inom särskilda områden. De områden som det handlar om är tidiga insatser för barn och unga, arbetet med hållbarhetsfrågor utifrån Agenda 2030 samt arbetet med arbetsmiljöfrågor och frisknärvaro. Syftet är att stimulera nämndöverskridande samarbete och arbetsformer inom dessa viktiga områden. Totalt handlar det om 45 miljoner kronor som budgeteras under planperioden.

Respektive nämnd fördelar sin budgettram inom nämndens verksamhetsområden. Nedanstående antaganden för budgetperioden avseende löneökningar, personalomkostnadspålägg, hyreshöjning, prisökning för varor och tjänster samt krav på intäktsökningar används i budgetarbetet.

Tabell 5. Uppräkningsfaktorer för nämndernas beräkningar

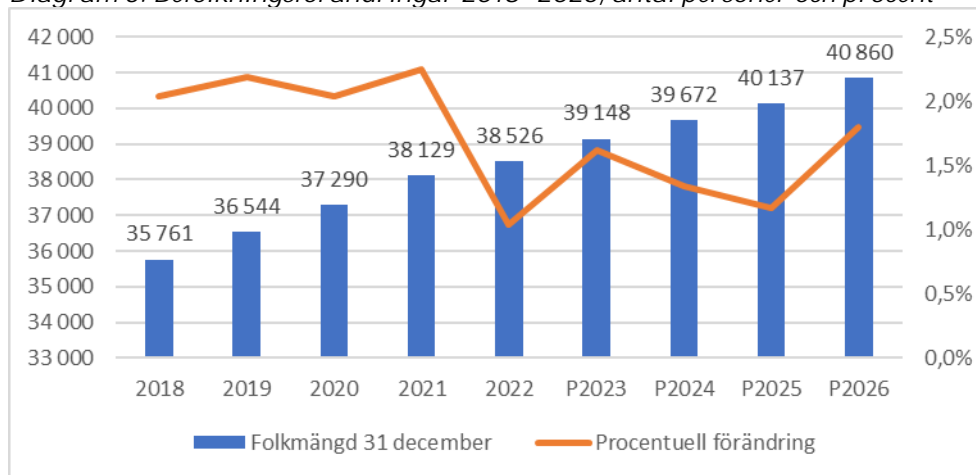
Budgetförutsättningar för nämndernas beräkningar, %	2024	2025	2026
Generell löneutveckling (inkl avdrag för årlig avsättning centralt för löneprioriteringar)	3,4	3,1	3,0
Personalomkostnadspålägg	46,10	40,90	39,90
Prisökning för varor och tjänster	1,8	1,8	2,0
Prisökning för köp av verksamhet inkl interna tjänster	2,9	0,4	2,0
Hyreshöjning SFAB	1,8	1,8	2,0
Intäktsutveckling	1,8	1,8	2,0
Effektiviseringar långsiktig ekonomisk plan, LEP	-0,7	-0,7	-0,7

Utöver ovanstående generella löneutveckling avsätts medel motsvarande 3,5 miljoner kronor centralt för löneprioriteringar under respektive år 2024–2026. Nämnderna tilldelas budget efter avslutade förhandlingar.

Den befolkningsprognos som ligger till grund för nämndernas budgetramar framgår i diagrammet nedan. Efter flera år av hög befolkningstillväxt förväntas en lägre tillväxt de närmsta åren. Det beror till stor del på konjunkturläget som får påverkan på bostadsbyggandet och hushållens rörlighet. Jämfört med 2022 förväntas befolkningen öka med 2 334 personer fram till 2026. Det motsvarar en ökning med 6,6 procent och en genomsnittlig ökning med 1,5 procent per år. Det finns dock en stor variation i tillväxten i de olika åldersgrupperna. Den procentuella ökningen är som störst i åldersgruppen över 80 år, medan ökningen är lägre när det gäller barn och unga i åldern 1–18 år.

Diagram 3. Befolkningsförändringar 2018–2026, antal personer och procent

Investeringar och finansiering

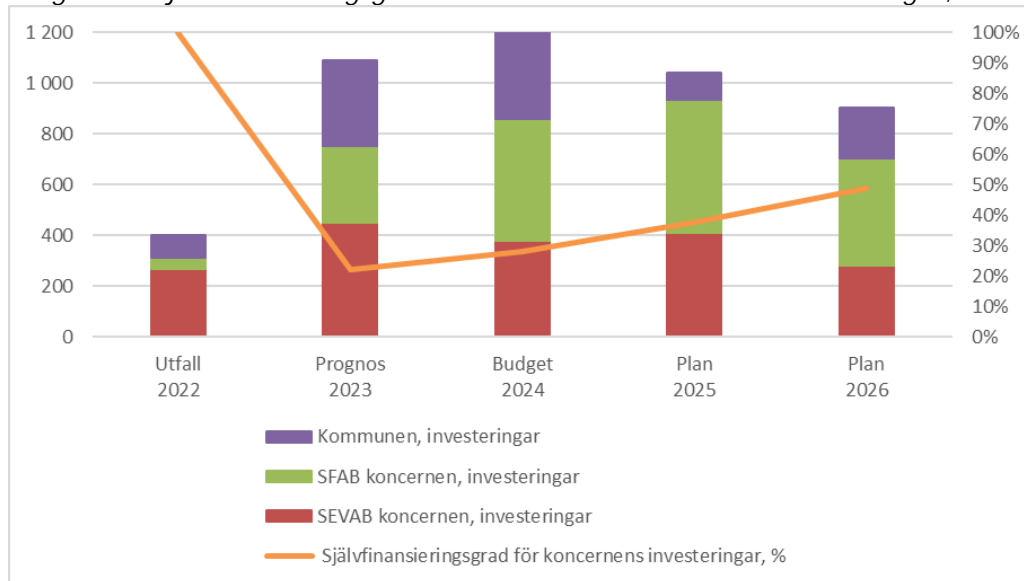
Kommunkoncernen har stora investeringsbehov. Till grund för planperiodens investeringsbudget ligger en 10-årig investeringsplan som revideras årligen. Den långsiktiga investeringsplanen möjliggör att ha kontroll på hur investeringarna kan finansieras långsiktigt och hur investeringsnivån påverkar kommunens ekonomiska ställning.

Under 2024–2026 är koncernens totala investeringsbehov 3,1 miljarder kronor.³ Självfinansieringsgraden av investeringar mäter hur stor del av investeringarna som kan finansieras med årets resultat före avskrivningar. Självfinansieringsgraden kommande tre år är i snitt 38 procent främst till följd av mycket hög investeringstakt. Långsiktigt goda resultat och bra investeringsstyrning är därför av stor vikt.

³ Uppgifterna om bolagens resultat och investeringar är preliminära, beslut om bolagens budget fattas i respektive bolagsstyrelse.

Diagram 4. Självfinansieringsgrad av kommunkoncernens nettoinvesteringar, mkr

Bolagens investeringar

SEVAB koncernen planerar under 2024–2026 för investeringar om cirka 1,1 miljarder kronor, främst inom verksamheterna VA och Elnät. År 2024 beräknas genomförandegraden av investeringarna till 80 procent motsvarande 380,5 miljoner kronor.

I SFAB koncernen beräknas investeringsbehovet under 2024–2026 till cirka 1,4 miljarder kronor. År 2024 är investeringbehovet 479,0 miljoner kronor och självfinansieringsgraden beräknas till 14 procent. Under 2023 har kommunens behov av förskolor och skolor reviderats och projekt har senarelagts till följd av en nedreviderad befolkningsprognos. Befolkningsökningens påverkan på investeringsnivån är ändå fortsatt stor och flera större projekt kommer pågå samtidigt. I SFAB kommer bland annat ett gruppboende, ett serviceboende, en lokal för daglig verksamhet, en förskola samt utökning av klassrum i grundskolan att färdigställas. Dessutom kommer byggnation av en förskola och två grundskolor påbörjas. I Strängnäs Bostads AB planeras för ombyggnad av befintligt bostadsbestånd. Bostadsbolagets investeringar beräknas över tid vara självfinansierade men under planperioden krävs tillfällig lånefinansiering.

Kommunens investeringar

Strängnäs har, som flera andra växande kommuner, stora utmaningar framöver för att klara av att både finansiera och genomföra de investeringar som krävs för att möta de ökade behoven. Under den kommande planperioden 2024–2026 beräknas kommunen investera drygt 651 miljoner kronor, vilket motsvarar ett genomsnitt på cirka 217 miljoner kronor per år. Det är en betydligt högre investeringsnivå än de senaste åren. Effekten av denna investeringsnivå är ökade driftskostnader i form av avskrivningar. Under de senaste fem åren har avskriv-

ningarnas andel av skatteintäkter och generella statsbidrag uppgått till strax över 3 procent. Under planperioden beräknas andelen öka till mellan 4–5 procent.

Kommunens enskilt största investeringar under planperioden är kopplat till Larslunda arena, med ny simhall och ny sporthall, samt ny avfart E20 inklusive anslutningsvägar. Därutöver planeras även större investeringar som exempelvis klimatanpassningsåtgärder, upprustning av Vasavallen, asfalt, reservkraftverk, fordon till räddningstjänsten, digitala verktyg och IT-infrastruktur. I tabellen nedan framgår budgetram för investeringar per nämnd.

Tabell 6. Investeringarbudget 2023–2026

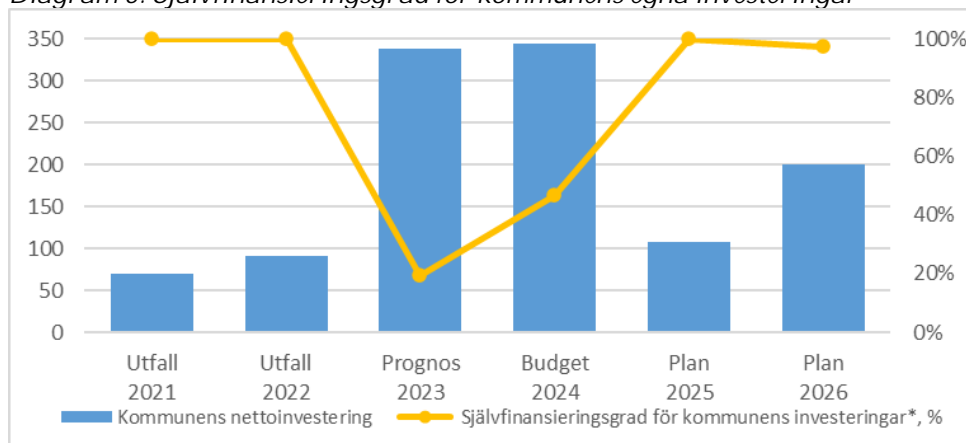
Investeringsram Styrelse/nämnd, mkr	Budget 2023*	Prognos 2023**	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Kommunstyrelsen	-31,6	-66,2	-73,8	-30,3	-24,4
Teknik- och fritidsnämnden	-126,6	-236,0	-255,3	-53,6	-147,7
Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden	-1,6	-1,7	-0,3	-0,8	-3,0
Kulturnämnden	-7,4	-8,3	-2,9	-2,4	-5,8
Socialnämnden	-10,1	-10,6	-2,1	-5,2	-2,1
Barn- och utbildningsnämnden	-13,6	-15,6	-10,1	-14,8	-16,6
Summa kommunens investeringar	-190,9	-338,5	-344,6	-107,1	-199,7

* Budget 2023 är exkl överförd budgetram från 2022

** Prognos 2023 är inkl investeringar som förskjutits i tid från tidigare år

Självfinansieringsgraden för kommunens egna investeringar har under de senaste fem åren uppgått till 100 procent. I och med en ökad investeringsvolym och lägre resultatnivå 2024 beräknas självfinansieringsgrad för planperioden uppgå till endast 83 procent. Om kommunen inte hade redovisat goda resultat de senaste åren så hade det inneburit att kommunen behövt låna pengar för att finansiera investeringarna. Tillfälligt under planperioden kan investeringarna finansieras genom nyttjande av tidigare års överskott.

Diagram 5. Självfinansieringsgrad för kommunens egna investeringar

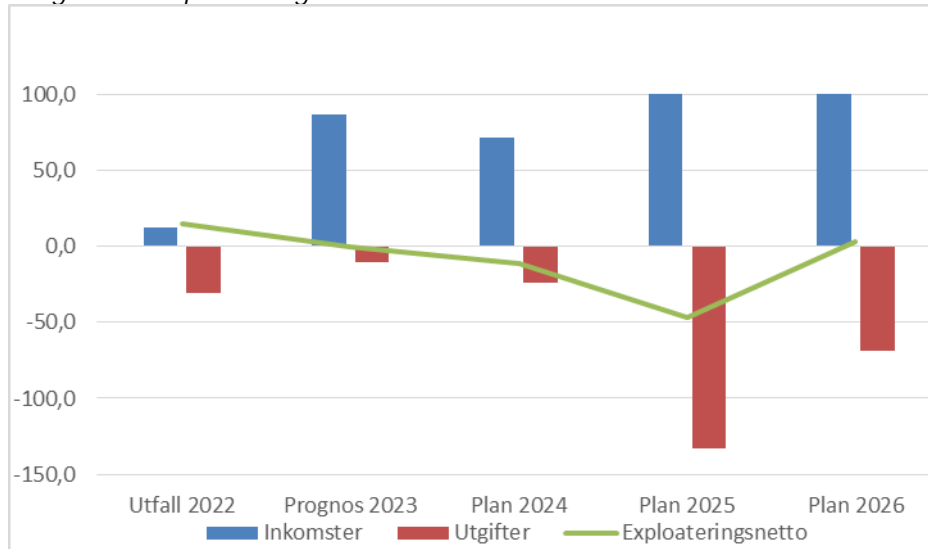
* Årets resultat plus avskrivningar i procent av kommunens nettoinvesteringar.

Exploateringar

Med exploateringar avses åtgärder för att anskaffa, bearbeta och iordningställa råmark för att kunna bygga bostäder och lokaler för näringsverksamhet med syftet att marken ska avyttras. I exploateringsverksamheten ingår också att bygga kompletterande gemensamma anordningar som gator och grönområden inom allmän platsmark.

Diagram 6. Exploateringar

Under planperioden 2024–2026 kommer cirka 21 exploateringsprojekt att pågå.

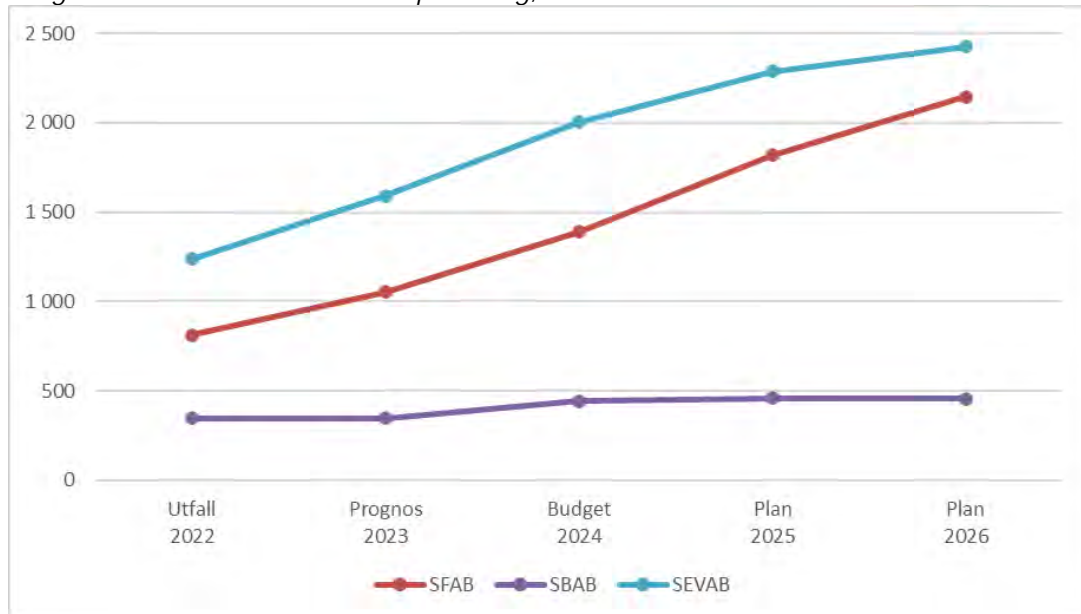
Nettoinkomster för exploateringsprojekt under perioden 2024-2026 beräknas bli cirka 123 miljoner kronor. De stora aktuella exploateringsprojekten under planperioden är Strängnäs 2:1 Resecentrum, Strängnäs 2:1 Södra stadsskogen, Bresshammar 1:1 Stavlund, Eldsund 7:1 Norra övningsfältet och Gorsinge 1:1 Biskopskvarn. Utgifterna avser färdigställande av infrastruktur i utvecklingsområden för både bostäder i bland annat Södra Stadsskogen och verksamheter på Gorsingeberget samt utredningsarbeten framför allt för Norra Staden. Arbetet med att utveckla områdena runt resecentrum avses att intensifieras under planperioden framför allt på Vattentornshöjden och i kvarteren norr om resecentrum.

Finansiering

Kommunens och de kommunala bolagens lånebehov tillgodoses till största delen av upplåning via kommunens internbank. Samtlig nyupplåning vidareförmedlas under planperioden till kommunens bolag, då kommunens egna investeringar betalas med egna medel. Strängnäs Fastighets ABs lån finansieras indirekt av skattemedel då de avser lån för verksamhetsfastigheter som hyrs av kommunen och har effekt på kommunens hyreskostnader. Strängnäs Bostads ABs och SEVAB koncernens lån finansieras av bolagens taxor och hyresavgifter för deras respektive tjänster.

Diagram 7. Lån hos kreditinstitut per bolag, mkr

Kommunkoncernens lån var vid ingången av år 2023 totalt 2,4 miljarder kronor. Under planperioden beräknas lånen öka med 2,6 miljarder kronor till totalt 5,0 miljarder kronor med anledning av investeringsbehovet i bolagen. Lånen i SEVAB koncernen respektive Strängnäs Fastighets AB förväntas öka kraftigt de kommande åren utifrån den höga investeringstakten. Även lånen i Strängnäs Bostads AB ökar något under kommande år men i en lägre takt.

Kommunen och Strängnäs kommunföretag AB har inget lånebehov under planperioden på grund av stora likvida tillgångar.

Tabell 7. Likvida medel i kommunen och Strängnäs kommunföretag AB

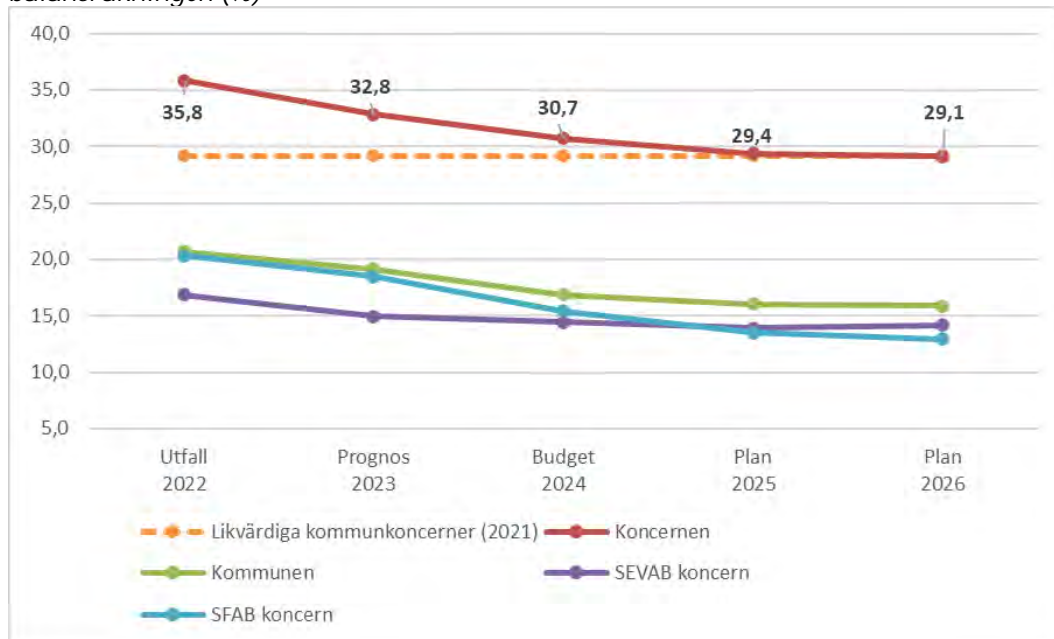
	Utfall 2022	Prognos 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Likvida medel inkl. placeringar, mkr					
Kommunen	824	538	405	507	578
SKFAB	691	574	565	556	547

Soliditet

Soliditeten är ett mått på långsiktigt finansiellt handlingsutrymme. Den visar i vilken utsträckning tillgångar har finansierats med eget kapital i stället för lån. Kommunkoncernens soliditet har ökat vilket medför ett ökat finansiellt handlingsutrymme som bidrar till att fokus kan ligga på långsiktig ekonomisk planering.

Diagram 8. Kommunkoncernens soliditet inkl. pensionsåtagande enligt balansräkningen (%)

Under 2022 steg soliditeten till 35,8 procent till följd av försäljningen av värmeverksamheten. Kommunkoncernens soliditet inklusive pensionsåtagande beräknas under planperioden minska till 29,1 procent, främst till följd av höga investeringsnivåer och lågt beräknat resultat i kommunen 2023. Soliditeten ligger i nivå med kommunkoncerner i samma storlek (2021:29,2 procent).

Enligt kommunens riktlinjer för god ekonomisk hushållning (KS/2019:355) ska soliditeten i kommunkoncernen år 2030 vara 25 procent. För att soliditeten ska bibehållas på denna nivå krävs att kommunen återställer en långsiktig resultatnivå på lägst 2 procent av skatteintäkterna, goda resultat i bolagen och en fortsatt mycket aktiv investeringsplanering.

BILAGA 1. Ekonomisk sammanställning koncernen⁴

Resultatbudget (mkr)	Utfall 2022	Prognos 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Verksamhetens intäkter	861	865	929	998	1 075
Verksamhetens kostnader	-2 976	-3 197	-3 309	-3 369	-3 492
Avskrivningar	-178	-205	-243	-275	-307
Verksamhetens nettokostnader	-2 293	-2 536	-2 623	-2 646	-2 724
Skattenetto	2 525	2 626	2 768	2 830	2 941
Finansnetto	891	-53	-48	-64	-82
Resultat före extraordinära poster	1 123	36	97	120	134
Extraordinära poster	0	0	0	0	0
Årets resultat	1 123	36	97	120	134

Balansplan (mkr)	Utfall 2022	Prognos 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Tillgångar	6 907	7 403	8 139	8 974	9 566
varav årets investeringar	401	1 090	1 204	1 043	904
Summa tillgångar	6 907	7 403	8 139	8 974	9 566
Eget kapital	2 953	2 840	2 935	3 054	3 186
varav årets resultat	1 123	36	97	120	134
Avsättningar och skulder	3 955	4 564	5 204	5 920	6 381
varav lån hos kreditinstitut	2 370	2 965	3 811	4 541	5 007
Summa eget kapital, avsättningar och skulder	6 907	7 403	8 139	8 974	9 566
Pensionsåtagande	477	409	433	419	400
Soliditet	35,8%	32,8%	30,7%	29,4%	29,1%

⁴ Uppgifterna om bolagen är preliminära, beslut om bolagens budget fattas i respektive bolagsstyrelse.

BILAGA 2. Nyckeltal kommunkoncernen⁵

	Utfall 2022	Prognos 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Lån hos banker/kreditinstitut, mkr					
Kommunen	0	0	0	0	0
SFAB	812	1 052	1 389	1 818	2 147
Lån skattefinansierad verksamhet	812	1 052	1 389	1 818	2 147
SBAB	346	346	442	459	457
SEVAB	1 237	1 592	2 004	2 289	2 428
Lån kommunkoncernen totalt	2 395	2 990	3 836	4 566	5 032

	Utfall 2022	Prognos 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Låneskuld per invånare, kr					
Antal invånare 31 december	38 526	39 147	39 673	40 139	40 859
Skattefinansierad verksamhet	21 077	26 881	35 022	45 297	52 549
Kommunkoncernen totalt	62 163	76 386	96 683	113 747	123 148

	Utfall 2022	Prognos 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Nyckeltal kommunkoncern (mkr)					
Omsättning (skatteintäker/verksamhetens intäker)	3 387	3 491	3 697	3 828	4 016
Balansomslutning	6 907	7 403	8 139	8 974	9 566
Eget kapital	2 953	2 840	2 935	3 054	3 186
Årets resultat	1 123	36	97	120	134
Soliditet inkl ansvarsförbindelser	35,8%	32,8%	30,7%	29,4%	29,1%
Avskrivningar	178	205	243	275	307
Investeringar	401	1 090	1 204	1 043	904
Avskrivningar/omsättning	5%	6%	7%	7%	8%
Resultat/omsättning	33%	1%	3%	3%	3%
Självfinansiering investeringar	100%	22%	28%	38%	49%

⁵ Uppgifterna om bolagen är preliminära, beslut om bolagens budget fattas i respektive bolagsstyrelse.

Nyckeltal per bolag	Utfall 2022	Prognos 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Resultat före skatt (mkr)					
Kommun	190	-28	44	57	59
SEVAB koncernen	-47	28	46	47	47
SFAB koncernen	7	23	19	28	40
SKFAB	775	31	3	3	3
Investeringar (mkr)					
Kommun	91	338	345	107	200
SEVAB koncernen	268	450	380	411	279
SFAB koncernen	42	302	479	525	425
Soliditet (%)					
Kommun, inkl pensionsåtagande	21%	19%	17%	16%	16%
SEVAB koncernen	17%	15%	14%	14%	14%
SFAB koncernen	20%	18%	15%	13%	13%
SKFAB	94%	93%	95%	96%	98%

BILAGA 3. Ekonomisk sammanställning kommunen

Resultatbudget (mkr)	Utfall	Prognos	Budget	Plan	Plan
	2022	2023	2024	2025	2026
Verksamhetens intäkter	416	376	384	392	399
Verksamhetens kostnader	-2 677	-2 936	-3 025	-3 072	-3 181
Avskrivningar	-78	-94	-117	-127	-135
Verksamhetens nettokostnader	-2 339	-2 653	-2 758	-2 808	-2 917
Skattenetto	2 525	2 626	2 768	2 830	2 941
Finansnetto	3	0	34	35	36
Resultat före extraordinära poster	190	-28	44	57	59
Extraordinära intäkter	0	0	0	0	0
Extraordinära kostnader	0	0	0	0	0
Årets resultat	190	-28	44	57	59
Reservering av medel i utjämningsreserv	-25	0	0	0	0
Användning av medel i utjämningsreserv	0	28	0	0	0
Årets resultat enligt balanskravet	165	0	44	57	59
Ianspråktaga medel reserverat under eget kapitel	18	28	0	0	0
Årets resultat enligt god ekonomisk hushållning	183	28	44	57	59
Årets resultat, andel av skattenetto	7,5%	1,1%	1,6%	2,0%	2,0%

Balansplan (mkr)	Utfall	Prognos	Plan	Plan	Plan
	2022	2023	2024	2025	2026
Anläggningstillgångar	3 690	4 529	5 602	6 310	6 840
Bidrag till infrastruktur	25	23	22	20	18
Omsättningstillgångar	1 286	1 063	873	938	965
Summa tillgångar	5 001	5 615	6 497	7 268	7 823
Eget kapital	1 512	1 484	1 528	1 585	1 643
Avsättningar	338	368	413	398	391
Långfristiga skulder	2 691	3 302	4 095	4 825	5 329
Kortfristiga skulder	461	461	461	461	461
Summa eget kapital, avsättningar och skulder	5 001	5 615	6 497	7 268	7 823
Pensionsåtagande	477	409	433	419	400
Soliditet inkl pensionsåtagande	20,7%	19,2%	16,8%	16,0%	15,9%

Finansieringsbudget (mkr)	Utfall	Prognos	Budget	Plan	Plan
	2022	2023	2024	2025	2026
Kassaflöde från den löpande verksamheten	441	50	209	207	268
Investeringsverksamhet	-401	-338	-345	-107	-200
Finansieringsverksamhet inkl förändring kassaflöde	57	19	-50	3	41
Årets kassaflöde	98	-270	-186	103	109

BILAGA 4. Kommunens driftbudget 2024–2026

Nämnd, mkr	Ramjust					
	Utfall 2022	Budget 2023	Prognos 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Kommunfullmäktige	-7,4	-10,1	-10,1	-8,3	-7,9	-8,2
Kommunstyrelsen	-176,7	-194,6	-194,6	-206,0	-204,3	-208,9
Teknik- och fritidsnämnden	-169,8	-174,5	-180,5	-177,9	-179,3	-184,1
Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden	-36,3	-33,7	-33,7	-34,9	-35,5	-36,7
Kulturnämnden	-56,8	-62,1	-62,1	-61,3	-62,3	-62,4
Socialnämnden	-790,5	-860,6	-875,1	-908,0	-921,9	-951,7
Barn- och utbildningsnämnden	-1 047,4	-1 143,2	-1 143,2	-1 200,8	-1 198,6	-1 221,1
Finansförvaltningen	2 474,3	2 437,3	2 471,6	2 640,8	2 666,5	2 731,9
Kommungemensamma kostnader & intäkter	-58,8	-177,0	-181,3	-161,3	-198,2	-244,2
Pensionsförvaltning	-49,9	-58,1	-58,1	-50,1	-42,7	-51,9
Exploateringar vinst/förlust	21,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Budgeterade gem. avskrivningar/hyror	7,0	-46,2	-46,2	-64,8	-108,6	-152,1
Övriga kommungemensamma kostnader	-8,0	-4,2	-4,2	-3,6	-3,7	-3,7
Kommungemensamt extraordinärt	-14,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Resurs- och reservmedel	-3,2	-51,1	-51,1	-42,8	-43,2	-36,5
<i>Särskilda löneprioriteringar</i>	<i>0,0</i>	<i>-3,5</i>	<i>-3,5</i>	<i>-6,0</i>	<i>-6,0</i>	<i>-6,0</i>
<i>Demografisk volymjustering</i>	<i>0,0</i>	<i>-14,2</i>	<i>-14,2</i>	<i>-20,0</i>	<i>-20,0</i>	<i>-20,0</i>
<i>Skattereserv</i>	<i>0,0</i>	<i>-13,4</i>	<i>-13,4</i>	<i>-14,5</i>	<i>-14,9</i>	<i>-15,7</i>
<i>Centrala statsbidrag</i>	<i>14,1</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>	<i>15,2</i>	<i>15,2</i>	<i>15,2</i>
<i>Horisontell styrning</i>	<i>-17,3</i>	<i>-20,0</i>	<i>-20,0</i>	<i>-17,5</i>	<i>-17,5</i>	<i>-10,0</i>
Ianspråktaga medel från eget kapital	-11,7	-17,4	-21,7	0,0	0,0	0,0
Skattenetto	2 525,3	2 598,6	2 625,6	2 767,8	2 829,8	2 940,6
Räntenetto	7,8	15,7	27,2	34,3	35,0	35,6
Årets resultat	189,5	-41,6	-27,8	43,7	56,7	58,8
Reservering av medel till resultatutjämningsreserv	-25,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Användning av medel från resultatutjämningsreserv	0,0	41,6	27,8	0,0	0,0	0,0
Årets resultat enligt balanskravet	164,5	0,0	0,0	43,7	56,7	58,8
Ianspråktaga medel som reserverats under eget	18,0	17,4	27,7	0,0	0,0	0,0
Resultat enligt god ekonomisk hushållning*	182,5	17,4	27,7	43,7	56,7	58,8
Resultatmål	7,2%	0,7%	1,1%	1,6%	2,0%	2,0%

*God ekonomisk hushållning enligt riktlinjerna KS/2019:355 och tillägg KS/2022:518. Enligt riktlinjerna justeras årets resultat med de kostnader som nyttjats av tidigare års avsättningar samt justering av resultatutjämningsreserv.

BILAGA 5. Kommunens resursfördelningsmodell

Fördelning av kommunens ekonomiska resurser för nämndernas driftkostnader sker utifrån en framtagna resursfördelningsmodell. Modellen bygger på flera parametrar (se nedan) och de viktigaste parametrarna tar hänsyn till förändringar beträffande demografiskt betingade behov samt förändringar gällande förväntad kostnad för de olika verksamheterna.

Utgångspunkten för budgetfördelningen är den framtagna skatteprognosen. Den tillsammans med centralt budgeterade kostnader och intäkter utgör grunder för hur mycket som fördelas till respektive nämnd. Centralt budgeteras för följande intäkter och kostnader:

- Skatteintäkter och generella statsbidrag
- Avskrivningar, nämnderna tilldelas budget när investeringar tas i bruk
- Pensionskostnader
- Medel för löneprioriteringar, nämnderna tilldelas budget efter avslutade förhandlingar
- Ökade hyreskostnader för ny- till och ombyggda lokaler, nämnderna tilldelas budget när lokalerna tas i bruk
- Finansiella kostnader i form av ränteintäkter och räntekostnader
- Borgensavgifter
- Reserv för förändrade volymer utifrån den demografiska befolkningsutvecklingen, för skatteprognosförändringar och oförutsedda kostnader
- Horisontella medel

I en föränderlig värld är det omöjligt att förutse alla händelser och kommunen behöver vara försiktig i den ekonomiska planeringen. Reserv för handlingsberedskap för väntade och oväntade händelser budgeteras därför. Det handlar dels om en reserv för förändrade volymer utifrån den demografiska befolkningsutvecklingen, dels om reserv för förändrad skatteprognos. Analys av behov att nyttja dessa reserver sker löpande under budgetåret.

Efter hänsyn till ovannämnda kommunövergripande kostnadsposter och reserver framgår tillgängliga resurser att fördela till nämnderna utifrån kommunfullmäktiges resursfördelningsmodell. De parametrar resursfördelningsmodellen bygger på beskrivs nedan.

+	Skatteintäkter och generella statsbidrag
-	Avskrivningar
+/-	Finansnetto
+/-	Övriga kommungemensamma kostnader/intäkter, exempelvis pensionskostnader, hyreskostnader för ny- till och ombyggda lokaler, medel för löneprioriteringar, reserver
-	Resultatmål
=	Tillgängligt utrymme att fördela enl. kommunfullmäktiges resursfördelningsmodell

Den demografibaserade parametern bygger på uppskattade volymer utifrån en kommungemensam befolkningsprognos som uppdateras och stäms av årligen. De kommunala verksamheterna har delats in i åldersgrupper utifrån demografiskt betingade behov för att få en direkt påverkan av verksamhetsvolymer inom pedagogisk verksamhet och äldreomsorgen. Demografisk avstämning sker två gånger per år för verksamheter med demografiskt betingade behov, det vill säga för barn- och utbildningsnämnden i åldrarna 1-18 år och för socialnämnden 65 år och äldre, inför delårsrapporten per 31 augusti samt årsbokslut per 31 december. Som underlag för demografisk avstämningen används Statistiska centralbyråns (SCB) födelseårsbaserade statistik. Avräkning görs mot centralt budgeterad reserv för demografisk volymjustering om 20 miljoner kronor. Belopp under 1,0 miljon kronor per nämnd justeras inte.

Förutom den demografibaserade parametern används nyckeltalen referenskostnad och standardkostnad som fördelningsgrund i resursfördelningsmodellen. Dessa nyckeltal hämtas från Kommun- och landstingsdatabasen (Kolada) och beskriver vad respektive verksamhet borde ha för nettokostnad om kommunen bedriver verksamheten med genomsnittlig ambitionsnivå och effektivitet. I de fall då dessa nyckeltal inte finns för en specifik verksamhet görs en likhetsutsökning. Likhetsutsökning innebär att Strängnäs kommun och sju andra kommuner som ligger närmast varandra vad gäller förväntad kostnad för en verksamhet samt invånarantal bildar en jämförelsegrupp. Jämförelsegruppens genomsnittliga värde för den specifika verksamheten används sedan vid fördelningen.

Tabell 8. Nyckeltal som används i resursfördelningsmodellen

Verksamhetsområde	Nyckeltal
Verksamheter med direkt koppling till demografiskt betingade behov.	Referenskostnad per individ för åldersgrupps invånarantal
Förskola, grundskola, gymnasieskola, äldreomsorg	Åldersgrupperna 1-18 år samt 65 år och äldre
Insatser för personer med funktionsnedsättning enl. LSS	Referenskostnad per totalt invånarantal
Individ- och familjeomsorg	Referenskostnad per totalt invånarantal
Kollektivtrafik	Standardkostnad per totalt invånarantal
Övriga verksamhetsområden	Likhetsutsökning per totalt invånarantal

Fördelning av investeringsmedel sker med utgångspunkt i en behovs- och prioriteringsmodell. Modellen tar sin utgångspunkt i en behovsanalys av framtida investeringar och innefattar en redogörelse för när i tid en investering behöver genomföras samt en beskrivning av ekonomisk effekt för ökad eller minskad driftkostnad till följd av genomförd investering. För att säkerställa god ekonomisk hushållning och en samsyn kring behov bedrivs en del av behovs- och prioriteringsarbetet i förvaltningsövergripande grupper så som exempelvis den strategiska planeringsgruppen (SPG).

Flerårsplan 2024-2026

Strängnäs kommun

Med Flerårsplanen avser vi att visa hur vi vill att kommunen ska styras för att uppnå den vision som fullmäktige beslutat om.

Läs även vårt kommunalpolitiska program och våra interpellationer, motioner och inlägg om enskilda frågor på strangnas.vansterpartiet.se

Innehållsförteckning

Strängnäs kommuns mål	2
Perspektiv - Invånare	3
Perspektiv - Medarbetare	4
Perspektiv - Samhälle	5
Ekonomisk plan 2024-2026 med budgetramar för 2024	7
Politiska prioriteringar	8
Kommunfullmäktige och Valnämnden	9
Kommunstyrelsen	10
Barn- och utbildningsnämnden	12
Socialnämnden	13
Kulturnämnden	15
Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden	16
Teknik- och fritidsnämnden	18
Investeringsramar per nämnd	19
Periodens större investeringar	19

Vänsterpartiets fullmäktige-grupp (Merja, Ted, Carolina, David, Yvonne) foto: Boggi Svensson Freij

Strängnäs kommuns mål

Vänsterpartiet är ett socialistiskt, feministiskt och antirasistiskt parti på ekologisk grund.

Partiets politik och verksamhet bestäms av vårt mål:

**att förverkliga ett samhälle grundat på demokrati, jämlikhet och solidaritet,
ett samhälle befriat från klass-, köns- och etniskt förtryck,
ett rättvist och ekologiskt hållbart samhälle där människor bygger sin egen
framtid i frihet och samverkan.**

Det är förstås även grundtanken i vår lokala politik. Vårt mål med politiken speglas även i hur vi läser den vision som fullmäktige beslutat om för kommunen, en vision som vi delar.

**“Tillsammans och med invånarnyttan i fokus,
skapar vi framtidens hållbara kommun
i hjärtat av Mälardalen”**

- Strängnäs kommuns vision

TILLSAMMANS V FRAMTID V HÅLLBARHET V HJÄRTA

I Strängnäs kommun...

- ❖ ges **barn och unga** goda förutsättningar att må bra och att klara skolan med bra resultat och en vilja att fortsätta lära genom livet.
- ❖ är vi 2030 en kommun med **fossilfria transporter** och på god väg mot **klimatneutralitet 2040** med låg miljöpåverkan.
- ❖ är ett aktivt, tryggt och hälsosamt liv möjligt **för alla invånare** oavsett individuella förutsättningar.
- ❖ får medarbetare förutsättningar att vara med och **utveckla vår kommun**.
- ❖ finns det ett kultur- och fritidsutbud som gynnar **demokrati och folkhälsa**.
- ❖ är det ett **företagsklimat** som stärker den lokala arbetsmarknaden.
- ❖ är kommunens bolag verktyg för **ökad välfärd och hållbarhetsarbete**.
- ❖ är **ekonomin stabil** och lägger grunden för en bra välfärd oavsett konjunktur.
- ❖ genomsyrar **Agenda 2030** allt arbete och alla beslut.

**INGEN SKA
LÄMNAS
UTANFÖR**

Perspektiv - Invånare

I STRÄNGNÄS KOMMUN ÄR ETT AKTIVT, TRYGGT OCH HÄLSOSAMT LIV MÖJLIGT FÖR ALLA INVÅNARE OAVSETT INDIVIDUELLA FÖRUTSÄTTNINGAR.

En bra kommun klarar att möta invånarnas behov. Det kan för en person betyda välfungerande skola eller en chans att bygga ett nytt liv i Sverige. För en annan person kan det vara en tillgänglig och trygg socialtjänst som man kan lita på när livet gått snett. För många andra är det livet på det särskilda boendet, kollektivtrafiken, fotbollsplanen och simhallen, sommarvikariatet, ett eget boende eller arbetsplatsen inom cykelavstånd.

Strängnäs kommun ska lyckas med att vara en kommun för alla. Det ställer krav på högre prestation än idag.

I STRÄNGNÄS KOMMUN GES BARN OCH UNGA GODA FÖRUTSÄTTNINGAR ATT MÅ BRA OCH ATT KLARA SKOLAN MED GODA RESULTAT OCH EN VILJA ATT FORTSÄTTA LÄRA GENOM LIVET.

Av grundskolebarnen i Strängnäs kommun så går 42 % i andra skolor än de egna kommunala skolorna, de flesta i friskolor i kommunen. Det är tredje högst i landet. För Strängnäs innebär det att skolsystemets segregeringseffekter slår hårt. Skolpengssystemet lägger hinder mot att göra riktade satsningar för de barn som mest behöver stödet mest. För varje krona som läggs på kommunens skolor så måste nästan ytterligare en krona gå till friskolorna, vare sig det är rätt prioriterat eller inte.

Systemet för att fördela skolpengen i Strängnäs måste ändras så att pengarna följer behovet, utan att det blir ett administrativt moras för skolorna. Det betyder större andel till socioekonomisk fördelning och till enskilda elevers extra anpassningar och särskilt stöd för att uppnå betygskriteriernas kunskapskrav. Det betyder också att barn och föräldrar tryggt ska kunna lita på att om det behövs så finns stödet från förskolan hela vägen till gymnasiet.

Kommunen ska jobba aktivt med att ingen skola i kommunen ska kunna sätta glädjebetyg utan att det uppmärksammas.

I STRÄNGNÄS KOMMUN ÄR EKONOMIN STABIL OCH LÄGGER GRUNDEN FÖR EN BRA VÄLFÄRD OAVSETT KONJUNKTUR.

En kommuninvånarens behov av stöd minskar inte när det är lågkonjunktur. Demokratin blir inte mindre viktig för att inkomsterna minskar. Även om en lågkonjunktur sänker utsläppen så är det inte bra för omställningen till ett hållbart samhälle. Strängnäs kommun måste alltså kunna hålla kvar en hållbar social och ekologisk utveckling även under en lågkonjunktur. Lågkonjunkturen kommer däremot att prägla planperioden.

Den ekonomiska politiken ska alltså vara stabil och långsiktigt inriktad. Bufferten för konjunkturcykler, den så kallade resultatutjämningsreserven, ska vara på maximal tillåten storlek efter en högkonjunktur och den ska vara tom i slutet på en lågkonjunktur. Alltså använder vi resultatutjämningsreserven för att kunna fortsätta satsa på en hållbar social och ekologisk utveckling.

**FINNS DET ETT KULTUR- OCH FRITIDSBUD SOM GYNNAR
DEMOKRATI OCH FOLKHÄLSA.**

Kommunal kultur är inte en andel av exploateringsprojektet som ska avsättas till utsmyckning och konst. Kommunal kultur är allt från kulturskola och bibliotek till en arena för lokala utövare, men också något som både utbildar och som utmanar statistiskt tänkande och normer. Ett aktivt deltagande ska uppmuntras och alla ska kunna delta utifrån sina förutsättningar.

I Strängnäs kommun ska ungdomars aktiviteter prioriteras men balanseras mot en vilja att vi alla ska kunna ha en aktiv fritid under hela livet. Det betyder stöd till föreningar och tillgång till platser, lokaler och utrustning för att alla ska kunna vara aktiva.

Perspektiv - Medarbetare

**I STRÄNGNÄS KOMMUN FÅR MEDARBETARE FÖRUTSÄTTNINGAR
ATT VARA MED OCH UTVECKLA VÅR KOMMUN.**

Strängnäs ska ha en tillitstyrd organisation. Arbetsätt och strukturer ska inte tillbaka till den målstyrning och uppföljning som under lång tid har skapat inlåsand administration istället för verksamhet.

För att medarbetarna på det mest effektiva sättet ska kunna använda sin kompetens och initiativförmåga så ska styrningen ske med inriktningsmål och vision. Vi litar på att kommunens medarbetare sedan arbetar i riktning mot målen och med visionens i åtanke. De faktiska resultaten av den kommunala verksamheten går att läsa ut från den stora mängd dataunderlag som produceras i samhället.

Hanteringen av kompetensutveckling är grunden i att medarbetarna ska kunna delta i utvecklingen av sig själv och av kommunens verksamhet. Kvalitet i utförandet, bra arbetsmiljö, kompetensutveckling och en kreativ arbetssituation går hand i hand med de äldres livskvalitet och barnens möjligheter att klara skolan.

Personalens arbetsmiljö är också mötet med invånarna. Kompetensutvecklingen bör innefatta HBTQ-certifiering i alla kommunens verksamheter, effektivare utbildning och insatser mot mobbing, samt övergripande kommunal kompetens inom funktionsrättsområdet.

De som jobbar som vikarier, antingen fast anställda i en vikariepool eller de som kommer in på timmar, måste också bli en del av verksamheten. Det kommer generellt att vara brist på flera yrkesgrupper inom den kommunala verksamheten framöver. Varje person måste få kompetens och ett intryck av Strängnäs kommun som en arbetsgivare och arbetsplats där man vill stanna. Det är viktigt för personen, kommunen och arbetsinsatsen.

Perspektiv - Samhälle

ÄR VI 2030 EN KOMMUN MED FOSSILFRIA TRANSPORTER OCH PÅ GOD VÄG MOT KLIMATNEUTRALITET 2040 MED LÅG MILJÖPÅVERKAN.

Ett hållbart samhälle måste bidra till klimatomställningen och samtidigt bygga jämlikhet.

Världen och däribland Strängnäs kommun och dess invånare har nu nått en punkt där klimatarbetet måste gå mycket snabbare. I den takt som åtgärderna har vidtagits så här långt så uppnås varken målen 2030 eller 2040.

Kollektivtrafiken ska bli ett starkare alternativ till den egna bilen. Vi kommer att arbeta för att kostnaden för att resa med kollektivtrafik sänks i kommunen och länet, både för tåg och buss. Målsättningen är att bussen ska ses som en del av vägen och vara helt avgiftfri.

Busstrafiken mellan kommundelarna måste förstärkas, både med linjer och turtäthet. Det bidrar till jämlikhet och såväl social- och miljömässig hållbarhet.

Cykelbanor mellan kommundelarna enligt den fastställda cykelplanen ska genomföras under perioden, så att alla som kan och vill har ett säkert, billigt och miljövänligt sätt att ta sig mellan tätorterna. Det är viktigt för klimatet och folkhälsan att biltrafiken minskar. Cykelbanor måste byggas för att skapa en vana och intresse av att cykla. Det går inte att vänta på att cyklandet ska öka utmed högratifierade vägar. För att underlätta och effektivisera genomförande så ska cykelbanorna vara av enkel konstruktion

Kollektivtrafik, cykelbanor och säkra gångstråk gör kultur, idrott och handel tillgängliga för alla.

I STRÄNGNÄS KOMMUN ÄR DET ETT FÖRETAGSKLIMAT SOM STÄRKER DEN LOKALA ARBETSMARKNADEN.

Att ha ett jobb där man trivs och har möjlighet att påverka är en del av välfärden. Det underlättas av låg arbetslöshet och kämpande fackföreningar. För att det ska finnas en möjlighet att jobba nära hemmet så behöver det finnas ett bra företagsklimat i kommunen där lokala företag får möjlighet att etableras och växa.

Att ha arbetsplatser lokalt i kommunen där kommuninvånare kan jobba minskar utsläppen från pendlande arbetskraft. Det skapar också tid för de som slipper pendla och minskar behovet av förskoleplatser på sen eftermiddag.

För en kommun är det en styrka att ha en bredd på de företag som är etablerade i kommunen, olika branscher och olika storlek. Enstaka stora företag där många jobbar, eller företag i samma bransch skapar mindre stabilitet vid konjunktursvängningar.

I STRÄNGNÄS KOMMUN ÄR KOMMUNENS BOLAG VERKTYG FÖR ÖKAD VÄLFÄRD OCH HÅLLBARHETSARBETE.

De kommunala bolagen ska vara ett sätt att nå kommunens mål inom hållbarhet.

Vi ger SEVAB och fastighetsbolaget SFAB i uppdrag att intensifiera arbetet med att göra det möjligt för privatpersoner och verksamheter att tanka vätgas samt att arbeta för installation av fler laddstolpar i kommunen. Solceller bör planeras och installeras på alla nybyggda kommunala fastigheter och gradvis på de byggnader som finns idag (till att börja med skolorna). Att personalen på kommunala verksamheter ska kunna ladda bilen på jobbet är självklart, någon som idag i princip inte är möjligt.

Kommunala hyresrätter ska planeras och byggas inom allmännyttan (Strängnäs bostad AB). De ska då byggas med fokus på låg kostnad och lågt klimatavtryck, exempelvis genom mindre lägenheter, rimlig standard och byggnader i trä.

Hyresrätter med extra service och gemensamhetsytor riktade till äldre invånare, så kallade trygghetsbostäder, ska vara en del av utbudet och att kostnaderna då hålls nere är avgörande för att de ska vara möjliga att hyra för alla invånare. För att nå rätt målgrupp vill vi ha en kommunal bostadsförmedling med en kö som är begränsad till de som bor i Strängnäs. Solceller och laddstolpar ska vara en självklarhet inom allmännyttan. Alternativa klimatsmarta bostadsformer, som t.ex. ekobyar och kollektivhus, samt ökade möjligheter att odla nära befintliga bostäder bör utredas .

I STRÄNGNÄS KOMMUN GENOMSYRAR AGENDA 2030 ALLT ARBETE OCH ALLA BESLUT.

Vårt mål är att Agenda 2030 med miljömässig hållbarhet, social hållbarhet och ekonomisk hållbarhet samt de 17 globala målen, ska utgöra en grundläggande del i kommunens styrning.

Ekonomisk plan 2024-2026 med budgetramar för 2024

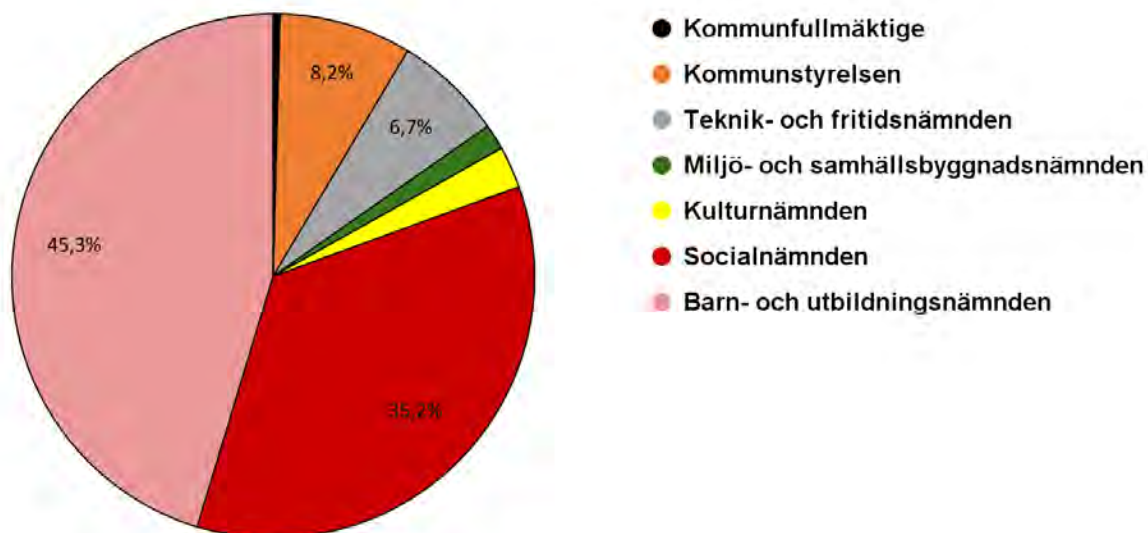
Den ekonomiska planen innehåller budgetramar samt förtydligande av de särskilda prioriteringar som görs inom varje nämnd utifrån de övergripande målen. Budgetram för 2024, och planerade budgetramar, för nämnderna och fullmäktige framgår av tabellen nedan.

En del av budgeten budgeteras utanför nämndernas och kommunstyrelsens verksamheter. Det avser medel för särskilda lönesatsningar, buffert för skatteprognosförändringar, hantering av oprognostiserade förändringar i antal invånare med behov av kommunal service (exempelvis omsorg eller skola) och vissa statsbidrag.

Skatteintäkterna baseras på en oförändrad skattesats om 21,67 kr år 2024 och 2025, samt med en ökning till 21,97 kr år 2026.

Vårt förslag medför ett resultat på 1,0 % över hela planperioden om reserv för variationer i skatteprognos inte behöver användas. Eftersom den lågkonjunktur och inflation kraftigt påverkat verksamhetskostnader och arbetsgivaravgifter så ser vi det som olämpligt att upprätthålla 2 % resultatmål under denna planperiod.

Driftsbudget, Mkr	Budget 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026	
Kommunfullmäktige	-10	-11,2	-8,6	-8,7	
Kommunstyrelsen	-195	-218	-216	-228	
Teknik- och fritidsnämnden	-175	-178	-179	-185	
Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden	-34	-43	-42	-43	
Kulturnämnden	-62	-67	-68	-69	
Socialnämnden	-861	-938	-945	-972	
Barn- och utbildningsnämnden	-1143	-1207	-1211	-1250	
Summa nämnder och styrelser	-2479	-2663	-2670	-2755	
Finansförvaltning	2437	2658	2684	2781	
varav Skattereserv	-13	-15	-15	-16	
Använd resultatutjämningsreserv	42	5,1	0,0	0,0	
Årets resultat	0	0,0	14,2	25,3	
Resultatmål	0,0%	0,0%	0,5%	0,9%	Planperioden 2024-2026
-om Skattereserv inte används		0,5%	1,0%	1,4%	1,0%

Politiska prioriteringar

Kommunfullmäktige och Valnämnden

Kommunstyrelsen

Ökat stöd för bättre arbetsmiljö och ökad frisknärvaro

Tidiga insatser för barn och unga

Utökad kollektivtrafik

Avgiftsfri kollektivtrafik

Klimatåtgärder

Förstärkta utredningsresurser

Barn- och utbildningsnämnden

Ökad socioekonomisk kompensation

Tidiga insatser för barn och unga

Stöd till elev med särskilda behov

Utökad kompetensutveckling

Socialnämnden

Fler fast anställda

Lönesatsning på omsorgen

Tidiga insatser för barn och unga

Verksamhetsutveckling

Arbetsmarknadsåtgärder (praktikplatser och aktivitetsansvar)

Kulturnämnden

Biblioteksverksamhet

Kulturskolan

Fritidsgårdar och Ungdomens hus

Tidiga insatser för barn och unga

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden

Strategiskt miljöarbete med klimatfokus

Information och tillsyn gällande energi och klimat

Tillsyn gällande vattenkvalitet och påverkan på vatten

Tillsyn och åtgärder gällande förorenade områden

Teknik- och fritidsnämnden

Strategiskt arbete

Tidiga insatser för barn och unga

Utveckling av måltider

Arbetsplatser för personer med begränsad arbetsförmåga

Enkelt avhjälpna hinder

Periodens större investeringar

Laddstationer

Cykelbanor

Solceller

Investeringsramar

Kommunfullmäktige och Valnämnden

Fullmäktige

Rollen som det högsta politiska organet i kommunen medför att kraven på fullmäktige är höga gällande praktisk demokrati och medborgardialog. Medborgarna ska i större grad uppmannas att aktivt delta och engagera sig i de ärenden som kommer upp i fullmäktige. Medborgarna ska kunna lämna förslag som fullmäktige ska ta ställning till, utan krav på att förslagen ska behöva vara formellt korrekterade från början.

Välutvecklade beslutsunderlag utifrån Agenda 2030 ska vara standard och beslutsärenden som når fullmäktige ska alltid innehålla som minimum en övergripande beskrivning av barn-, miljö/klimat- samt ekonomisk konsekvens. Konsekvensen ska alltid beskrivas både utifrån avslag och bifall.

Valnämnden

Under perioden sker EU-val, men det är inget nationellt val planerat.

Ekonomiska förutsättningar - Kommunfullmäktige

Inget besparingskrav läggs på Kommunfullmäktige och Valnämnden. Detta medför ett avsteg från den långsiktiga ekonomiska planens nivå om 0,7 % besparing per år och från kommunstyrelsens beslut om extra höga besparingar år 2024 och 2025 på 1,7 % respektive 0,9 %.

Budgetram (Mkr)	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Kommunfullmäktige	11,2	8,6	8,7
varav			
Ingen besparing	1	1	1
EU-val	2		

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen är kommunens ledande politiska förvaltningsorgan. Kommunstyrelsen har översiktsplikt över nämnderna och sköter ägardialogen med de kommunala bolagen. Alla ärenden som ska till fullmäktige beslutas först i kommunstyrelsen.

Utökad stöd för bättre arbetsmiljö och ökad frisknärvaro

Det utökade stödet från personalavdelningen till cheferna ska fortsätta och vid behov ha marginaler för att öka. Arbetet med att få ned sjukfrånvaron genom att skapa bättre arbetsmiljö och genom aktivt arbete med enskilda anställda som är tidigt i en period av ökad sjukfrånvaro. Ingen anställd ska kunna vara frånvarande utan att stöttas i det som behövs för att bli frisk och komma tillbaka till jobbet.

Det ska finnas resurser för att finansiera att anställda provar nya tjänster inom kommunen, kompetensutvecklar sig med lön eller under en period jobbar kortare tid med bibehållen lön, samt för handledning under arbetsträning i samarbete med Försäkringskassan.

Tidiga insatser för barn och unga

Kommunstyrelsen ska bidra med övergripande samordning, kompetensutveckling och stöd för kommungemensamt arbete med att underlätta situationen för barn och unga. Med syfte att genom tidiga insatser och särskilt stöd skapa bra möjligheter för alla.

Målsättningen är att nämnderna ska utveckla arbetet med att gemensamt kunna sätta in insatser för individer, grupper eller övergripande för att tidigt lösa problem som uppstår för barn och ungdomar.

Utökad kollektivtrafik

För att det ska gå att nå klimatmålen så måste fler ställa den fossildrivna bilen och använda andra transportmedel, exempelvis bussarna som i Strängnäs kommun som kör med låga koldioxidutsläpp på biogas och el.

Vi vill göra det till ett självklart och praktiskt val för invånarna att åka buss, genom att förbättra lokaltrafiken till kommundelarna med nya linjer och med utökad turtäthet. Utökningen ska ske genom anropsstyrd trafik på landsbygden och genom ytterligare bussar som trafikerar stadslinjerna.

Vi vill se en förbättrad busstrafik i en kombination av stadstrafik och landsbygdstrafik i Mariefred, Läggesta och Åkers styckebruk. Det ska aldrig vara mer än 200 m till en hållplats med timtrafik och anropsstyrd trafik i alla bostads- och industriområden i och omkring tätorterna. Det ska vara en självklarhet att det ska gå att nå alla kommunala arbetsplatser med kollektivtrafik.

En mer användbar kollektivtrafik bidrar till att uppnå mål för jämlikhet och social hållbarhet, att alla har råd och möjlighet att ta sig till jobb, skola och aktiviteter. Det gör också att barn och ungdomar i kommundelarna kan utnyttja utbudet av kultur - och idrott i Strängnäs och Mariefred även om föräldrar inte kan skjutsa.

Avgiftsfri kollektivtrafik

Kollektivtrafiken med buss inom kommunen ska vara avgiftsfri från och med år 2026.

Klimatåtgärder

För att klimatarbetet ska få fart inom organisationen så behöver kommunstyrelsen och kontoret ta initiativ och samordna förvaltningen så att verksamheterna hittar gemensamma vägar att sänka direkta utsläpp, effektivare transportsätt och färre körda

mil eller genom minskade eller mer klimatsmarta inköp och mer klimateffektiv hantering av fastigheter.

Vi anser att det är kommunens ansvar att underlätta för invånarna att kunna leva ett klimatsmart liv. Uppdraget omfattar projektledning för genomförande av investeringar (se investeringsbudgeten) för minskat utsläpp av växthusgaser och omställning av samhället för att hantera effekterna av ett förändrat klimat.

Detsamma gäller gemensamma projekt för att underlätta för kommuninvånarna sänka sin klimatpåverkan.

Förstärkta utredningsresurser

Kommunen är stor nog för att inte behöva ta in externa konsulter för utredningar. I en tillitsstyrd organisation som Strängnäs kommun ska det inte så ofta behövas en röst utifrån för att få genomslag för idéer och acceptans för slutsatser. Kontoren och nämnderna ska vid behov kunna använda centralt placerade utredare.

Ekonomiska förutsättningar - Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen får under år 2024 ett särskilt besparingskrav på 1,9 %, under år 2025 uppgår det till 0,9 % och under år 2026 är det åter i enlighet med den långsiktiga ekonomiska planen (0,7 %).

Budgetram (Mkr)	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Kommunstyrelsen	218	216	228
varav			
Egna utredningsresurser	1,0	1,0	1,0
Utökad kollektivtrafik	3,0	4,0	6,0
Avgiftsfri kollektivtrafik	0,0	0,0	6,0
Åtgärder för bättre arbetsmiljö	6,0	6,0	5,0
Tidiga insatser barn och unga	1,0	1,0	1,0
Klimatåtgärder	3,0	3,0	3,0

Barn- och utbildningsnämnden

Barn- och utbildningsnämnden fullgör kommunens uppgifter inom det offentliga skolväsendet. Nämndens fokus under planperioden är att förbättra resultaten avseende gymnasiekompetens, arbetet ska ske med långsiktigt fokus.

Ökad socioekonomisk kompensation

För att öka rektorernas närvaro som pedagogiska ledare och för att lärare ska kunna arbeta mindre med kringuppgifter så tillförs nämnden resurser för att införa stödtjänster, exempelvis administrativa chefer och socialpedagoger.

Föräldrarnas utbildningsnivå är enligt Skolverket den absolut viktigaste socioekonomiska faktorn för hur väl eleverna lyckas i skolan. Den socioekonomiska segregationen i Strängnäs är tydlig och har resulterat i att friskolorna har större andel föräldrar med akademisk bakgrund. Orsaken till denna segregation är i huvudsak skolvalets kösystem som gör det möjligt att boka platser på friskolorna långt innan skolval ska ske.

Den del av skolpengen som fördelas på socioekonomisk grund ska utökas för att möjliggöra satsningar för att motverka segregationens effekter. Detta sker genom budgettillskott så att fördelningen ökar till 70 Mkr (+20 Mkr) för grundskolan och 25 Mkr (+5 Mkr) för förskolan.

Tidiga insatser för barn och unga

Nämnden tillförs medel för att kunna delta i samarbete med socialnämnden och övriga nämnder när det behövs för att stötta barn utanför skolans ram.

Stöd till elev med särskilda behov

Situationen för de barn som genom den vanliga verksamheten inte klarar att uppnå kunskapskraven behöver förbättras. Framför allt behöver resurser i form av lärare och stödpersonal finnas för att faktiskt genomföra åtgärdsprogram som tas fram för en elev med behov av särskilt stöd.

Det ska i varje skola finnas personer utsedda för att stötta de barn som skolkar eller blir hemmasittare så att de får en pedagogisk situation både i och utanför skolan som bidrar till att de uppfyller kunskapskraven. Arbetet ska även samordnas centralt för de kommunala skolorna.

Utökad kompetensutveckling

Medel tillförs nämnden för att möjliggöra ytterligare kompetensutveckling, med fokus på barn med särskilda behov eller funktionsnedsättning.

Ekonomiska förutsättningar - Barn- och utbildningsnämnden

Inget besparingskrav läggs på Barn- och utbildningsnämnden. Detta medför ett avsteg från den långsiktiga ekonomiska planens nivå om 0,7 % besparing per år.

	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Budgetram (Mkr)			
Barn- och utbildningsnämnden	1207	1211	1250
varav			
Elever med behov av särskilt stöd	6,0	7,0	8,0
Ökad socioekonomisk kompensation	25,0	28,0	31,0
Utökad kompetensutveckling	4,0	4,0	4,0
Ingen besparing	8,1	8,1	8,4
Tidiga insatser barn och unga	2,0	2,0	2,0

Socialnämnden

Socialnämnden ansvarar för kommunens insatser inom individ- och familjeomsorgen, äldreomsorgen, funktionshinderomsorgen, arbetsmarknadsenheten och integration. Målgruppen sträcker sig från små barn till äldre vuxna.

I Strängnäs kommun ska den som har behov av insatser inom socialnämndens ansvarsområde kunna fortsätta att utvecklas var man än bor. Oavsett om man får insatser av personal från hemtjänst, hälso- och sjukvård eller bor på särskilt boende möter personalen människan där den är. Särskilda boenden för personer med demens behövs i alla kommunens större orter. Möjlighet till utevistelse behöver öka för personer på särskilda boenden.

Socialnämnden ska ge trygghet och omsorg till de som behöver kommunen mest och stötta andra nämnder i deras verksamheter för att göra Strängnäs till en kommun för alla.

Samverkan med brukarorganisationer ska utvecklas under perioden.

Nämndens verksamhet ska i så stor utsträckning som möjligt ske i kommunala lokaler.

Fler fast anställda

Antalet fast anställda ska öka inom särskilda boenden och hemtjänst för att få en bemanning som möjliggör kvalitetsarbete och mer van personal vid sjukdomsperioder. Det gör det möjligt att det är samma personal som finns på plats när kollegor deltar i kompetensutbildning eller internt kvalitetsarbete som också finns på plats när någon blir sjuk.

Det behövs också fler handläggare, socionomer och socialsekreterare inom socialkontoret för att kunna öka tillgänglighet till kommunalt stöd och möjliggöra kompetensutveckling och kvalitetsarbete.

Lönesatsning på omsorgen

En grundläggande förutsättning för en välfungerande verksamhet är tillgången på kompetent personal.

Idag är omsorgen äldre och personer med funktionsnedsättning inte tillräckligt attraktiv för ungdomar eller för den personal som måste finna incitament att stanna kvar inom sitt yrke och i Strängnäs kommuns verksamhet. För att bidra till att hålla kvar kompetent personal och för att öka intresset för att ungdomar ska utbilda sig till undersköterskor och sjuksköterskor så ska en lönesatsning ske.

Vi budgeterar en löneökning på 3 % utöver den normala lönefördelningen 2024 och ytterligare 2 % per år till 2025 riktad till personal inom omsorgen.

Tidiga insatser för barn och unga

Socialnämnden tillförs medel för att kunna delta i kommunövergripande åtgärder utanför sitt direkta verksamhetsområde i samverkan med andra nämnder.

Verksamhetsutveckling

Socialnämnden kommer under planperioden att behöva fokusera på verksamhetsutveckling, digitalisering/robotisering och kompetenshöjning. Fler äldre och ett stort personalbehov gör det extra viktigt att personal används för de uppgifter som ger störst värde för verksamheten. De kvalitetsbrister som lyfts av personalen och i IVOs granskning ska jobbas bort.

Välfärdsteknik kan frigöra resurser för att förbättra den omsorg som sker och kan stärka individen och bidra till ett bättre resursutnyttjande.

Modellen för implementering av digitalisering, robotisering ska utökas med tekniskt stöd i omsorgen och kombineras med en testplattform där medarbetare och invånare med omsorgsbehov kan se nyttan med nya lösningar.

Arbetsmarknadsåtgärder (praktikplatser och aktivitetsansvar)

Kommunen behöver fortsatt ta ett ansvar för arbetslöshet hos unga vuxna, så långt det går i samarbete med arbetsförmedlingen. Kommunen har ett grundläggande intresse i social hållbarhet.

De grupper som står långt från arbetsmarknaden får allt svårare att skaffa sig ett fast jobb. Socialnämnden ska intensifiera arbetet med att erbjuda praktikplatser och anpassade anställningar inom den kommunala verksamheten för de grupper som står långt från arbetsmarknaden. Det är viktigt både för personen och kommunen.

Ekonomiska förutsättningar - Socialnämnden

Inget besparingskrav läggs på Socialnämnden. Detta medför ett avsteg från den långsiktiga ekonomiska planens nivå om 0,7 % besparing per år och från kommunstyrelsens beslut om extra höga besparingar år 2024 och 2025 på 1,7 % respektive 0,9 %.

Budgetram (Mkr)	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Socialnämnden	938	945	972
varav			
Fler fast anställda	11,0	12,0	13,0
Verksamhetsutveckling	0,5	0,5	0,5
Utökad kompetensutveckling	4,5	5,0	5,0
Arbetsmarknadsåtgärder	5,5	5,5	5,5
Lönesatsning	4,4	8,0	8,0
Ingen besparing	15,2	8,1	6,5
Tidiga insatser barn och unga	2,0	2,0	2,0

Kulturnämnden

Kulturnämnden ansvarar för kommunens kulturhus Multeum, de kommunala mötesplatserna och biblioteksverksamheten samt kulturskolan och fritidsgårdarna.

Under perioden ska nämnden bland annat skapa fler tillfällen för personer med funktionsnedsättning att uppleva och utöva kultur, samt bidra till att utveckla medborgardialogen och det lokala inflytandet för invånarna.

Biblioteksverksamhet

Biblioteken har en viktig funktion att fylla och tillgängligheten för boende i alla kommundelar ska vara god. Filialerna i Mariefred, Stallarholmen och Åkers styckebruk ska fortsättningsvis även ha öppet på lördagar.

För att utveckla verksamheten tillförs medel för två till bibliotekarietjänster inrättade för att driva mer uppsökande och utåtriktad verksamhet, speciellt för särskilda boenden och skolor.

Kulturskolan

För att göra kulturskolans verksamhet mer tillgänglig för alla så ska avgifterna sänkas under perioden. Åtgärder ska också genomföras för att minska köerna till populära aktiviteter, eftersom kösystem missgynnar de som av olika skäl kommer sent in i systemet.

Fritidsgårdar och Ungdomens hus

Nämnden får ramtillskott för att fritidsgårdarna ska kunna öppna tidigare så att elever inte behöver vänta mellan att skolan slutar och fritidsgården öppnar. Det är en fördel för ungdomar som ska delta i aktiviteter senare på dagen och som inte bor i tätorten.

Fritidsgården i Stallarholmen återstartas. Fritidsgården i Mariefred behöver tillgänglighetsanpassas.

Fritidsgårdarna ska även ha öppet under skollov, inklusive sommarlovet.

Tidiga insatser för barn och unga

Nämnden tillförs medel för att via fritidsgårdarna och Team Ungdoms verksamhet bidra till att skapa trygghet och mötesplatser för barn och ungdomar. Nämndens verksamheter ska även delta vid behov i samordnade kommunala insatser.

Ekonomiska förutsättningar - Kulturnämnden

Inget besparingskrav läggs på kulturnämnden. Detta medför ett avsteg från den långsiktiga ekonomiska planens nivå om 0,7 % besparing per år och från kommunstyrelsens beslut om extra höga besparingar år 2024 och 2025 på 1,7 % respektive 0,9 %.

Budgetram (Mkr)	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Kulturnämnden	67	68	69
varav			
Socialbibliotekarie	0,6	0,6	0,6
Barnbibliotekarie	0,6	0,6	0,6
Kulturskolan (avgifter och köer)	0,8	0,8	0,8
Fritidsgård i alla kommundelar, även sommar	3,4	3,4	3,4
Ingen besparing	1,0	0,5	0,4
Tidiga insatser barn och unga	3,0	3,0	3,0

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden är den nämnd som fullgör kommunens uppgifter inom samhällsbyggnad, inom miljöskydd, hälsoskydd och naturvård samt livsmedelstillsyn.

Nämnden skall även biträda kommunstyrelsen i den strategiska samhällsplaneringen samt i det strategiska arbetet med kommunens bostadsförsörjning och markförsörjning.

Strategiskt miljöarbete med klimatfokus

Nämnden tillförs resurser för att utveckla och verkställa det strategiska arbetet inom miljö- och samhällsbyggnad. Det gäller exempelvis arbete med att tillgängliggöra och integrera den nya översiktsplanen, få fart på arbetet med att förbättra vattenkvalitet i kommunens vattendrag och sjöar samt inte minst minskad klimatpåverkan och klimateffekter inom samhällsplanering och kommunal verksamhet .

Nämnden ska vara aktiv i att söka statlig delfinansiering inom naturvårdsverkets LONA och Havs- och vattenmyndighetens LONA och kunna hantera sådana projekt för att förbättra den ekologiska statusen för sjöar och vattendrag i kommunen.

Utsläpp från dikade våtmarker släpper ut ytterligare ca 20% av de fossila utsläppen. Fungerande våtmarker däremot, renar vårt vatten, minskar risken för översvämningar samt bidrar med för mänskligheten livsnödvändiga ekosystemtjänster. Samtliga markägare i kommunen ska påminnas om möjligheterna att få hjälp och bidrag till att återställa sina utdikade våtmarker.

Information och tillsyn gällande energi och klimat

Det egeninitierade tillsynsarbetet inom natur, bygg och miljöskydd ska öka.

Särskilt fokus på energihushållning hos företag, med informationsspridning och stöd gällande åtgärder i nära samarbete med kommunal energirådgivare.

Tillsyn gällande vattenkvalitet och påverkan på vatten

Prioritering av tillsyn över åtgärder som påverkar vattenkvalitet i Mälaren, grundvatten och vattendrag. För att minska utsläppet av näringsämnen till vattendrag och sjöar så ska tillsyn öka åtgärdstakten för dåliga enskilda avlopp nära vatten samt minska bräddningar från kommunala avloppsnät och reningsverk.

Tillsyn och åtgärder gällande förorenade områden

Nämnden ska genom aktiv tillsyn av kommunen som markägare och av privata markägare påbörja ett arbete för att se till att förorenade områden som medför en risk för förorening av dricksvatten och sjöar åtgärdas.

Ekonomiska förutsättningar - Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden

Inget besparingskrav läggs på miljö- och samhällsbyggnadsnämnden. Detta medför ett avsteg från den långsiktiga ekonomiska planens nivå om 0,7 % besparing per år och från kommunstyrelsens beslut om extra höga besparingar år 2024 och 2025 på 1,7 % respektive 0,9 %.

Tillsyn inom miljö och livsmedel samt exempelvis bygglovshandläggning ska till stor del finansieras genom avgifter, vilket gör att nämndens budget inte visar hela verksamhetens omfattning.

Budgetram (Mkr)	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden	43	42	43
varav			
Tillsyn gällande vattenkvalitet	0,7	0,7	0,7
Förorenade områden	0,4	0,4	0,4
Information och tillsyn (energi)	0,6	0,6	0,6
Strategiskt arbete	1,8	1,8	1,8
Ingen besparing	0,6	0,3	0,3

Teknik- och fritidsnämnden

Teknik- och fritidsnämnden ansvarar för kommunens drift och underhåll av idrotts- och fritidsanläggningar, produktion av måltider och matleveranser, räddningstjänst samt stadsmiljö och intern kommunal service.

Strategiskt arbete

Nämnden ska inom sina verksamheter jobba för att genomföra vattenplanen och cykelplanen. Medel tillförs för att ge utrymme för strategisk projektledning av nödvändiga investeringar.

Under planperioden ska kommunens driftsenheter öka sin beredskap för effekterna av ett varmare klimat och periodvis kraftigare skyfall.

Tidiga insatser för barn och unga

Utöver den dagliga verksamheten tillförs medel för att nämndens verksamheter ska kunna delta i kommunövergripande insatser för att stötta barn och ungdomar.

Utveckling av måltider

Ett fortsatt utvecklingsarbete genomförs i samarbete med berörda nämnder för att utveckla måltidssituationen för barn och äldre som finns inom kommunala verksamheter eller som på annat sätt får mat från kommunen. Arbetet kan resultera i tekniska eller organisatoriska åtgärder, förändrad mat, eller tillskott av kulturinslag eller gemenskap till måltidssituationen.

Arbetsplatser för personer med begränsad arbetsförmåga

Inom nämndens operativa verksamhet tilldelas utökade resurser för handledning och lön för att det ska gå att skapa anpassade tjänster för att anställa kommuninvånare som står långt ifrån arbetsmarknaden. Detta ska ske i nära samarbete med socialnämndens verksamheter och Jobbtorg.

Enkelt avhjälpna hinder

I invånarnas vardag finns saker som medför ett hinder. Det kan exempelvis vara en för hög trottoarkant eller en skylt som inte går att läsa för den som ser dåligt. Den typ av hinder som snabbt kan åtgärdas utan större investeringar eller insats ska åtgärdas direkt.

Nämnden ska under perioden aktivt bjuda in invånarna att påpeka hinder och därefter åtgärda dem.

Ekonomiska förutsättningar - Teknik och fritidsnämnden

Inget besparingskrav läggs på teknik- och fritidsnämnden. Detta medför ett avsteg från den långsiktiga ekonomiska planens nivå om 0,7 % besparing per år och från kommunstyrelsens beslut om extra höga besparingar år 2024 och 2025 på 1,7 % respektive 0,9 %.

Budgettram (Mkr)	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Teknik- och fritidsnämnden	178	179	185
varav			
Strategiskt arbete	0,8	0,8	0,8
Utveckling av måltider för barn och äldre	0,5	0,5	0,5
Anpassade arbetsplatser	0,8	0,8	0,8
Enkelt avhjälpna hinder	0,3	0,3	0,3
Ingen besparing	3,0	1,6	1,3

Investeringsramar per nämnd

Strängnäs har, som flera andra växande kommuner, stora utmaningar framöver för att klara av att både finansiera och genomföra de investeringar som krävs för att möta de ökade behoven.

Investeringarna ska fokuseras på kärnverksamhet och klimatåtgärder. Den planerade investeringen i en tredje avfart från E20 till Strängnäs stad genomförs inte.

Under den kommande planperioden 2024–2026 beräknas kommunen investera 801 miljoner kronor, vilket motsvarar ett genomsnitt på cirka 267 miljoner kronor per år. Det är en betydligt högre investeringsnivå än de senaste åren.

Effekten av denna investeringsnivå är ökade driftskostnader i form av avskrivningar. Under de senaste fem åren har avskrivningarnas andel av skatteintäkter och generella statsbidrag uppgått till strax över 3 procent. Under planperioden beräknas andelen öka till mellan 4–5 procent.

Periodens större investeringar

Kommunens enskilt största investeringar under planperioden är kopplat till Larslunda arena, med ny simhall och ny sporthall.

Större investeringar som inkluderas inom investeringsramarna är exempelvis solceller, laddstationer vid kommunala arbetsplatser, energibesparingsåtgärder, klimatanpassning, cykelvägar enligt cykelplanen, upprustning av Vasavallen, reservkraftverk, fordon till räddningstjänsten, digitala verktyg och IT-infrastruktur med en särskild satsning på omsorgen.

Laddstationer

Elbil är ett bra alternativ till bensin- eller dieseldriven bil. Begagnade elbilar finns på marknaden. Dessutom kan milkostnaden för att köra en elbil bli betydligt lägre än milkostnaden för bensin- och dieselbil, speciellt om det finns möjlighet att ladda hemma.

Under planperioden ska investeringar göras i laddstolpar vid alla kommunägda bostäder och verksamheter. För att undvika ökade kostnader för bostadsbolaget och verksamheter så ska kommunstyrelsen finansiera utbyggnaden med 4 Mkr per år.

SEVAB ska se till att det finns tillräckligt med laddstolpar i alla kommundelar.

Cykelbanor

I vår kommun är det svårt att cykla eller gå, trots att det är bra för folkhälsan att vi rör på oss. Landsvägarna är oftast smala, saknar vägren och har skymd sikt. Trots detta måste många barn gå på vägen för att komma till bussen eller gå till en kompis. Vi är säkra på att många fler väljer att gå eller cykla om det finns en cykelväg.

Den höga kostnaden har angetts som skäl till att det inte byggs cykelbanor i vår kommun. Den standard som Trafikverket förordar för att få till cykelbanor utmed landsvägarna, så kallad "sommarcykelväg", kan byggas för endast 10% kostnaden och påminner mer om en liten grusväg.

Under en femårsperiod ska det byggas cykelvägar i enlighet med den av fullmäktige beslutade cykelplanen. Teknik och fritidsnämnden tillförs 138 Mkr.

Solceller

Omställningen till fossilfritt kommer att kräva stora mängder av ren el. Under perioden ska kommunen sätta upp solceller på alla kommunägda tak för att bidra till lokal energiproduktion. Kommunstyrelsen står för en investering på 25 Mkr per år.

Investeringsramar

I tabellen nedan framgår budgetram för investeringar per nämnd.

Investeringar, Mkr	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Kommunfullmäktige	0	0	0
Kommunstyrelsen	104,8	62,3	55,4
Barn- och utbildningsnämnden	10,1	14,8	16,6
Socialnämnden	10,6	12,2	9,1
Kulturnämnden	2,9	2,4	5,8
Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden	0,3	0,8	3
Teknik- och fritidsnämnden	281	120	89
Totalt kommunen	410	212	179

Vänsterpartiet Strängnäs

strangnas@vansterpartiet.se

Facebook: strangnasvanstern

Instagram: strangnasvanstern

Läs mer om vår politik på <http://strangnas.vansterpartiet.se>

Bli medlem!

vansterpartiet.se/bli-medlem/

Centerpartiet

**FLERÅRSPLAN OCH BUDGET
2024-2026**

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

INNEHÅLL:	SID NR:
Inledning	2
Vision	2
Nuläge i kommunen	3
Omvärldsanalys	4
Kommunkoncernens övergripande mål	5
Innehåll/mål	6
Önskat läge 2035	13
Kommunala bolagen	14
Budgetförutsättningar	15
Driftbudget 2024	16
Plan 2025-2026	17

INLEDNING

Centerpartiet är en självständig, liberal, borgerlig kraft som tror på människors förmåga att bestämma över sina egna liv och skapa sin egen framtid. Vi söker och kan samarbeta med partier i den politiska mitten under förutsättning att vi kan enas kring gemensamma mål för en grön, trygg hållbar vardag för alla i Strängnäs kommun. Vi tror på lokal samverkan i det lilla med föreningsliv, lokalt näringsliv och ideella organisationer.

Vi tar avstånd från ytterkantspolitik.

VISION

”Tillsammans och med invånarnyttan i fokus, skapar vi framtidens hållbara kommun i hjärtat av Mälardalen.”

Strängnäs kommun har ett både naturskönt och strategiskt läge mitt i det gröna när odlade Sörmland. Vi har hög tillväxttakt med både historiska och moderna miljöer där stad och landsbygder växer tillsammans.

Våra välfärdstjänster utvecklas ständigt med tydligt fokus på hållbarhet, kvalitet och effektivitet. Kommunen, näringslivet, föreningslivet och ideella organisationer arbetar med gemensam kraft för att uppnå en blomstrande företagsamhet, förbättrad välfärd och ökad livskvalitet för alla.

Här finns ett attraktivt, välkomnande och tryggt samhälle där vi alla är lika mycket värda och kan använda vår kraft för att leva, bo och verka tillsammans.

NULÄGE I KOMMUNEN

Läsåret 21/22 var gymnasiebehörigheten 73 % i de kommunala skolorna. Betygen höstterminen 2022 visade på en förbättring till 79 %, när detta skrivs är vårterminsbetygen ännu inte satta. På mellanstadiet har över en fjärdedel av eleverna problem med läsförståelsen.

Det ekonomiska resultatet 2022 var extremt bra vilket flera faktorer bidrog till bland annat högre skatteintäkter än förväntat och ökade statliga bidrag. Den lågkonjunktur vi befinner oss i nu är prognosticerad att fortgå under åtminstone första halvåret 2024, och det ekonomiska läget är osäkert.

2022 rankade Svenskt Näringsliv Strängnäs kommun ännu högre än tidigare år. Nyligen har NKI (Nöjd Kund Index) resultat för 2023 presenterats och där har Strängnäs kommuns resultat förbättrats ytterligare och ligger väl över riksgenomsnittet. Flera stora företagsetableringar har skett under 2022 och ännu fler företag söker sig hit.

I Polisens trygghetsmätning för 2022 konstaterade de att merparten av medborgarna i Strängnäs kommun över lag är väldigt nöjda med sitt samhälle. Det som sticker ut negativt för vår kommuns del är ungdomsgång med och utan fordon som upplevs som stökiga. I kommunen (som geografisk plats) märks en ökad grov brottslighet och det föreligger en ökad risk för organiserad brottslighet.

I april 2023 var arbetslösheten i kommunen åter på samma nivå som i mars 2019 med en stadigt sjunkande trend de senaste åtta månaderna. 473 personer har varit arbetslösa över ett år, och bland dem är 26 % mellan 55-65 år. Långtidsarbetslösheten bland Sverigefödda är 1,3 procent, medan den är sex gånger så hög – 7,8 procent – bland födda utomlands. Både inom kommunen och bland många av företagen är det svårt att rekrytera personal och därmed klara sin kompetensförsörjning. Det föreligger en stor matchningsproblematik.

Strängnäs kommun har en av Sveriges dyraste hemtjänster jämfört med andra likvärdiga kommuner. För närvarande pågår upphandling av ny hemtjänst i enlighet med LOU.

Enligt SCB ökade befolkningen första kvartalet 2023 med 125 personer jämfört med kvartalet innan. Tillväxten beror till största delen på ett positivt flyttnetto.

OMVÄRLDSANALYS (nationellt perspektiv)

SKR:s ekonomirapport maj 2023:

Ekonomin präglas av lågkonjunktur och hög inflation. Var 6:e kommun och 17 av 21 regioner har budgeterat med underskott i år. Andelen arbetade timmar verkar inte sjunka utan snarare öka, det beror med största sannolikhet på arbetskraftsbristen. Fler som tidigare arbetat deltid har gått upp på heltid vilket leder till att skatteintäkterna inte minskar så mycket som befarat. Sysselsättningen påverkas inte så mycket totalt sett.

Pris- och löneökningen ökar 2,5 % mer än vad skatteunderlaget växer, vilket i praktiken innebär effektiviserings- och/eller besparingskrav.

Den senaste befolkningsprognosen från SCB nu i vår visar på en ännu sämre prognos gällande ökning av arbetsföra personer i åldern 20-66 år. En viktig uppmaning till kommunerna även om det är svårt ur ett ekonomiskt läge är att inte sluta med hälsofrämjande och förebyggande arbete inom personalförsörjning och arbetsmiljöarbete, vilket kan bli förödande på lång sikt.

Att arbeta metodiskt med friskfaktorer är ett sätt att möta effekterna av bemanningsbristen och det tuffa ekonomiska läget.

Kommunernas pensionskostnad för 2024 blir nästan dubbelt så hög som för 2022, för att sedan sjunka kraftigt igen 2025.

Kommunerna behöver:

- God ekonomisk hushållning
- Analysera de egna ekonomiska förutsättningarna och riskerna.
- Vidta åtgärder för att anpassa till bristen på personal och medel:
  - Genom nya arbetssätt
  - Nyttjande av digitaliseringens möjligheter
  - Arbeta förebyggande
  - Samverka/samarbeta över gränser
  - Stärka arbetsmiljön
  - Förutsättningar för heltid
  - Förlänga arbetslivet

KOMMUNKONCERNENS ÖVERGRIPANDE MÅL

- **I Strängnäs kommun ges barn och unga goda förutsättningar att må bra och att klara skolan med goda resultat och en vilja att fortsätta lära genom livet.**
- **I Strängnäs kommun är vi en fossilfri kommun 2030 på väg mot klimatneutralitet 2040 med låg miljöpåverkan.**
- **I Strängnäs kommun är ett aktivt, tryggt och hälsosamt liv möjligt för alla invånare oavsett individuella förutsättningar.**
- **I Strängnäs kommun har medarbetare och ledare möjlighet och förutsättningar att vara med och utveckla vår kommun.**
- **I Strängnäs kommun finns det ett kulturutbud och ett företagarklimat som stärker tillväxt och arbetsmarknad.**
- **I Strängnäs kommun är kommunkoncernen kostnadsmedveten och resultatriktad**

PRIORITERINGAR INOM MÅLEN

I Strängnäs kommun ges barn och unga goda förutsättningar att må bra och att klara skolan med goda resultat och en vilja att fortsätta lära genom livet.

För att uppnå bättre resultat i skolan tror vi att det krävs tidiga insatser, ökad bemanning och förstärkning redan i förskolan. Familjecentralerna fyller också en viktig funktion med sina stödinsatser. Elevhälsan behöver ytterligare resurser för att kunna identifiera barn och elever i behov av utökat stöd. Nya rutiner behövs för att tillse att det finns åtgärdsprogram för de som elever som behöver. Alltför många elever hamnar utanför socialt eller i psykisk ohälsa på grund av den press som skolan och andra faktorer sätter på dem. Det finns en mycket tydlig korrelation mellan resultat och närvaro i skolan, varför närvarokontroll och närvarouppföljning behöver prioriteras.

Elever som har andra förutsättningar med anpassad skola, NPF-diagnoser och behov av anpassad studiegång inom vanlig skola behöver garanteras en fullgod skolgång. Vi anser att detta måste prioriteras högre. Resursskolans arbete måste kvalitetssäkras.

Arbetet med "Barns bästa i Sörmland" där kommunerna arbetar tillsammans med Region Sörmland i Nämnden för socialtjänst och vård är ett viktigt utvecklingsarbete för att erbjuda bästa möjliga och jämlika förutsättningar för att barn och unga i Sörmland ska kunna upprätthålla god hälsa. Via det gemensamma arbetet bör fokus också vara att få till stånd ytterligare en familjecentral i kommunen och stärka möjligheterna till föräldrautbildning.

Lärarna behöver avlastas från administrativa uppgifter så att de kan ägna mer tid åt det pedagogiska uppdraget och få utökade möjligheter till kollegialt lärande bland annat genom fortsatta satsningar på LÄS-projektet. Ökade resurser ska tillföras så att all personal i skolans verksamhet kan erbjudas kvalificerad fortbildning.

Den unika samarbetsmodellen mellan de kommunala skolorna och friskolorna fortsätter att stärkas genom Bildningsakademien i Strängnäs och kommer att generera samverkansvinster som gynnar alla elever.

Grundbeloppet för barnen i förskolan och grundskolan höjs, likaså tilläggsbeloppen för särskilda insatser. Resursfördelningsmodellen behöver anpassas och i större utsträckning ta hänsyn till olika elevers behov och förutsättningar, oberoende av vilken huvudman skolan har. Vi anser att det fria skolvalet kan främjas genom skolskjuts både till och från landsbygder och vald skola oavsett huvudman.

På olika sätt behöver nya former för yrkesintroduktion utvecklas mellan skola och arbetsliv så att alla ungdomar får en ökad insikt om olika yrken och möjligheterna till ett varierat yrkesliv.

Kommunens fritidsgårdar har hög besöksfrekvens och ungdomarna uppskattar det varierade utbudet av aktiviteter, utvecklas och känner sig trygga i verksamheten, det vill vi förstärka ytterligare.

Team Ungdom är välkända både inom organisationen och bland medborgarna, och fyller en viktig funktion i att hjälpa ungdomar "på glid" tillbaka till en meningsfull tillvaro, för att minska risken för att hamna i kriminalitet. För att nå fler ungdomar på deras naturliga mötesplatser ska den uppsökande verksamheten öka.

I Strängnäs kommun är vi en fossilfri kommun 2030 på väg mot klimatneutralitet 2040 med låg miljöpåverkan.

Arbetet med den antagna Klimat- och Energiplanen måste intensifieras. Vi behöver ta flera kliv i rätt riktning gällande drivmedel för fordon. Förutsättningar för elektrifiering och alternativa bränslen behövs för att underlätta för näringsliv och privatpersoner att ställa om. Det ska vara självklart att välja promenad eller cykel för transport inom tätorterna, vilket också medför bättre luft, mindre trafikbuller och ökad folkhälsa. Kommunen bör planera för att anlägga en egen solcellspark, som kan förse de egna verksamheterna med el. En sådan kan med fördel placeras på den numera stängda deponin. Strängnäs kommun ska ha en egen deponi och ta ansvar för sitt eget avfall. En översyn behöver göras kring hur avfallsberget kan minska och återbruk öka.

Det behövs en fortsatt utveckling av kraftvärmeverket och infrastrukturen gällande fjärrvärme i samverkan med Solör. Det medför en miljövänligare produktion av egen el samt uppvärmning av byggnader inom kommunen. Kommunen behöver också se över hur ytterligare energieffektivisering kan genomföras. Ett viktigt uppdrag för Klimatrådet är att föreslå åtgärder som gör att Strängnäs kommun kan bidra till sin del i uppfyllandet av Parisavtalet.

Vi vill att så kallad smart belysning som både kan fjärrstyras, lokalstyras och regleras utifrån närvaro ska införas i hela det kommunala gatunätet. Det medför energibesparande genom dimmerfunktion. När någon är närvarande blir belysningen starkare vilket bidrar till ökad trygghet för den som vistas där.

Vi anser att informationstjänsten med energi- och klimatrådgivning för företag, medborgare och föreningar som kommunen upphandlat av Energikontoret i Mälardalen är viktig då den kan bidra till effektivare och snabbare omställning.

Genom arbetet med Måltidspolitiska programmet kan kommunen arbeta ännu mer för att använda och öka mängden ekologisk mat. För att ytterligare bidra till ett hållbart samhälle och ökad krisberedskap ska vi också använda närodlad mat så långt det är möjligt/finns tillgängligt. Programmet kan hållas levande i samråd med de brukare som är gäster i kommunens måltidsverksamheter.

Oron i omvärlden medför att kommunen behöver öka sin egen beredskap och fokusera mer på självhushållning, strategiska markinköp och användandet av befintlig jordbruksmark. I nya kommunala bostäder ska möjligheterna till stadsodling ses över.

Vi vill att en informationsinsats kring samtliga Agenda 2030 mål och deras syfte genomförs för kommunmedborgarna med beskrivningar av vad som görs på internationell, nationell och kommunal nivå med tips på vad man kan göra själv för att mildra sina klimatavtryck.

Projektering för nya sträckor av cykelvägar ska prioriteras som en del för att främja folkhälsan, minska klimatpåverkan och öka trafiksäkerheten.

Som ett led i att bevara biologisk mångfald anser vi att kommunen behöver en särskild strategi för hur man ska bevara bin och andra insekter.

Fortsatt utredning och inventering av var man kan anlägga våtmarker behövs. Vi vill ta fram en skogsplan med perspektiv på bevarande och utvecklande som en del av klimatarbetet. Likaså behöver inventeringen av enskilda avlopp fortsätta vara i fokus och bedömningen av dessa ska göras utifrån miljöbalken med bedömning om påverkan på människors hälsa och miljön.

I Strängnäs kommun är ett aktivt, tryggt och hälsosamt liv möjligt för alla invånare oavsett individuella förutsättningar.

Den omsorg kommunen erbjuder sina brukare ska så långt det är möjligt möta den enskilde individens önskemål. Ny välfärdsteknik, ökad digitalisering och innovationer kan leda till ökad kvalitet. Mer tekniska hjälpmedel ska införas för de som så önskar som ett led i att bevara personlig integritet till exempel nattkameror och medicinutdelare.

Demensvården ska prioriteras och medarbetarna behöver få möjlighet till mer utbildning och kunskap både för att öka kvaliteten på servicen och som ett led att höja statusen på vårdrken. Vi vill satsa på att utbilda fler Silviasystrar.

Det ska ordnas fler kulturaktiviteter och social samvaro, för de äldre som bor på SÄBO och/eller nyttjar kommunens dagverksamhet och för att ge ytterligare möjlighet till träffar.

Brukare med funktionsvariationer och diagnoser som är placerade i andra kommuner behöver i utökad mån beredas plats inom kommunens boenden.

Våld i nära relationer och mäns våld mot kvinnor har ökat de senaste åren därför behöver det förebyggande arbetet stärkas och medarbetarna i kommunen få ytterligare utbildning inom detta område.

Nya och fler former för regelbunden medborgardialog i både fysiska och digitala möten bidrar till ökat engagemang, kunskap och förståelse för det kommunala ansvaret bland medborgarna. Vi vill införa medborgarbudget i alla kommundelar. Medborgarna på respektive ort får rösta om vad de tycker är viktigast att utveckla just där de bor. Det bidrar till utveckling, lokal demokrati, delaktighet och brytande av normer.

Trygghetsfrågor ska prioriteras och samarbetet mellan kommunen, Polisen och civilsamhället kan utvecklas ytterligare. Det kan på sikt bidra till att ungdomsbrottsligheten minskar.

Utbredd bredbands- och fiberutbyggnad eller master i hela kommunen är viktigt, minskar segregation och bidrar till alla medborgares möjligheter att delta i olika aktiviteter, driva företag, och bosätta sig på landsbygden.

I Strängnäs kommun har medarbetare och ledare möjlighet och förutsättningar att vara med och utveckla vår kommun.

Antalet medarbetare per chef behöver fortsätta minska. Cheferna ska ha ett rimligt antal medarbetare så att var och en kan bekräftas genom en bra dialog och återkoppling. Ledarskapet kan stärkas ytterligare genom flera utbildningsinsatser både i grupp och individuellt.

Som ett led i att klara kompetensförsörjningen ska alla medarbetare ha en individuell utvecklingsplan som uppdateras varje år i samband med medarbetarsamtal.

Kompetensförsörjningsstrategin måste vara levande och omsättas till aktiviteter på samtliga kontor utifrån deras kommande personalbehov. För att ytterligare stärka arbetsgivarvarumärket behöver ett arbete göras kring att ta fram framtida förslag på förmåner och villkor för medarbetarna.

Det systematiska arbetsmiljöarbetet ska fortsätta att stärkas, vilket kan bidra till att sjukfrånvaron fortsätter att sjunka och frisknärvaron ökar.

I Strängnäs kommun finns det ett kulturutbud och ett företagarklimat som stärker tillväxt och arbetsmarknad.

Det behövs fortsatt utveckling kring de fysiska mötesplatserna på våra större tätorter (Strängnäs, Mariefred, Åkers Styckebruk och Stallarholmen). På övriga mindre orter/noder vill vi att hembygdsgårdar, föreningslokaler, sockenstugor tillsammans med informationsinsatser bidrar till att enkelt sammanföra de boende inom respektive område.

Vuxenutbildningen behöver ökad finansiering för att klara nya lagkrav och större efterfrågan på utbildningar. Det är led i att bidra till minskad arbetslöshet och ökad matchning i kommunen och den gemensamma kompetensförsörjningen. Ett ökat samarbete med det lokala näringslivet är viktigt i det sammanhanget. I samverkan med Region Sörmland och kommuner i länet kan vi genomföra utbildningar i gemensam regi för både gymnasieelever, vuxenutbildningen och medarbetare i kommunen. Vi vill att kommunen erbjuder alla nyanlända tillgång till SFI studier för att dessa personer snabbare och enklare ska integreras i vårt samhälle och slippa sätta sitt liv på paus.

Att fortsätta utveckla myndighetsutövandet och service till det lokala befintliga och presumtiva näringslivet är viktigt och prioriterat. Företagen bidrar starkt till våra skatteintäkter och möjliggör arbetstillfällen.

Vår kommun har många turistattraktioner och det gör att destinationsutveckling alltid är en aktuell fråga. Näringslivsenheten ska fortsätta bidra med att matcha aktörer med varandra.

I Strängnäs kommun är kommunkoncernen kostnadsmedveten och resultatriktad.

Samarbetet med 4 M är av vikt och vi vill att kommunerna tillsammans fortsätter att ta fram projekt, funktioner och tjänster som leder till effektivare service och delad expertkompetens. Tillsammans med Region Sörmland och övriga kommuner i länet kan vi också fortsätta och öka samarbetet inom nya verksamhetsområden.

Möjligheten att konkurrensutsätta fler verksamheter behöver ständigt prövas. På Teknik- och servicekontoret vill vi att det görs inom gatuunderhåll, park, snöröjning och sopning. En del kan ske inom ramen för lokaldemokrati ute i kommundelarna.

Likt flera andra kommuner i Sörmland ska vi ha en serviceplan för landsbygden. Den syftar till att säkerställa en rimlig service nivå på både kommersiell- och offentlig service, IT-infrastruktur, boende och tillgång till arbete. Exploateringen av både nya företag och bostäder på landsbygden ökar stadigt. Vi vill återinföra bidrag för enskilda vägar som ett sätt att stärka infrastrukturen på landsbygden.

Vi behöver även en långsiktig plan för hur vi kan minska den så kallade asfaltsskulden och samtidigt ta fram vägar som medför mindre klimatbelastning.

ÖNSKAT LÄGE 2035

Alla barn och unga har möjlighet att växa genom trygg miljö och kvalitativt lärande. De har en bra skolgång och meningsfull fritid som ger dem kompetens och frihet att själva välja väg i livet och nå sin fulla potential. Varje barn har förutsättningar att nå sina mål och fler elever är behöriga till gymnasieskolan och högre studier med godkända betyg.

I Strängnäs kommun producerar vi egen hållbar, grön energi och är den självklara föregångaren och föredömet i allt klimat- och miljöarbete. I våra tillagningskök har andelen närodlat mat ökat och det är enklare att handla lokalproducerat. Det finns en jordnära kraft som bidrar till att tänka om och tänka nytt!

Vår kommuns 44 mil kust ger stora möjligheter för samtliga medborgare och besökare att kunna njuta av vattennära natur och upplevelser. Genom en gedigen planprocess bevarar förvaltningen dessa tillgångar samtidigt som man beviljar viss strandnära begränsad byggnation på områden som inte anses inskränka på medborgarnas friluftsliv och rörelsemönster.

Våra brukare har en nära, trygg, tillgänglig och jämlik vård och omsorg. Genom valfrihet, digital utveckling och stort fokus på att främja hälsa får de snabb personlig hjälp. De som bor på SÄBO, har hemtjänst eller bor på gruppboende upplever att de har en gladare vardag och ökad livskvalitet. Genom utökat samarbete med våra familjecentraler sker mer föräldrautbildning och stöttning vilket skapat trygghet. Ett utökat samarbete med ideella organisationer bidrar till minskad ensamhet och hjälp mot psykisk ohälsa.

Kommunen organiserar sina verksamheter och utvecklas ständigt för att brukare ska ha ökad kontinuitet och känna sig trygga med att de känner igen de som utför tjänsterna.

Kommunen är en attraktiv arbetsplats där medarbetarna trivs, engagerar sig och aktivt deltar i planeringen för att göra verksamheten så bra som möjligt. Individuell utveckling är en självklarhet och det finns goda möjligheter att utveckla sina förmågor.

Vårt idrott- och rekreationsområde vid Larslunda har både kommunala och externa aktörer som driver verksamheterna på bästa sätt. Det finns ett väldigt varierat utbud för att alla medborgare och besökare. En ny kulturscen i Strängnäs som tillgodoser medborgarnas önskemål kring fler kulturaktiviteter är klar och flitigt använd. Med hjälp av smarta lösningar, så som till exempel mobila scener har vi gjort det möjligt för utställningar, konserter mm att rotera runt i våra andra tätorter.

Tillsammans med det lokala näringslivet har kommunen hittat former för hur vi tillsammans kan stärka det lokala näringslivet och stimulera konkurrenskraften genom att matcha kompetens och utbud mot den lokala arbetsmarknadens behov. Det pågår en stark innovativ utveckling inom Strängnäs gröna näringar, besöksnäringen och den hållbara industrin. Samarbetet med andra kommuner och Region Sörmland kring en välutvecklad infrastruktur i hela länet gör att både små och stora företag fortsätter växa.

Det ekonomiska läget är gott och kommunen har goda ekonomiska förutsättningar att på lång sikt klara sina nödvändiga investeringar. Genom den kraftiga befolkningstillväxt som skett de senaste 15 åren har vi lärt oss att växa på ett ännu mer ansvarsfullt sätt i takt med behov av tillhörande infrastruktur och investeringsmedel.

Alla medborgare känner sig trygga i att bo och leva i vår kommun. I de kontakter som var och en har med kommunen och förvaltningen så är man nöjd med hanteringen av sina ärenden och upplever att man fått god service och likvärdig behandling.

Det är gott att leva i Strängnäs kommun och det finns goda möjligheter att känna sig delaktig och inkluderad i olika sammanhang. Olika former av medborgardialog gör det möjligt att ta ansvar och engagera sig i olika frågor. Alla som bor och verkar i vår kommun känner stolthet och den medmänsklighet som finns här!

KOMMUNALA BOLAGEN

Moderbolaget SKFAB fortsätter att stärka samspelet mellan den kommunala förvaltningen och dotterbolagen för att målsättning och arbete inom koncernen ska stämma överens som en helhet, bidra till ytterligare synergieffekter och öka förståelsen för de olika tjänster som bolagen levererar.

BUDGETFÖRUTSÄTTNINGAR

- Oförändrad skattesats på 21,67 %
- Befolkningstillväxt $\approx 2\%$
- I enlighet med SKR:s rekommendationer för att klara den långsiktiga ekonomin har alla nämnder effektiviseringskrav
- För att uppnå begreppet god ekonomisk hushållning bör resultatet för varje år vara minst + 2 % för att uppnå social, ekonomisk och miljömässig hållbarhet. Utifrån förväntat resultat 2024 är det inte möjligt utan delar av RUR måste användas för att uppnå önskvärt resultat.
- Vi har utgått ifrån resursfördelningsmodellen i våra prioriteringar.
- Vi ställer oss bakom den Investeringsplan som finns framtagna. Arbetet med den ska vara en löpande process där man kontinuerligt utvärderar, gör kostnadskalkyler och avgör nödvändighet, tidsplanerar och omprioriterar efter nya behov.

DRIFTBUDGET 2024

Budgetramar flerårsplan 2024-2026			
Nämnd (miljontals kronor)	År 2024		
	Ram 2024 utifrån resursfördelningsmodell *		Budget 2024 enligt majoriteten
Kommunfullmäktige	-7,9	-8,3	-8,3
Kommunstyrelsen	-204,4	-208,4	-206,0
Teknik- och fritidsnämnden	-174,2	-178,7	-177,9
Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden	-36,8	-36,8	-34,9
Kulturnämnden	-58,1	-61,3	-61,3
Socialnämnden	-895,0	-915,0	-908,0
Barn- och utbildningsnämnden	-1 161,7	-1 207,7	-1 200,8
Summa nämnder och styrelser	-2 538,0	-2 616,1	-2 597,1
Finansförvaltningen (summarad)	2 640,8	2 660,3	2 640,8
Kommungemensamma kostnader & intäkter (summarad)	-161,3	-141,8	-161,3
Pensionsförvaltning	-50,1	-50,1	-50,1
Exploateringar vinst/förlust	0,0	0,0	0,0
Budgeterade gem. avskrivningar/hyror	-64,8	-64,8	-64,8
Övriga kommungemensamma kostnader	-3,6	-3,6	-3,6
Kommungemensamt extraordinärt	0,0	0,0	0,0
Resurs- och reservmedel (summarad)	-42,8	-23,3	-42,8
Särskilda löneprioriteringar	-6,0	-6,0	-6,0
Demografisk volymjustering	-20,0	-10,0	-20,0
Skattereserv	-14,5	-10,0	-14,5
Centrala statsbidrag	15,2	15,2	15,2
Horisontell styrning	-17,5	-12,5	-17,5
Ianspråktagna medel från eget kapital	0,0	0,0	0,0
Skattenetto	2 767,8	2 767,8	2 767,8
Räntenetto	34,3	34,3	34,3
Årets resultat	102,8	44,2	43,7
Reservering av medel till resultatutjämningsreserv	0,0	0,0	0,0
Användning av medel från resultatutjämningsreserv	0,0	0,0	0,0
Årets resultat enligt balanskravet	102,8	44,2	43,7
Ianspråktagna medel som reserverat under eget kapital	0,0	0,0	0,0
Resultat enligt god ekonomisk hushållning	102,8	44,2	43,7
Resultatmål	3,7%	1,6%	1,6%

PLAN FÖR 2025 OCH 2026

Budgetramar flerårsplan 2024-2026

Nämnd (miljontals kronor)	År 2025			År 2026		
	från ings-		Plan 2025 enligt majoriteten	Ram 2026 utifrån resursfördelnings- modell *		Plan 2026 enligt majoriteten
Kommunfullmäktige	-7,9	-7,9	-7,9	-8,2	-8,2	-8,2
Kommunstyrelsen	-201,1	-206,1	-204,3	-205,8	-210,8	-208,9
Teknik- och fritidsnämnden	-175,8	-179,8	-179,3	-181,0	-185,0	-184,1
Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden	-37,1	-37,1	-35,5	-38,2	-38,2	-36,7
Kulturnämnden	-58,6	-62,6	-62,3	-60,4	-62,4	-62,4
Socialnämnden	-903,7	-923,7	-921,9	-931,7	-953,7	-951,7
Barn- och utbildningsnämnden	-1 161,9	-1 212,9	-1 198,6	-1 196,4	-1 229,4	-1 221,1
Summa nämnder och styrelser	-2 546,2	-2 630,2	-2 609,9	-2 621,7	-2 687,7	-2 673,1
Finansförvaltningen (summerad)	2 666,5	2 686,4	2 666,5	2 731,9	2 747,6	2 731,9
Kommungemensamma kostnader & intäkter (summerad)	-198,2	-178,3	-198,2	-244,2	-228,5	-244,2
Pensionsförvaltning	-42,7	-42,7	-42,7	-51,9	-51,9	-51,9
Exploateringar vinst/förlust	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Budgeterade gem. avskrivningar/hyror	-108,6	-108,6	-108,6	-152,1	-152,1	-152,1
Övriga kommungemensamma kostnader	-3,7	-3,7	-3,7	-3,7	-3,7	-3,7
Kommungemensamt extraordinärt	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Resurs- och reservmedel (summerad)	-43,2	-23,3	-43,2	-36,5	-20,8	-36,5
Särskilda löneprioriteringar	-6,0	-6,0	-6,0	-6,0	-6,0	-6,0
Demografisk volymjustering	-20,0	-10,0	-20,0	-20,0	-10,0	-20,0
Skattereserv	-14,9	-10,0	-14,9	-15,7	-10,0	-15,7
Centrala statsbidrag	15,2	15,2	15,2	15,2	15,2	15,2
Horisontell styrning	-17,5	-12,5	-17,5	-10,0	-10,0	-10,0
Ianspråktagna medel från eget kapital	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skattenetto	2 829,8	2 829,8	2 829,8	2 940,6	2 940,6	2 940,6
Räntenetto	35,0	35,0	35,0	35,6	35,6	35,6
Årets resultat	120,4	56,3	56,7	110,2	59,9	58,8
Reservering av medel till resultatutjämningsreserv	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Användning av medel från resultatutjämningsreserv	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Årets resultat enligt balanskravet	120,4	56,3	56,7	110,2	59,9	58,8
Ianspråktagna medel som reserverat under eget kapital	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Resultat enligt god ekonomisk hushållning	120,4	56,3	56,7	110,2	59,9	58,8
Resultatmål	4,3%	2,0%	2,0%	3,7%	2,0%	2,0%

2024 - 2026

Flerårsplan 2024–2026

Sverigedemokraterna Strängnäs

Innehåll

Inledning	2
Vision	3
Kommunstyrelsen	4-5
Socialnämnden	6
Barn- och utbildningsnämnden	7
Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden	8
Kulturnämnden	9
Teknik- och fritidsnämnden	10
Situationen i dagsläget & Politiken	11
Sammanfattning	12

Inledning

Vi vill här passa på att tacka kommunen, näringslivet och alla andra medverkande för ett fantastiskt arrangemang med 500 års resan och med det mycket trevliga nationaldagsfirandet.

Nu är det äntligen snart semester för många och barnen har sitt efterlängtade skollov som säkert många av oss alla längtat till på olika sätt. Tänk vad skönt att kunna koppla av från skola och arbetet för att få tid till att träffa släkt och vänner.

Dock ska man inte glömma bort alla i vår kommuns organisation, kommunens alla företagare som arbetar under sommarperioden för att hålla en god service i samhället. Oerhört viktigt och bra.

Strängnäs kommun har ett strategiskt läge som många kommuner drömmer om. Vi är norra Sörmlands hjärta med närhet till storstäder, Mälaren, skogar, strövområden och ett rikt kulturarv. Vår landsbygd är något som vi är stolta över och som vi än mer vill utveckla för en sammanhållen kommun där samtliga kommundelar lever och frodas.

Vår flerårsplan baseras mycket på det vi gick till val på, dvs en plan som är konsekvent och som man kan lita på. Den är medvetet framskriven så att man inte behöver vara högutbildad ekonom för att förstå vad det är vi vill åstadkomma. Vi vill att man med enkelhet ska kunna läsa sig till vilka prioriteringar och besparingar vi i SD Strängnäs anser som viktigast.

I grund och botten baserar vi vår flerårsplan på den styrande majoritetens budget där vi från den gjort de prioriteringar som vi anser nödvändiga för att Strängnäs som kommun ska kunna fortsätta blomstra.

Vår kommun är fantastisk fin med en mängd fördelar och även möjligheter till förbättringar. Vi ser till kommunens bästa utan någon form av politisk prestige. Vår högsta prioritet är att medverka till kloka förslag eller med egna initiativ bidra till kommunens bästa.

”Praktiska lösningar är bättre än politiska lösningar”

Vänligen SD Strängnäs med Gruppledare Björn Karlsson

Vision

Vår vision är att varje medborgare i Strängnäs kommun ska känna trygga genom hela livet. Detta skapas genom att ge medborgarna en lugn och trygg ålderdom, en skola och barnomsorg som levererar hög kvalitet och ger barn stöd samt att vi arbetar för en god arbetsmiljö för alla som arbetar inom kommunens verksamheter.

Att vara invånare i Strängnäs kommun ska vara kopplat till stolthet och glädje över att leva i en välfungerande och trygg kommun, där man ser alla och där ingen faller mellan stolarna.

Sverigedemokraterna vill säkerställa att varje individ, gammal som ung, känner förtroende för att vi som sitter på politiska uppdrag fattar kloka beslut för kommuninvånarnas bästa. Oavsett vad det handlar om.

Vi ska ta tillvara på den historia och det fantastiska kulturarv som går att hitta i Strängnäs kommun. Våra investeringar ska vara hållbara för framtiden. Vi ska lyfta fram och värna om närheten till vatten och natur som är en av många anledningar till kommunens popularitet.

Fördelarna med att vara bosatt i just Strängnäs är många och vi i SD Strängnäs vill dra vårt strå till stacken och lyfta det vi anser allra viktigast för att vår kommun ska vara välmående och frodas.

Sverigedemokraterna Strängnäs ledord är – **PRIORITERINGAR & TRYGGHET!**

Kommunstyrelsen

Prioriteringar

- ✓ Tryggheten i våra utemiljöer ska stärkas, bland annat genom ökad kameraövervakning på utsatta platser och ökad belysning på platser med bristfälligt ljus. Vi vill få bukt med stök, skadegörelse och annan kriminell verksamhet. Alla kommuninvånare ska vara trygga oavsett tid på dygnet. Vi tycker det är viktigt att få stopp på den kriminella verksamheten.
- ✓ Utöka samarbetet mellan Socialnämnden, Barn- och utbildningsnämnden och Kulturnämnden för att förebygga ungdomsbrottslighet.
- ✓ Fortsätta arbetet med en långsiktig utbildnings- och kompetensutvecklingsplan där syftet är att all personal ska få möjligheten att utvecklas inom kommunen och där man erbjuder olika möjligheter till att byta karriär inom kommunens verksamheter. Strängnäs kommun ska framöver bli känd för personalens långa anställningstid.

Strängnäs kommun är en väl fungerande kommun inom de flesta verksamhetsområden, men tyvärr finns brister inom skolan och i tryggheten på stan.

Detta är något som vi finner helt oacceptabelt. Alla ska känna sig trygga i vår kommun, på stan, på skolorna och på alla andra platser i kommunen.

Vi får aldrig sluta prioritera arbetet som förebygger alla former av våld och trakasserier. Polisens och kommunens samarbete är en oerhört viktig faktor, samt att föräldrar tidigt involveras i polisens och kommunens arbete. Både förebyggande syfte och när det händer tråkigheter.

Vi tror att ett sätt att fånga in ungdomar som är på väg att hamna snett i samhället är att se till att det finns ett tätt samarbete mellan kommunens olika nämnder.

Här kan vi politiker verkligen vara med och göra skillnad! Vi tycker det är viktigt att stödja med att öka utbud och öppettider för fritidsgårdarna och mötesplatserna. Samt att även stödja tillgången till fler vuxna som möter ungdomarna på stan samt säkerställa trygga samtalsforum för de barn som finner det svårt att vara hemma.

Det är viktigt att Strängnäs kommun fortsätter vara en kommun med goda möjligheter för de små och stora företagen.

Viktigt är att fortsätta arbetet med att sänka sjukfrånvaron, att fortsätta arbetet med att ta fram en långsiktig plan för att utveckla personalen så att kommunen är och förblir en attraktiv arbetsgivare. Ännu ett steg i den riktningen är att vår personal ska få ytterligare möjligheter till kompetensutveckling genom utbildning och arbete på andra enheter inom kommunen.

Alla nämnder har till uppgift att arbeta in barnperspektivet i samtliga beslut. Detta tror vi går att utveckla ytterligare och att vi med tiden kommer hitta en bra och tydlig rutin kring just detta.

Dagsläget:

Det är viktigare än någonsin att politiken visar vägen på alla tänkbara sätt. Dvs politiska principer eller fördomar får helt enkelt inte vara ett hinder för kloka och bra beslut för kommunens invånare. I våra prioriteringar kan man se vad vi vill göra och vad vi vill arbeta fram.

Sverigedemokraterna Strängnäs kommer vara drivande för mer förbättringar i kommunen.

Socialnämnden

Prioriteringar

- ✓ En höjd grundbemanning inom äldreomsorgen för att kunna säkerställa att de som är behov av omsorg inte drabbas vid ex sjukfrånvaro hos personalen, samt avskaffa delade turer så att man arbetar vid ett tillfälle per arbetsdag.
- ✓ Se över möjligheten med att börja använda vårdhundar inom äldreomsorg.
- ✓ Samtlig personal inom hemtjänst och äldreboenden ska ha god kunskap i svenska språket i både tal och skrift.
- ✓ Arbeta för att utöka läkartiden på äldreboenden.

Vi vill utöka antalet trygghetsboenden i kommunen och även se till så att hemtjänstpersonal kan utgå från dessa för att minska körtiden.

Vi är övertygande om att en ökad grundbemanning skulle minska sjukskrivningarna och dess kostnader. Vi vill avskaffa delade turer inom hemtjänsten och vid nyanställning eller vikariat ska all personal vara kontrollerade i polisens belastningsregister. Något som vi tror skulle uppskattas av våra äldre är ett införande av vårdhundar inom äldreomsorgen. En värdig och human äldrevård är det minsta våra pensionärer ska kunna kräva efter ett långt yrkesliv.

Vi tycker det är en självklarhet är att samtlig personal på äldreboenden och inom hemtjänsten ska ha goda kunskaper i svenska språket så att det aldrig kan uppstå missförstånd eller andra oklarheter. Antalet olika personal som besöker våra äldre bör dessutom hållas till ett minimum.

Gällande föreningsbidrag så anser vi att föreningar som prioriterar verksamhet för våra äldre och funktionsnedsatta bör prioriteras av oss politiker i högre grad än det görs idag.

Dagsläget:

Vi vill göra en översyn av bemanningsläget så att en ökad grundbemanning ger bästa möjliga resultat på rätt plats. Dvs hur mycket som behövs stärkas inom hemtjänsten och inom äldreboenden. Vilka ev. fler områden inom äldreomsorgen behövs stärkas upp med mer bemanning? Vad behövs för att klara av att avskaffa delade turer? Dessa frågor ser vi som angelägna att få svar på med underlag.

Barn- och utbildningsnämnden

Prioriteringar

- ✓ Återanställa kringpersonalen. Vaktmästare, studievägledare, ålderslärare m.m.
- ✓ Upprätta en plan för att det ska finnas skolor på landsbygden oavsett driftform av kommun eller friskola.
- ✓ Säkerställa barnens och barnomsorgspersonalens trygghet genom att öka grundbemanningen även inom förskolans verksamhet, där det behövs.
- ✓ Se över organisationen för att göra den mer effektiv så att tid friläggs till mer undervisning.
- ✓ Strukturera upp skolorna så undervisningen sker på lika hög kvalitet oavsett skola. Dvs rutiner, skolmaterial ska vara likvärdiga så undervisningen sker på lika villkor.

Vi vill prioritera en långsiktig plan för att kommunen ska ha skolor både på landsbygd och i våra centralorter. Det är oerhört viktigt för vår kommuns attraktionskraft att båda alternativen finns. Alla barn är unika och att kunna erbjuda variationen för elever att välja just den skolan som passar deras behov är jätteviktigt.

Gällande barnomsorgen tycker vi att kommunen även här ska kunna erbjuda valfrihet i form av både förskola och dagbarnvårdare för att man skall kunna placera sitt barn utefter just den enskildes behov och stimulansnivå.

Lärarnas tid ska gå till att undervisa. Genom att återanställa kringpersonal på skolorna ger vi lärarna möjligheten att fokusera på just lärande.

Barn ska aldrig känna någon form av otrygghet i skolan. Vi politiker måste ge rektorerna förutsättningar för att säkerställa deras personals kunskaper kring mobbning och kränkande behandling. I dagens samhälle kan mobbningen lätt "följa med hem" i och med att allt fler barn använder en egen telefon och sociala medier, även i tidig ålder. Skolans personal måste då ha kunskap i hur man hanterar olika situationer där barn blir utsatta på olika sätt.

Dagsläget:

Elevernas lärande måste på bästa möjliga sätt säkras, så att de kan vara trygga i att de kan gå vidare till nästa årskurs med både rätt förutsättningar och sina önskvärda betyg. Därför är det av yttersta vikt att en lärares tid går till undervisning, att lärare har möjlighet att stötta elever som har det svårt och även de elever som ligger långt fram. Det gör man med fler vuxna i skolan som i olika yrkesroller för verksamheten framåt.

Skolans organisation bör ses över, det ska inte vara möjligt med så olika skolresultat beroende vilken skola man går på. Vi ser att det behövs en mycket tydligare, enklare styrning där undervisningen bedrivs likvärdig och på lika villkor. Man ska ha likvärdiga studiemedel som ett konkret exempel. Ordningsregler ska vara likvärdiga i alla skolor.

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden

Prioriteringar

- ✓ Utredda möjligheterna med bostäder för unga och den ökade äldre generationen.
- ✓ Se över kommunens dagvattenlösningar med avseende på dagvattenrening och separera rent från förorenat där det rena återförs direkt till grundvattnet via infiltration och det förorenade återförs till biologiska dagvattendammar likt Västerås och Vallentuna.

Frågor kring vår kommuns framtida miljö och samhällsbyggnad är något som vi Sverigedemokrater tycker är ytterst viktiga att planera med god framförhållning och med realistiska åtgärder. Bland annat genom att kommunen har god planering gällande bostadsbyggande, infrastruktur och kommunala byggnader.

Vi ser det som viktigt att fortsätta arbetet med att förenkla bygglovsprocesser så att det är fortsatt attraktivt att bygga bostäder och att företagare investerar med verksamheter i kommunen. Avgifter för bygglov och ansökningar ska inte höjas utan snarare eftersträvas att hålla låga så dessa inte ses som ett hinder för byggare.

Vårt sjönära läge är en tillgång som vi ser som viktigt att utveckla. Samarbetet med våra fyra Mälarstäder är fortsatt väldigt viktigt.

I det samarbetet finns möjligheter till samordningsvinster.

Kommunens översiktsplan ska vara långsiktig men ändå följa med i samhällets förändringar.

Miljöförslag ska vara realistiska, praktiskt genomförbara och enbart arbetas med som ligger inom kommunalt ansvarsområde. Dvs kommunen ska inte arbeta med något som ligger på regeringsnivå eller man inte har rådighet över. Ett tydligt exempel på vad kommunens ansvar är en säkrad vattenförsörjning och säkrad elförsörjning för kommunens alla verksamheter och hushåll.

Något som vi ser som betydande är att fortsätta utvecklingen av våra idrottsplatser och rekreationsområden.

Nybyggnation i våra orter ska alltid följa den långa historiska traditionen av byggnader i kommunen. Vi ser det som viktigt att det kulturarv vi har även följer med in i framtida byggnadsprojekt.

Kulturnämnden

Prioriteringar

- ✓ Öka stöd och samarbeten med våra hembygdsföreningar i kommunen.
- ✓ Vi vill lyfta firandet av traditionella svenska högtider och även det nationella, regionala och lokala kulturarvet så att det lyfts fram i möjligaste mån i kommunens verksamheter

Kulturen är otroligt viktig både socialt och individstärkande. Vår kommun har ett fantastiskt och unikt kulturutbud. Här fyller våra hembygdsföreningar en mycket viktig funktion i och med deras förmåga att lyfta fram vår historia på ett ovärderligt sätt. Strängnäs Kommun har kungliga anor långt bak i tiden och tillsammans med våra fornminnesrika marker bidrar detta till att skapa en trivsamt miljö för de boende och ett attraktivt besöksmål för turister.

Strängnäs kommun har ett väl fungerande kulturliv som vi sverigedemokrater vid flera tillfällen berömt. Kommunens kulturverksamhet påverkar i stor grad andra verksamhetsområden så som skola, barnomsorg, familjeliv, äldreomsorg, friskvård och mycket mer.

Vi vill lyfta firandet av traditionella svenska högtider och även det nationella, regionala och lokala kulturarvet så att det lyfts fram i möjligaste mån i kommunens verksamheter.

SD Strängnäs ser även att man bör fortsätta utveckla kommunens olika mötesplatser så att dessa blir än mer välbesökta. Se över utbudet av aktiviteter och eventuellt utöka öppettiderna för att fler unga ska känna sig välkomna.

Vi vill se över och utvärdera de olika bidragens fördelningar så att dessa än mer används till att framhäva och lyfta vår unika kultur i Strängnäs.

Vi ser det som positivt att man gör en översyn av ett framtida kulturhus samt vi tycker även att den ska omfatta lokaler för kulturskolan som behöver mer och större lokaler för sin verksamhet. Varför inte i samma hus som då får in än mer kultur i verksamheterna.

Teknik- och fritidsnämnden

Prioriteringar

- ✓ Fortsätta arbetet med säkra skolvägar och säkra övergångsställen.
- ✓ Väststādade skolgårdar, förskolor och andra offentliga platser. Det vill säga snyggt, välskött och rent ska vara ett varumärke för kommunen.
- ✓ Se över kommunens verksamheter i samråd med organisationer för funktionsnedsatta för att kartlägga brister i tillgänglighet och upprätta en åtgärdsplan.

100% av kommunens befolkning påverkas direkt av teknik- och fritidsnämndens arbete. En hög samhällsservice är en viktig förutsättning för att höja kommunens attraktionskraft. Idag är nämnden i stort sett en mycket välfungerande nämnd som lever upp till de flesta av medborgarnas förväntningar.

Vi ser en positiv utvecklingen med Larslunda IP. Vi vill även se över vilka möjligheter som finns att utveckla idrottslivet och föreningslivet utanför centralorten.

Ett område inom nämnden som vi Sverigedemokrater önskar lyfta är måltidsservice. Den mat som serveras i våra kommunala verksamheter ska vara nylagad och näringsrik. Det är viktigare med god och uppskattad mat än med mat som följer trender. Kött från vilt, nöt, gris, fisk och fågel ska serveras i samklang med vegetariskt alternativ. Ett vegetariskt alternativ ska absolut finnas, men ska inte ersätta kött- och fiskrätter på menyn. Vi ser gärna att man utvecklar och tar in mer vilt i kommunens måltidsplaner. Det ökar efterfrågan av köttet och bidrar till att stammen av vildsvin kan minskas markant.

Vi vill satsa resurser på närodlat och mat från Sverige. Ekologiskt i den mån det är möjligt. Specialkost ska endast serveras på underlag av medicinsk grund.

Vår vattenförsörjning och vattenreserv är en viktig fråga att belysa ur många perspektiv, där vi säkerställer Strängnäs kommuns goda läge.

Arbetet med att göra all kommunal verksamhet tillgänglig för människor med funktionsvariationer är något som för oss är en hög prioritet. I det arbetet bör kommunen även samverka med privata aktörer som kan medverka till en ökad tillgänglighet.

Situationen i dagsläget

Vår kommun har ekonomiskt klarat sig fram till dags datum. Från ekonomer kommer dock råden att vi bör vara försiktiga med ekonomin och därmed hålla i med ett långsiktigt perspektiv. Vi ser på dessa signaler med största allvar och tycker att de satsningar som kan göras ska vara väl värda varje krona och dessutom med mätbara resultat. Det vill säga; de satsningar vi ska göra i kommunen ska vara konkreta till verksamheterna och därmed till kommuninvånarna. Vi ska satsa på våra kärnverksamheter som är kommunens egentliga ansvar.

Politiken

Vi ser det som viktigt att kontinuerligt se över den politiska organisationen för att effektivisera verksamheten, förvalta den så representativt som möjligt och minimera kostnaderna för att skattemedel i högre utsträckning ska gå till kommunens verksamheter.

För oss Sverigedemokrater är det allra viktigast att så mycket som möjligt av resurserna går till de anställda i de kommunala verksamheterna och till kommunens medborgare. Därför tycker vi att politiken måste föregå med gott exempel. Vi föreslår mer digitala möten som minskar antalet fysiska möten och bidrar på ett positivt sätt till miljön. Detta ger medel som man istället kan lägga på områden som trygghet, skola och äldreomsorg.

Vi har ingen politisk prestige eller principer att säga nej till samarbeten som gynnar kommunens alla invånare.

Vi är alltid öppna för olika förslag som kan vara bra för kommunen och dess invånare.

Det ska ni alla kommuninvånare veta och vara trygga med.

Sammanfattning:

Vi ser vår kommun som en kommun med oändligt många möjligheter, men som tidigare nämnt ser den ekonomiska situationen allt svårare för alla den närmaste tiden. Dock ser vi ett starkt behov att stärka vår äldreomsorg och skolan som behöver stöd och resurser. Att människor blir äldre och lever längre kan ingen rå för, utan det är kommunens och landets ansvar att de äldre får en värdig ålderdom.

Skolornas ojämna och mindre bra resultat är inte acceptabelt. Det är barnens framtid och deras förutsättningar som det handlar om.

Vi prioriterar att omfördela medel från hållbarhetsfrågor till en ökad grundbemanning inom äldreomsorgen och skolan. Vi vill betona att hållbarhetsfrågor inte är oviktiga, men vi prioriterar hellre våra äldre och vår personal inom skola och äldreomsorg. Dessa områden måste prioritera och inte stå tillbaka för andra prioriteringar.

Vi föreslår en omfördelning från hållbarhetsfrågor med 3 miljoner per år till förmån för satsningar till skola & äldreomsorg.

Så summan av våra omprioriteringar till äldreomsorg och skola är totalt 9 miljoner under perioden 2024-2025-2026.

Skattesats

Sverigedemokraterna anser att en kommun alltid ska sträva efter att hålla skatten så låg som möjligt, men med dagens förutsättningar anser vi att den bör förbli oförändrad.

Sverigedemokraterna Strängnäs yrkar därför:

- Att anta framlagda budgettramar med Sverigedemokraternas prioriteringar

FLERÅRSPLAN **2024-2026**
Strängnäspartiet

Innehåll

Innehåll	2
Strängnäspartiet	3
Utmaningar och en återhållsam budget	3
<i>Ska kommunen vara effektiv?</i>	4
<i>Antalet anställda</i>	4
Strängnäspartiet prioriterar	5
Våra fokusområden	6
<i>Skolan</i>	6
Prioriterade mål skolan 2024-2026	8
<i>Omsorgen</i>	8
Prioriterade mål omsorgen 2024-2026	9
<i>Förvaltningen</i>	10
Prioriterade mål förvaltningen 2024-2026.....	10
<i>Ekonomi</i>	10
Flerårsbudget 2024-2026 (se bilaga sid 5)	11
Prioriterade mål ekonomi 2024-2026	11
<i>Demokrati</i>	11
Prioriterade mål demokrati 2024-2026.....	12
<i>Miljön – natur och människor</i>	12
Prioriterade mål miljö 2024-2026	13
<i>Samhällsplaneringen</i>	13
Prioriterade mål samhällsplanering 2024-2026	14
<i>Näringslivet</i>	14
Prioriterade mål näringslivet 2024-2026.....	14
Bilaga, flerårsbudget 2024-2026	16

Strängnäspartiet

- verkar enbart lokalt och behöver ej ta rikshänsyn
- har förtroendet under denna mandatperiod att inneha oppositionsrådsposten
- verkar för en förbättrad och utvecklad lokal demokrati
- söker väljarnas förtroende för att vara med och styra kommunen efter 2026 års val.

Utmaningar och en återhållsam budget

Vi ser en utveckling där höga el-, mat- och räntekostnader drabbar många kommuninvånare och tvingar dem att göra hårda prioriteringar i sin ekonomi. Därför är det naturligt att kommunen också ser över sin finansiering och gör prioriteringar i ekonomin. Vi anser inte att en bibehållen nivå på den kommunala verksamheten är självklar i nuvarande situation.

Strängnäspartiet föreslår att Strängnäs kommun gör vad den kan för att underlätta för invånarna genom att se över skattenivå och kostnader. Vi anser att kommunen ska fokusera på kärnverksamheten: skola och omsorg.

Invånarna ska erbjudas högkvalitativa tjänster och en trygg och välfungerande vardag.

Strängnäs kommun möter flera externa utmaningar:

- Generellt anses Sveriges kommuner stå inför stora finansiella utmaningar.
- Arbetskraftbristen, som vi redan upplever, kommer att öka.
- Den demografiska utvecklingen gör att allt färre kommer att behöva försörja allt fler.
- Många bedömare menar att vi kommer att få leva med inflation och fördyringar.
- Regeringen signalerar att de "goda" åren, med omfattande statsbidrag, är över.

Strängnäs kommun har flera interna utmaningar:

- Stora investeringar planeras: badhus samt idrottshallar vid Larslunda och skolbyggen gör att skuldsättningen de kommande år planeras att öka till ca 4,5 miljarder. Skuldsättningen per invånare i kommunen kommer då att passera 110 000 kr.
- Vår budgetmodell, resursfördelningsmodellen, ger relativt stora skatteöverskott. Det har gjort att än så länge har kommunen kunnat stärka sin ekonomi, utan att amortera på befintlig låneskuld.

- Arbetskraftbristen märks genom att delar av kommunens överskotten kommer av att olika verksamheter inte hittar personal att anställa i planerad och budgeterad omfattning.

Mot denna bakgrund anser Strängnäspartiet att kommunens budget bör vara försiktig och återhållsam.

Istället för att strama åt ekonomin, har majoriteten de senaste två mandatperioderna överdebiterat skattebetalarna med uppåt en miljard. (Budgeterat överskott om 2 % för god ekonomisk hushållning tillkommer utanpå det.) Istället för att ha betalat av på lånen, under de goda åren, går vi nu in i en expansionsfas med stor låneskuld. Kanske resursfördelningsmodellens användning av skatteberäknings- och transfereringsmodeller, och inte verkliga budgetutfall, gjort att vi även ser en snabb ökning av "Robin Hood"-bidragen. Det är nästan en fördubbling från 2018. Det vill säga vad andra kommuner tvingas betala till oss. I dessa ingår statsbidrag, men till en mindre del. Bidragen har under de senaste åren snabbt närmat sig en halv miljard. Hur dessa transfereringar förändras kommande år är en osäkerhetsfaktor.

Bortsett från den moraliska frågan – att andra kommuner idag står för drygt 20 % av vår verksamhet* – bör även frågan ställas hur klokt det är att en stor del av vår budget utgörs av medel vi inte kontrollerar? (*Ekonomifakta).

Ska kommunen vara effektiv?

Kommunen är invånarnas serviceorganisation och ska inte växa på deras bekostnad. När en enig bedömare menar att kärvare tider står för dörren, ska den kommunala organisationen naturligtvis vara med och ta sin del av bördan.

Kommunen behöver påbörja arbetet att anpassa sig till en kravfylld framtid (se ovan). När kommuner kan berömma sig om att vara kostnadseffektiva, ökar det personalens stolthet över verksamheten. Skattemedel ska användas effektivt. Kommunen behöver i ord och handling vara tydliga med sitt stående uppdrag, att fortlöpande utveckla metoder och rutiner att använda skattemedel så effektivt som möjligt. Vi har alla hört citatet: "Varje förslösad skattekrona är en stöld från folket".

Idag har Strängnäs kommun ett effektiviseringskrav på 0,7 %, (se flerårsplanen 2024-2026), vilket är i underkant.

Antalet anställda

Vi ser att antalet anställda i kommuner, i förhållande till antalet invånare, växlar kraftigt. I framgångsrika kommuner försörjer ca 30 invånare en anställd i kommunorganisationen*. För Strängnäs del försörjer 16 invånare en anställd i kommunen (*årsarbetare, Kolada).

Man kan invända att detta beror på kommunens socioekonomiska profil och hur många privata utförare kommunen anlitar. Om ett omsorgsboende har 50 medarbetare och det drivs av ett privat bolag, försvinner dessa från summan kommunanställda. Det påverkar naturligtvis. Samtidigt lägger lagar och förordningar fast nätet av tjänster kommuner skall erbjuda sina medborgare, därför kan inte en kommun göra så mycket. Men betänker vi

samtidigt att privata utförare har 20-30 % lägre kostnader, påverkar det kraftigt kommunens kostnadssida. Speciellt inom de tunga delarna av det kommunala uppdraget, som skola och omsorg. Där får det stort genomslag. I Strängnäs har till exempel hemtjänstens privat utförare 35 % lägre kostnader än den kommunala – med samma eller bättre kvalitet än den kommunala. (Lennart Nilsson, SN).

Antalet anställda i förhållande till invånarantal är inget exakt nyckeltal, men en användbar indikator på kommunens förmåga att hushålla med skattemedel.

Strängnäspartiet prioriterar

- Kvalitativ och inkluderande utbildning för alla våra invånare: från förskolan till vuxenutbildningen. Genom att erbjuda en trygg och inspirerande lärmiljö vill vi ge varje individ möjligheten att uppnå sin fulla potential och utveckla de kunskaper och färdigheter som krävs för att lyckas i livet.
- Trygghet och minskad kriminalitet: Vi värnar om invånarnas trygghet och arbetar för att minska kriminaliteten i kommunen. Detta innebär att satsa på förebyggande åtgärder, samverka mellan kommunen, polisen och civilsamhället samt att erbjuda stöd och resurser till de som är mest utsatta. Genom att skapa en trygg och säker miljö kan vi främja invånarnas välbefinnande och trivsel.
- Lägre skattetryck: Vi vill arbeta för att minska det övergripande skattetrycket. Genom att effektivisera kommunens verksamhet och vara noggranna med hur skattepengarna används, kan vi frigöra resurser och ge invånarna mer ekonomiskt frihet att forma sina egna liv.
- Minimera administrativa bördor: Vi vill minska onödig administration och byråkrati i kommunen för att frigöra resurser så att ärenden hanteras snabbt och smidigt. Genom att förenkla processer och minska onödiga byråkratiska hinder kan vi frigöra tid och resurser som kan investeras i att förbättra kärnverksamheterna.
- Strängnäs är en växande kommun och vi ser behovet av att satsa på infrastruktur: för att säkerställa en god livskvalitet och framtida tillväxt. Detta inkluderar investeringar i boende, elförsörjning, vägar, kollektivtrafik, cykelvägar och digital infrastruktur, vilket underlättar kommunikation, pendling och tillgänglighet för invånare och näringsliv.
- Självförsörjning och motståndskraftigt samhälle: Vi vill främja självförsörjning och skapa ett motståndskraftigt samhälle som kan hantera utmaningar och kriser. Detta innebär att främja lokal produktion, hållbar resursanvändning och en stark lokal ekonomi. Genom att stärka samarbetet med företag, föreningar och invånare kan vi bygga en stark gemenskap som kan möta framtida utmaningar på ett hållbart sätt.

Genom att följa dessa prioriteringar vill Strängnäspartiet skapa en kommun där invånarna kan leva i trygghet, ha tillgång till högkvalitativa tjänster och där ekonomin är i balans. Vi

arbetar för att skapa en transparent ekonomi, där invånarna kan vara delaktiga i beslutsprocessen och få insyn i hur deras skattepengar används. Detta innebär bland annat att vi eftersträvar diskussion om kommunens ekonomi och budget (till exempel våra seminarier under VT-23) och att vi aktivt kommunicerar med invånarna om prioriteringar och investeringar.

Genom tydliga och mätbara mål kan vi följa upp och utvärdera om vi når önskat resultat. Detta ger oss också möjlighet att vara flexibla och anpassa verksamhet efter behov och förväntningar hos kommuninvånarna.

Våra fokusområden

Skolan

Majoritetens oförmåga, under flera mandatperioder, att styra den kommunala skolan har lett till undermåliga resultat. Majoriteten gör nu skolsatsningar på samma nivå som vi föreslår. En utmaning för skolan är att kunna tillgodogöra sig den kraftiga resursförstärkningen för 2023 och 2024. Den får inte hamna i ökade lokalkostnader eller ökad byråkrati, utan ska ut i skolorna och klassrummen och ge mer till lärare och vuxennärvaro. Att skolan behöver extra medel, för att mer beslutsamt kunna inrikta sig på det kompensatoriska uppdraget – trots att vetenskapen inte finner någon korrelation mellan skolpengens storlek och elevernas resultat – tror vi är nödvändigt. 2025 och 2026 års budget för Barn- och utbildningsnämnden har heller inte samma resursförstärkning som vi vill ge 2024.

Strängnäspartiet vill:

- stärka undervisningskvaliteten: Genom att satsa på högkvalitativ undervisning kan vi ge eleverna en stark grund att bygga vidare på inför gymnasiet. Detta inkluderar att rekrytera och behålla kvalificerade och engagerade lärare, erbjuda kontinuerlig kompetensutveckling för pedagoger och se till att undervisningen är anpassad till flickors och pojkars olika individuella behov och förutsättningar.
- införa tidiga insatser och stöd: Genom att identifiera elever med svårigheter redan i tidig ålder kan vi sätta in tidiga insatser och ge dem det stöd för att kunna nå kraven inför gymnasiet. Detta kan inkludera att införa tvålärarsystem, implementera individuella utvecklingsplaner för elever med särskilda behov, erbjuda extra handledning och stöd i de ämnen där de har svårigheter och erbjuda mentorskap och vägledning för att öka motivationen och målsättningen hos eleverna.
- dubblera sk "SALSA" medel: Det är pengar som tas från skolpengen, för att kunna ge klasser i behov av extra stöd mer resurser; till exempel att ha två lärare istället för en. Dubblar vi SALSA till förslagsvis 18 %, skulle det ge i storleksordning ytterligare 50 miljoner kr i riktade medel till skolan. För att bibehålla skolpengens nivå behöver den stärkas med motsvarande medel. För att lösa det har den budget vi lägger redan nu överskott, som löser en del av finansieringen. Beroende på ekonomins utveckling och hur skolan förmår att nyttiggöra sig den redan stora förstärkningen av budgeten vi föreslår, kan behov uppstå för ytterligare kompensation. Är majoriteten beredd att

diskutera denna fråga, är vi beredda att diskutera skattesänkningen som vi föreslår för 2024. Vad gäller 2025 och 2026 års budgetförslag behöver vi se hur den ekonomiska utvecklingen blir innan vi är beredda att diskutera föreslagna skattesänkningar.

- utöka studie- och yrkesvägledningen: Genom att ge eleverna en ökad kunskap om olika gymnasieprogram och yrkesvägar kan vi hjälpa dem att göra informerade val och hitta en inriktning som passar deras intressen och förmågor. Detta kan också ge en extra motivation till att studera. Vi vill också stärka samarbetet mellan gymnasieskolorna och näringslivet för att erbjuda fler praktikmöjligheter, arbetsplatsbesök och en karriärrådgivning och studie- och yrkesvägledning av hög kvalitet.
- skapa en positiv och motiverande lärmiljö: Genom en bra lärmiljö, som är inspirerande och motiverande, ökar elevernas engagemang och intresse för studierna. Detta inkluderar att investera i böcker som läromedel, moderna och välutrustade klassrum, att upprätta och driva ett aktivt antimobbingarbete med snabba åtgärder, främja elevinflytande och samarbete och även skapa aktiviteter och projekt som stimulerar elevernas kreativitet och personliga utveckling.
- förbättra framförhållningen: när det gäller skolbyggandet i kommunen.
- samarbeta med föräldrar och vårdnadshavare: Genom att involvera föräldrar och vårdnadshavare i elevernas utbildning och framgång skapar man en starkare och stödjande struktur runt eleverna. Det är viktigt med en öppen dialog där föräldrar känner sig delaktiga och informerade om sina barns framsteg och eventuella behov av extra stöd.
- förstärka elevhälsan och öka övrig resurspersonal inom skolan.
- utöka samarbetet med gymnasieskolorna: Genom att stärka samarbetet och dialogen med gymnasieskolorna kan vi säkerställa en smidig övergång och överföring av kunskaper mellan årskurs 9 och gymnasiet. Detta kan inkludera regelbundna möten och samordning av läroplaner, utbyte av erfarenheter och bästa praxis samt överföring av information om elevernas styrkor, svagheter och behov.
- införa kontinuerlig uppföljning och utvärdering: För att säkerställa att skolornas insatser ger resultat är det viktigt att kontinuerligt följa upp och utvärdera elevernas framsteg och betyg. Detta inkluderar regelbundna prov och bedömningar, analys av resultat och identifiering av eventuella områden som behöver förbättras. Genom att ha en tydlig och systematisk uppföljning kan man snabbt agera och erbjuda ytterligare stöd och åtgärder vid behov.
- införa kvalitetsmätningar: För att kunna göra en rättvis bedömning av kunskapsnivån och hur eleverna når dem, vill vi införa lokala kvalitetsmätningar med samma prov för både friskolor och de kommunala grundskolorna. Resultaten av kvalitetsmätningarna ska vara offentliga, men avpersonifierade. Kvalitetsmätningarna skall genomföras och bedömas av personer som inte är anställda i kommunens ordinarie

skolverksamhet. Resultaten ska sedan jämföras mot de olika skolornas betygsnivå. Detta för att se till att det inte sker någon orättfärdig betygsinflation i någon av skolorna. Vid avvikelse ska en åtgärdsplan upprättas.

- öka vuxennärvaron i skolan: genom att uppmuntra till fler volontärer som kan bidra med sina erfarenheter och kunskaper.

Genom att genomföra dessa åtgärder kan vi prioritera skolan och arbeta för att säkerställa att eleverna i årskurs 9 i de kommunala skolorna i Strängnäs har tillräckligt bra betyg för att komma in på gymnasiet. Det kräver en helhetssyn på elevernas (såväl flickors som pojkars) behov och utmaningar, samt ett starkt samarbete mellan skolan, föräldrar, gymnasieskolor och samhället som helhet.

Rektor är ansvarig för arbetet inom sin skola. Rektor tar därmed ansvar för sin skolas resultat.

Prioriterade mål skolan 2024-2026

- Att andelen elever i kommunala grundskolor, med godkänt betyg i all ämnen, måste närma sig 100%. Dagens 53,1 % (enligt Kolada) är underkänt för den kommunala skolan. Skolans kompensatoriska uppdrag måste stärkas, annars får inte många barn tillgång till den bildningsväg de har kapacitet till.
- Att Barn- och Utbildningsnämnden behöver ta fram en förnyad målbeskrivning som inkluderar bl a enkäter: Ett flertal Stockholmskommuner genomför till exempel Våga visa-enkäter inom grundskolan. Där deltar både elever och föräldrar. Sådana följs fortlöpande upp i nämnden. Nås inte beslutad nivå på svaren, startas omedelbart åtgärder för att åtgärda svagheterna.

Omsorgen

Strängnäspartiet vill:

- stärka och effektivisera hemtjänsten för att möta behoven hos en åldrande befolkning.
- fokusera på att ge omsorgspersonal bättre arbetsvillkor och kontinuerlig kompetensutveckling för att behålla personal och kunna rekrytera kompetenta medarbetare.
- säkerställa att äldre och personer med funktionsnedsättning får tillgång till högkvalitativ och värdig vård och omsorg.
- samarbeta med frivilligorganisationer och ideella föreningar för att stärka det sociala engagemanget och främja gemenskapen i kommunen.

Att bekämpa hemlöshet är inte bara en fråga för enskilda som drabbas, det är även en viktig del av Agenda 2030 globala hållbarhetsmål. Hemlöshet påverkar människors grundläggande

rättigheter och välbefinnande och kräver en helhetssyn och ett inkluderande strategi för att åtgärda.

För att komma tillrätta med hemlösheten i Strängnäs kommun föreslår vi:

- Skapa en samordnad och tvärsektoriell strategi: Det är viktigt att samordna insatserna mellan olika sektorer som socialtjänsten, bostadsförsörjningen, hälso- och sjukvården, arbetsmarknadsmyndigheter och fristående organisationer som kyrkan, kvinnojourer och Stadsmissionen. Genom att skapa en samarbetsplattform kan vi dela information, resurser och expertis för att möta de olika behoven hos hemlösa individer.
- Bygga och upprätthålla prisvärda bostäder: En brist på tillgängliga och prisvärda bostäder är ofta en orsak till hemlöshet. Genom att prioritera bostadsbyggande och utveckla strategier för att öka tillgången på prisvärda bostäder kan vi ge hemlösa människor en stabil och säker boendemiljö. Det kan inkludera att samarbeta med privata fastighetsägare och utvecklare för att främja socialt ansvarsfullt bostadsbyggande.
- Förebyggande insatser: För att minska antalet människor som hamnar i hemlöshet behöver vi satsa på förebyggande insatser. Det kan inkludera att erbjuda ekonomiskt stöd till personer som riskerar att förlora sina bostäder, att utbilda och stödja hyresvärdar i att hantera hyresskulder och att främja tidig upptäckt och intervention genom samarbete med skolor, arbetsförmedlingar och vårdinrättningar.
- Minska stigmat kring hemlöshet: Att bekämpa hemlöshet kräver också att vi arbetar för att minska stigmat och stereotyper kring hemlösa människor. Detta kan inkludera informationskampanjer och utbildningar för att främja medvetenhet och förståelse.

Genom dessa åtgärder kan hemlösheten minskas i vår kommun och det kan bidra till att uppfylla de globala målen enligt Agenda 2030. Det är viktigt att kontinuerligt utvärdera och anpassa insatserna utifrån behoven. Genom att arbeta tillsammans kan vi skapa en inkluderande och trygg miljö där alla invånare har tillgång till en bostad och en meningsfull tillvaro.

Prioriterade mål omsorgen 2024-2026

- Att noga följa upp effekterna av att majoriteten bestämt att LOV (Lagen Om Valfrihet) inte längre ska tillämpas efter 2025.
- Att bygga minst 100 små, billiga och prisvärda hyresbostäder inom fyra år för att möta efterfrågan och säkerställa en balans mellan bostäder, befolkningstillväxt och dessutom främja hemlöshetsarbetet.
- Att starta ett allaktivitetshus i centralt läge för gemensamma aktiviteter för unga och äldre att mötas i.

Förvaltningen

Strängnäspartiet vill:

- vidareutveckla den tillitsbaserade styrmodellen med tydliga, mätbara mål och delmål, mot ökad delegering och ökat personalinflytande.
- effektivisera förvaltningen genom att minska byråkrati och öka transparensen. Här är medarbetarnas insikter och kunskaper ovärderlig.
- prioritera en ansvarsfull och hållbar budget för att optimera resursanvändningen och minska onödig administration.
- öppna upp kommunhuset, underlätta kommunikation och tillgänglighet för medborgarna.
- förbättra konsekvensanalyserna av beslut som ska fattas.

Prioriterade mål förvaltningen 2024-2026

- Att införa minst ett och högst tre mätbara mål för respektive verksamhet på varje kontor i förvaltningen.
- Att minska nyrekryteringen i förvaltningen, utom för skola och omsorg. (Se resonemangen ovan om förhållandet mellan antalet anställda i kommunen och antalet invånare.)

Ekonomi

Strängnäspartiet vill:

- arbeta för en fortsatt utveckling av en stabil och hållbar kommunal ekonomi, genom ansvarsfull budgetering och kostnadskontroll.
- för att uppnå ett lägre skattetryck och minska onödig administration, effektivisera kommunens verksamheter. Vi kommer att prioritera resurserna på de områden som behöver det mest, samtidigt som vi säkerställer en ansvarsfull och hållbar användning av skattepengarna.
- göra den kommunala ekonomin mer begriplig för alla. Tydliga nyckeltal. Lättillgängliga års- och delårsrapporter.
- införa transparent ekonomisk redovisningen. I motsats mot dagens redovisning med nettobudgetering, där intäkter och kostnader inte alltid är synliga.

Flerårsbudget 2024-2026 (se bilaga sid 5)

- **För år 2024** anser vi att en skattesänkning på 50 öre är motiverad – cirka 52 miljoner kr mindre i skatt till kommunen.

Då har vi budgeterat med en generell kostnadsökning på 1 % från 2022 års nivå. För Socialnämnden dock 5 % ökning från 2022 års nivå. För Barn- och utbildningsnämnden en ökning på 5 % från prognosen för 2023. Det här ger ett budgeterat överskott, utöver 2 % för god ekonomisk hushållning, på 57 miljoner kr. Det kan sägas ge utrymmer för ytterligare en sänkning om 50 öre, men vi bedömer att en sådan marginal behövs för kommande osäkra tider.

- **För år 2025** anser vi att en skattesänkning på 30 öre är möjlig – cirka 31 miljoner kr i minskade skatter till kommunen.

Vi budgeterar för en generell kostnadsökning på 1 % från 2024 års nivå. För Socialnämnden dock 5 % ökning från 2024 års nivå och för Barn- och utbildningsnämnden en ökning på 1 % från prognosen för 2024. Det ger ett budgeterat överskott, utöver de 2 % för god ekonomisk hushållning, på 44 miljoner kr.

- **Även för år 2026** anser vi att en skattesänkning på 30 öre är möjlig – cirka 31 miljoner kr i minskad budget för kommunen.

Även här budgeterar vi för en generell kostnadsökning på 1 % från 2025 års nivå. För Socialnämnden en ökning om 5 % från 2025 års nivå och för Barn- och utbildningsnämnden en ökning på 1 % från 2025 års budget. Det ger ett budgeterat överskott, utöver de 2 % för god ekonomisk hushållning, på 47 miljoner kr.

Prioriterade mål ekonomi 2024-2026

- Att minska skattesatsen med 50 öre från 2023 års nivå.

Demokratin

Strängnäspartiet vill:

- införa en insyns- och öppenhetspolicy för att säkerställa transparens och förtroende i den kommunala verksamheten.
- använda digitala plattformar och verktyg för att underlätta kommunikationen mellan invånare och politiker. Utveckla dagens e-förslag. (Ett flertal Stockholmskommuner genomför, som nämnts ovan, Våga visa-enkäter inom grundskolan där elever och föräldrar deltar.)
- öka självstyret för kommundelarna.

Prioriterade mål demokrati 2024-2026

- Att satsa på ökad lokaldemokrati med bland annat e-omröstningar (lokala omröstningar).
- Att öka medborgarnas engagemang i politiska beslut genom till exempel seminarier i angelägna frågor och bjuda in till minst två större medborgardialoger per år mellan invånare och politiker.

Miljön – natur och människor

Strängnäspartiet vill:

- att framtida generationer ska ha möjlighet till ett bra liv – i en frisk och rik natur i Strängnäs kommun.
- involvera miljöaspekten vid stora beslut – särskilt vid plan- och byggärenden.
- skapa en strategisk och tidsatt plan, med investeringsplaner, för kommunens avloppsproblem.
- värna Mälarens vatten.
- skydda jordbruket i kommunen.
- öka medborgarnas medvetenhet om miljön genom att arrangera miljörelaterade evenemang och kampanjer.
- kartlägga och minska giftiga miljöutsläpp.
- implementera en avfallsstrategi som fokuserar på återvinning och återanvändning för att minska avfallsmängden och främja en cirkulär ekonomi.
- stödja lokala initiativ för att bevara och återställa natur- och kulturmiljöer i samarbete med föreningar och invånare.
- främja och stödja kulturella och sportsliga aktiviteter och skapa en levande och inspirerande fritidsmiljö där människor kan uttrycka sig, umgås och njuta av gemenskapen.
- utveckla kulturarrangemang och evenemang för att locka både invånare och besökare till Strängnäs kommun.
- öka samarbetet mellan kommunen, polisen och civilsamhället för att förebygga brott och skapa en tryggare miljö för invånarna.
- informera och engagera invånarna i brottsförebyggande program och kampanjer och därmed öka medvetenheten om säkerhetsfrågor och främja ett aktivt deltagande i

att skapa en tryggare kommun. Detta kan omfatta utbildningar, workshops och informationsmaterial om hur man kan förebygga brott, stärka sin personliga säkerhet och rapportera misstänkta aktiviteter. Samarbetet med skolor, föreningar och andra samhällsaktörer är viktigt för att nå ut till så många invånare som möjligt.

- stärka samarbetet med skolor, ungdomsorganisationer och socialtjänsten för att förebygga ungdomsbrott och skapa positiva fritidsalternativ.

Prioriterade mål miljö 2024-2026

- Att skapa förutsättningar för fler producenter av närodlat mat och dryck och hållbar/ekologisk djurhållning.
- Att gynna den biologiska mångfalden genom att bland annat plantera växer som syftar till detta och utveckla stadsodlingen i våra bostadsområden och citykärnor. Exempel på åtgärd är att skapa en flik på kommunens sajt som heter biologisk mångfald. Den kan innehålla tips, listor med växter och länkar till lokala föreningar som arbetar med att utveckla den biologiska mångfalden i kommunen.
- Att förbättra säkerheten i offentliga miljöer och skapa en trygg och välkomnande atmosfär för invånarna. Detta kan inkludera åtgärder som ökad belysning för att förbättra synlighet och minska riskerna för brott, installation av övervakningskameror i strategiska områden och förbättring av infrastrukturen för att skapa säkra gång- och cykelvägar. Det är också viktigt att involvera invånarna i utformningen av dessa åtgärder genom att ta hänsyn till deras synpunkter och behov.

Samhällsplaneringen

Strängnäspartiet vill:

- förbättra kommunikationerna inom samt till och från kommunen.
- främja cykling och gång genom att till exempel investera i sammanhängande cykelvägar och gångstråk.
- investera i infrastrukturprojekt, som främjar näringslivet och skapar arbetstillfällen.
- implementera energieffektiva lösningar i kommunala byggnader och infrastruktur samt dimensionera eldistribution och elnät för framtida behov i kommunen för till exempel elbilar och solceller.
- främja digitalisering för att öka tillgänglighet, effektivitet och service till invånarna.
- bevara och stärka stadskärnornas unika karaktär.
- skapa attraktiva och trygga boendemiljöer genom att planera för trivsamma bostadsområden med närhet till service, grönområden och kollektivtrafik.

- skapa alternativa boenden i vattennära miljöer och på landsbygden.
- främja självförsörjning och skapa ett motståndskraftigt samhälle för att stå starka i mötet med framtida utmaningar. Detta inkluderar att stödja lokala företag och jordbruk, främja energieffektivitet och att arbeta för att göra samhället mer motståndskraftigt mot olika störningar.

Prioriterade mål samhällsplanering 2024-2026

- Att planera och påbörja minst tre infrastrukturprojekt för att förbättra trafikflödet och minska trängsel. Till exempel en handlingsplan och budget för att skapa sammanhängande cykelbanor och fler cykelställ i kommunen.
- Att se över fördelningen av olika typer av boenden i kommunens tätorter och planera för att motverka segregering när kommunen växer.
- Att skapa vackra infarter till de olika tätorterna i kommunen.

Näringslivet

Strängnäspartiet vill:

- att Strängnäs ska vara en attraktiv kommun med goda möjligheter för företagande och innovation.
- öka transparensen i den kommunala förvaltningen, fortsätta arbetet där kontakter med kommunen underlättas och företagsärenden prioriteras högt.
- underlätta för lokala företag vid kommunala upphandlingar.
- förenkla regelverk och hjälpa företagen i mesta möjliga mån.
- värna butikerna och affärsverksamheterna i stadskärnorna.
- satsa på att utveckla turismen i kommunen.
- främja samarbeten mellan näringslivet och utbildningsinstitutioner för att möta arbetsmarknadens behov av kompetens.
- arbeta för utvecklade kontakter mellan kulturen och näringslivet.

Prioriterade mål näringslivet 2024-2026

- Att göra en kartläggning av kommunens avgifter till företag och se till att de är rimliga.

- Tillsätta en "lots" som hjälper företagare genom den kommunala byråkratin.
- Att sätta upp mål för att minska arbetslösheten. Skapa arbetstillfällen genom att erbjuda utbildning och jobbskapande åtgärder. Till exempel skapa 50 ungdomsarbetsplatser inom lokal odling och i övriga näringslivet.
- Att säkerställa en positiv utveckling av skolor och omsorg, då de är viktiga för en bra företagsmiljö.

Bilaga, flerårsbudget 2024-2026

Budgetramar flerårsplan 2024-2026

Nämnd (miljontals kronor)	Strängnäspartiet Budget 2024	Strängnäspartiet Budget 2025	Strängnäspartiet Budget 2026
Kommunfullmäktige	-7,5	-7,5	-7,6
Kommunstyrelsen	-178,5	-180,2	-182,0
Teknik- och fritidsnämnden	-171,5	-173,2	-174,9
Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden	-36,7	-37,0	-37,4
Kulturnämnden	-57,3	-57,9	-58,5
Socialnämnden	-830,0	-871,5	-915,1
Barn- och utbildningsnämnden	-1 200,4	-1 212,4	-1 224,5
Summa nämnder och styrelser	-2 481,9	-2 539,9	-2 600,1
Finansförvaltningen (summerad)	2 640,8	2 666,5	2 731,9
Förändring skatteuttag	-52,0	-31,8	-32,4
Kommungemensamma kostnader & intäkter (summerad)	-161,3	-198,2	-244,2
Pensionsförvaltning	-50,1	-42,7	-51,9
Exploateringar vinst/förlust	0,0	0,0	0,0
Budgeterade gem. avskrivningar/hyror	-64,8	-108,6	-152,1
Övriga kommungemensamma kostnader	-3,6	-3,7	-3,7
Kommungemensamt extraordinärt	0,0	0,0	0,0
Resurs- och reservmedel (summerad)	-42,8	-43,2	-36,5
Särskilda löneprioriteringar	-6,0	-6,0	-6,0
Demografisk volymjustering	-20,0	-20,0	-20,0
Skattereserv	-14,5	-14,9	-15,7
Centrala statsbidrag	15,2	15,2	15,2
Horisontell styrning	-17,5	-17,5	-10,0
Ianspråktagna medel från eget kapital	0,0	0,0	0,0
Skattenetto	2 767,8	2 829,8	2 940,6
Räntenetto	34,3	35,0	35,6
Årets resultat	106,9	94,8	99,4
Reservering av medel till resultatutjämningsreserv	0,0	0,0	0,0
Användning av medel från resultatutjämningsreserv	0,0	0,0	0,0
Årets resultat enligt balanskravet	106,9	94,8	99,4
Ianspråktagna medel som reserverat under eget kapital	0,0	0,0	0,0
Resultat enligt god ekonomisk hushållning	106,9	94,8	99,4
Resultatmål	3,9%	3,4%	3,4%

EN VÄLFÄRD ATT LITA PÅ I STRÄNGNÄS KOMMUN

Förslag till budget för
Strängnäs kommun 2024
med flerårsplan för 2024-2026

K
D

K
D

Strängnäs

En välfärd att lita på i Strängnäs kommun

Strängnäs kommun har genom sitt strategiska läge vid Mälaren en knapp timme från Stockholm, sin rika kulturhistoriska miljö och natursköna omgivning en enorm potential. En småstadsidyll med goda grundförutsättningar för att erbjuda ett tryggt samhälle för alla, från unga år till ålderns höst. Utbyggnaden av dubbelspåret för tågtrafiken har ökat attraktionskraften ytterligare. Vår kommun har alla förutsättningar att expandera i en lagom takt. Framför allt genom inflyttning från huvudstaden. Personer som vill leva och bo med sina familjer i en småstadsidyll, samtidigt som de vill behålla arbetet i Stockholmsområdet.

I ett expansivt skede gäller det att förvalta och förädla våra tillgångar på ett klokt sätt. Nöjdare invånare, en stark centrumutveckling med "levande" stadskärnor, ett gott näringslivsklimat och en ökad inflyttning genererar i förlängningen ökade skatteintäkter som kan stärka välfärden. Men framför allt måste vi arbeta långsiktigt och strategiskt för att återupprätta kvaliteten och valfriheten inom välfärden och för att höja den upplevda tryggheten i kommunen.

Vår tids kanske viktigaste uppgifter är att skapa förutsättningar för att ge barn och unga en god uppväxt samt äldre en trygg och värdig omsorg. Vi Kristdemokrater vill därför helhjärtat satsa på kommunens lagstadgade kärnverksamheter såsom förskola, skola och social omsorg. Vi prioriterar även att arbeta förebyggande för att alla invånare ska känna trygghet. Kultur och fritid är verksamheter som inte är lagstadgade men som vi prioriterar eftersom ett rikt kulturliv gynnar såväl den enskilde som samhället i stort.

Kristdemokraterna i Strängnäs kommun presenterar här budget för 2023 tillsammans med viktiga steg som under 2023 - 2026 kommer driva kommunen i rätt riktning för att möta de utmaningar och problem som finns inom vår kärnverksamhet. Vi lovar inte allt till alla. Men vi lovar att prioritera välfärden.

Strängnäs Juni 2023
Kristdemokraterna genom

Fredrik Bergsten Wrede
Gruppledare och Ledamot i Kommunfullmäktige

Våra övergripande satsningar på familj, barnomsorg och skola

Människan är i behov av gemenskap med andra och fungerande relationer för att utveckla ett rikt språk, känna sig delaktig och behövd samt för att må bra och kunna utvecklas. Den mest grundläggande formen av gemenskap är familjen, där människor möts över generationsgränserna i kärlek och tillit. Denna insikt är en grundbult i den kristdemokratiska ideologin.

Skolans huvuduppgift är att förmedla kunskap, att stimulera elevernas språkliga och intellektuella utveckling samt att förbereda barn och unga för vuxenlivet. Skolan har också ett bildningsuppdrag. Skolan ska bygga på, och förmedla vidare, de värden och dygder som är centrala för ett gott liv och ett gott samhälle. Skolan ska inte bara utbilda människor till att klara sig på arbetsmarknaden, utan också till medborgare som kan bidra och ta ansvar för samhällets gemensamma angelägenheter och förvalta centrala värden och kulturarv. Om skolan inte lyckas i sitt uppdrag skapar vi stora framtida problem för barn och unga men också för Sverige som land.

För att skapa en bättre samverkan, helhetssyn och synergieffekter kring de insatser som berör barn och unga har Kristdemokraterna under lång tid förespråkat en sammanslagning av all den verksamhet som berör barn och unga till en gemensam nämnd. Vi noterar att majoriteten under förgående mandatperiod har tagit ett steg i den riktningen och ser mycket positivt på den påbörjade samverkan mellan Socialnämnden, Barn- och utbildningsnämnden och Kulturnämnden. Dock behöver satsningen få en högre prioritet och arbetsformerna utvecklas för att samverkan ska ge önskad effekt. Kristdemokraterna avser att följa utvecklingen noga.

Familj, barnomsorg och förskola

Genom att satsa på familjen och de yngsta bygger vi ett tryggt samhälle. Strängnäs kommun skall erbjuda flera alternativ till barnomsorg och tidiga insatser vid behov av stöd. Tidiga insatser kan exempelvis handla om att erbjuda stöd till föräldrar, mindre barngrupper i förskolan, tillgång till legitimerade förskolelärare eller kontakt med logoped. Detta är insatser som sammantaget skapar trivsel, trygghet och utrymme för kvalitativa möten där samtalen får en avgörande betydelse för barnens sociala och språkliga utveckling. Kontinuerlig uppföljning och utvärdering av insatserna är nödvändig. Likaså kvalitetssäkring av överlämning vid övergångar till förskola och senare skola oavsett huvudman. Genom att på detta sätt investera i tidiga insatser – på riktigt – genereras positiva besparingseffekter inom den sociala omsorgen men det är barnen och föräldrarna med behov av stöd som är de stora vinnarna. I sammanhanget vill Kristdemokraterna utreda förutsättningarna för att införa ett maxtak på 12 barn i förskolans småbarnsgrupper och på 15 barn per grupp i övriga åldrar.

Genom att identifiera de barn och familjer med behov av stöd redan före förskola och skolstart kan vi tidigt erbjuda och sätta in de anpassningar och åtgärder som behövs för att barn och föräldrar ska utvecklas till sin fulla potential utifrån sina unika förutsättningar. Inte sällan identifieras barn och föräldrar med behov av särskilt stöd redan under graviditeten eller på barnavårdscentralen. Familjecentralen i Strängnäs är ett gott exempel på verksamhet som möjliggör tidiga, ofta avgörande insatser. Kristdemokraterna har upprepade gånger lyft behovet av att etablera familjecentraler i flera av kommunens tätorter i kommunen och gläds åt att majoriteten nu visar ett intresse för en etablering i området Mariefreds/Läggesta i samverkan med Region Sörmland. Vi kommer följa frågan noga.

Elevhälsa och föräldrastöd

Elevhälsan är styvmoderligt behandlad i kommunen. Resurserna räcker inte till för förebyggande insatser. Många föräldrar vittnar om att de upplever att deras barn inte får det stöd som de behöver. Det är

avgörande att, i ett tidigare skede än idag, fånga upp barn som mår dåligt. En del i att främja god fysisk och psykisk hälsa samt skapa förutsättningar för ett bättre inlärningsklimat och måluppfyllelse är att skapa förutsättningar för att fysisk aktivitet blir ett naturligt inslag i den dagliga skolverksamheten. Pedagogiska promenader är ett gott exempel. Vi gläds också över att regeringen har aviserat att det kommer föreverkliga Kristdemokraternas förslag om ett fritidskort som kommer ge ekonomiskt stöd till barn och unga för att delta i lärarledda fritids- och idrottsaktiviteter. Det ekonomiska stödet kommer vara högre för barn som lever i familjer med ekonomisk utsatthet.

Samverkan mellan hem och skola bör stärkas. För att höja familjens tillit till skolan och för att skapa en god lärandemiljö är barnens säkerhet och trygghet en förutsättning. Evidensbaserade handlingsplaner för att motverka mobbning och näthat ska finnas. Likaså trygga skolvägar och en säker skolmiljö. Föräldrastödsprogram ska erbjudas blivande föräldrar och föräldrar minst två gånger under barnets uppväxttid och tonår. Precis som BRIS lyfter i sin rapport "Barn i skottlinjen" är det viktigt att de föräldrar som saknar tillräcklig förmåga eller kunskap att själva stå med ansvaret för sina barn för ett kontinuerligt stöd.

M-KD-L regeringen har i samverkan med SD riktat flera satsningar i statsbudgeten som syftar till att stärka elevhälsan, att främja psykisk hälsa och att stödja föräldrar. Kristdemokraterna förutsätter att Strängnäs kommun aktivt kommer söka dessa statsanslag och deltar aktivt i relevanta aktiviteter.

Grundskolan

Kommunen ska erbjuda en skola där varje barn får utvecklas till sin fulla förmåga utifrån sina egna förutsättningar. Legitimerade lärare med rätt kompetens ska få goda utvecklingsmöjligheter och konkurrenskraftig lön. Här har vår kommun stor förbättringspotential. De senaste åren har vi hört till de 25 sämsta skolkommunerna i Sverige. Fyra av tio elever når inte den kunskapsnivå som krävs för behörighet till gymnasiet. Det är oacceptabelt.

Politiken måste ge kommunala skolor såväl som friskolor tillräckligt med resurser för att kunna upprätthålla en god läromiljö för att alla elever ska kunna nå kunskapsmålen – även eleverna med särskilda behov. Vi får inte heller glömma de högpresterande eleverna som också har rätt till en stimulans som är anpassad efter deras kunskapsnivå och behov. Ur dessa aspekter har majoriteten (M och S) brustit. Skolprogrammet 2023 som togs fram under mandatperioden 2014-2018 hade goda intentioner, men effekten på elevernas kunskapsinhämtning- och måluppfyllelse har uteblivit.

För att bryta och vända den negativa utvecklingen är det avgörande att säkerställa att det finns ett tydligt ledarskap och legitimerade lärare med rätt kompetens på varje skola som så långt det är möjligt avlastas från det administrativa arbetet. Likaså att höja grundbeloppet, den så kallade elevpengen, i kommunens samtliga skolor oavsett huvudman. Kristdemokraterna ser positivt på det resurstillskott som majoriteten ger barn- och utbildningsnämnden då det förbättrar möjlighet att stärka dessa delar. Det är dock angeläget med en behovsbudgetering som kartlägger hur stort det faktiska behovet av särskilt stöd är inom förskola och grundskola för att fastställa vilken nivå som elevpengen bör ligga på. Som en del i denna kartläggning är det också angeläget att inhämta statistik och information kring de elever som har problematisk frånvaro och är eller riskerar att bli en så kallad hemmasittare. Ett sådant underlag är en grundförutsättning för att kunna identifiera och erbjuda individanpassade stödåtgärder till de elever som behöver stöd för att kunna återgå till skolan och undervisningen. Därtill önskar Kristdemokraterna fler konkreta åtgärder för att stödja lärarna och främja elevernas kunskapsinhämtning. Vi föreslår därför, inom ramen för majoritetens föreslagna resursökning, en utredning om förutsättningarna för att införa en försöksverksamhet med två-lärarsystem i skolorna med de största behoven.

Vi har allt att vinna på att upprätta och vårda en god relation mellan kommunen och friskolorna. Friskolorna i kommunen är icke-vinstdrivande och det är de som levererar den högsta kvaliteten när det gäller att nå kunskapsmålen. Vi Kristdemokrater är övertygade om att alla huvudmän är villiga och intresserade av att tillsammans ta ansvar, samverka och utbyta erfarenheter för att skapa de bästa förutsättningarna för att

kommunens ALLA elever och skolpersonal ska få den bästa möjliga läro- respektive arbetsmiljön. Den senaste tiden har små steg tagit för att närma sig friskolorna genom initiativet "Bildningsakademien i Strängnäs". Intentionen är god, men satsningen behöver utvärderas för att säkerställa att den ger ett mervärde för de olika huvudmännen och möter behoven utifrån deras respektive förutsättningar.

Yrkeshögskola

Kristdemokraterna vill utreda förutsättningarna för att kunna etablera en yrkeshögskola på Campus i Strängnäs och vår motion med detta ändamål är under beredning. En yrkeshögskola skulle skapa förutsättningar för att ge lönsamhet i lokalutnyttjandet för Thomasgymnasiet men framför allt erbjuda utmärkt vidareutbildning för många människor inom områden där det finns nationell kompetensbrist. Glädjande nog ställde samtliga partier sig bakom förslaget under en paneldebatt under Näringslivsdagen i Strängnäs under valrörelsen 2022. Vi är därmed hoppfulla om att få stöd för vår motion.

Inom familj, barnomsorg och skola prioriterar Kristdemokraterna att:

- Utreda förutsättningarna för att införa ett maxtak på 12 barn i småbarnsgrupperna och 15 i övriga grupper.
- Stödja etablering av familjecentral i fler tätorter inom kommunen.
- Lärare och skolledning avlastas administrativt för att kunna verka fullt ut i det pedagogiska rummet.
- Kartlägga hur stort det faktiska behovet av särskilt stöd är inom förskola och grundskolan
- Inhämta statistik och information kring de elever som har problematisk frånvaro och är eller riskerar att bli en så kallad hemmasittare
- Utreda förutsättningarna för att införa en försöksverksamhet med två-lärarsystem i skolorna med de största behoven
- Stimulera barn och unga till fysisk aktivitet
- Utvärdera utfallet av Bildningsakademien i Strängnäs
- Utreda förutsättningar för att etablera en yrkeshögskola i Strängnäs kommun.

Våra övergripande satsningar inom äldreomsorgen

Ett samhälle där alla kan åldras i trygghet och värdighet är ett angeläget mål för Kristdemokraterna. Äldre personer är en tillgång för hela samhället. Ett välfärdssamhälle kan i hög grad bedömas utifrån kriterier som respekt, tillvaratagande och omsorg om den äldre generationen. Äldre ska kunna leva ett aktivt liv och ha inflytande i samhället och över sin vardag, kunna åldras i trygghet och med bibehållet oberoende, bemötas med respekt och ha tillgång till god vård och omsorg. Var och en ska ses som en person med eget och unikt värde med skilda intressen och bakgrunder. God vård, ett behovsanpassat boende och självbestämmande över sin vardag är en självklarhet – hela livet.

Hemtjänst med hög kvalitet och bibehållen valfrihet

Kristdemokraternas målsättning är att hemtjänsten ska präglas av hög kvalitet, långsiktigt god kostnadseffektivitet och valfrihet för den enskilde. Då de privata aktörerna som idag driver hemtjänstverksamhet i Strängnäs kommun gör det med lika god kvalitet som den kommunala men till en lägre kostnad, är det Kristdemokraternas långsiktiga målsättning att den övervägande majoriteten av hemtjänsten i framtiden drivs av privata aktörer med bibehållen valfrihet för hemtjänsttagaren och dess

anhöriga. Vi beklagar därför att majoriteten (M och S) tillsammans med ett antal andra partier tidigare i år beslöt att ta bort valfriheten inom hemtjänsten genom att avveckla tillämpningen av lagen om valfrihet (LOV). Kristdemokraterna yrkade avslag på majoritetens förslag då upphandling av delar av hemtjänsten enligt lagen om offentlig upphandling (istället för LOV) gör avkall på valfriheten samtidigt som förstudien i beslutsunderlaget inte gav några konkreta svar på hur förslaget ska leda till att kostnaderna minskar inom den kommunala hemtjänsten.

Istället för att avveckla, vill vi Kristdemokrater utveckla LOV inom hemtjänsten. Genom en bättre samverkan med de privata aktörerna kan kommunen dra lärdom kring vilka nyckelfaktorer som är nödvändiga för att skapa en kostnadseffektiv verksamhet med bibehållen hög kvalitet. Genom tydliga kvalitetsmål och sanktioner när målen inte uppfylls kan kommunen också reglera och ställa krav på de privata aktörernas verksamhet.

Värdighetsgaranti

Vi är glada över att Strängnäs kommun efter en motion för Kristdemokraterna, har infört en värdighetsgaranti inom äldreomsorgen. Utifrån värdighetsgarantin ska personalens arbetsätt främja att den äldres självbestämmande och delaktighet stärks. Arbetsättet ska även förmedla trygghet och bidra till meningsfulla aktiviteter för de äldre. Vi avser att följa upp hur värdighetsgarantin efterlevs i praktiken.

Hög kvalitet på omsorgen och goda villkor för personalen

Coronapandemin satte de generella bristerna som finns inom Sveriges äldreomsorg i blyxtbelysning. För att höja kvaliteten inom äldreomsorgen gjorde regering och riksdag flera satsningar för att stärka äldreomsorgen. Äldreomsorgslyftet syftar till att höja kompetensen inom vård och omsorg om äldre hos såväl personal som första linjens chefer. Äldresatsningen som grundade sig i ett initiativ i riksdagen av KD, M och V syftar till att stärka den medicinska kompetensen och förbättra personalens arbetsvillkor inom äldreomsorgen. Äldresatsningen är till stora delar ett prestationsbaserat stöd som kan komma Strängnäs kommun till del först när kommunen har visat på förbättrad verksamhet i enlighet med satsningens intentioner. Det handlar om att erbjuda personalen kompetensutveckling samt att stärka den medicinska kompetensen genom att utöka sjuksköterskebemanningen, införa en medicinskt ansvarig rehabiliterare och i samverkan med regionen införa en medicinskt ansvarig läkare. Det handlar också om att omvandla tidsbegränsade anställningar till tillsvidareanställningar. Det är angeläget att Strängnäs kommun fullföljer dessa nationella satsningar på bästa sätt.

När det gäller tillsvidareanställningar vill vi betona att alla inte ska behöva jobba heltid om de inte vill det, men alla ska ha en trygg anställning med ett arbetsschema som präglas av långsiktighet. Det är också angeläget att personalen inkluderas i schemaläggning och andra delar som ger dem möjlighet att påverka sin arbetsmiljö och arbetssituation. Detta då sjukfrånvaron i Strängnäs, och då inte minst inom omsorgsverksamheten, är alarmerande hög i nationella jämförelser och brist på möjlighet att påverka situationen på arbetsplatsen är en känd bidragande faktor till hög sjukfrånvaro.

Äldreboendegaranti

Vi vill utreda förutsättningarna för att införa en äldreboendegaranti som innebär att alla över 85 år som så önskar, får plats i anpassat boende, exempelvis särskilt boende eller trygghetsboende när personen själv bedömer att behovet finns. Detta utan biståndsbedömning.

Insatser för att förebygga och bryta ofrivillig ensamhet hos äldre

Statistik och forskning visar att de äldsta drabbas mycket hårt av ofrivillig ensamhet. Men ensamheten kan också vara svår att upptäcka. Att lida av ofrivillig ensamhet kan vara stigmatiserande och den ensamme kan finna det svårt att själv bryta ensamheten. Det är viktigt att upptäcka den här typen av isolering och fånga upp människor som behöver ett socialt nätverk innan de upplever några av de hälsorisker som ensamheten bär med sig.

Det finns goda exempel från t ex Storbritannien med så kallade "sociala lotsar" för att förebygga och bryta den ofrivilliga ensamheten. Dessa sociala lotsar är ett antal frivilliga, som i sitt arbete naturligt träffar folk, t ex kaféägare, frisörer, butiksägare eller personal på bibliotek som är uppmärksamma på om de träffar personer i behov av sociala kontakter och då aktivt frågar om de vill ha stöd på något sätt. Vi kristdemokrater anser att det vore värdefullt att genomföra ett pilotprojekt med sociala lotsar i Strängnäs kommun. I första hand bör de frivilliga som möter personer i sitt arbete kunna hänvisa till civilsamhällets

organisationer, som kan erbjuda en mängd olika aktiviteter och stödfunktioner för den som vill skaffa sig sociala relationer. Men de bör även ha möjlighet att ta kontakt med kommunen eller vården. Ett annat sätt att upptäcka och motverka ofrivillig ensamhet är att kommuner erbjuder äldre ett samtal om livssituationen och det som kommunen och det civila samhället kan erbjuda i form av sociala aktiviteter. Det är något som prövats i Danmark men också i vissa kommuner i Sverige. Kristdemokraterna anser att samtliga äldre över 80 år som inte har hemtjänst eller bor på anpassat boende ska erbjudas denna typ av "äldresamtal". Äldresamtalen kan utformas på olika sätt men bör ge en möjlighet för hemsjukvården att upptäcka medicinska behov i tid – så att allvarigare hälsotillstånd kan undvikas. Samtalen kan dessutom – och inte minst – bidra till att skapa trygghet och bryta ensamhet för den äldre, något som i sig kan höja livskvaliteten och skjuta upp behovet av andra mer omfattande omvårdnadsinsatser.

Vi beklagar att majoriteten har avslagit våra motioner med ovanstående förslag som syftar till att motverka ofrivillig ensamhet. Vi är samtidigt hoppfulla om att majoriteten ska tänka om och prioritera satsningar för att motverka ofrivillig ensamhet då M-KD-L regeringen i samverkan med SD har avsatt statsanslag till detta ändamål. Kristdemokraterna förutsätter att Strängnäs kommun aktivt kommer söka dessa statsanslag och kommer delta aktivt i relevanta aktiviteter. Vi kommer följa frågan noga.

Inom äldreomsorgen prioriterar Kristdemokraterna att:

- Återinföra och utveckla lagen om valfrihet (LOV) inom hemtjänsten
  - Stärka den medicinska kompetensen inom äldreomsorgen
  - Förbättra personalens arbetsvillkor och erbjuda kompetensutveckling
-
- Utredda förutsättningarna för att införa en äldreboendegaranti
  - Inrätta en medicinskt ansvarig rehabiliterare, MAR
  - Verka för att bryta den ofrivilliga ensamheten

Våra övergripande satsningar inom socialtjänstens område

Målet för Kristdemokraternas politik inom socialtjänstensområde är att stödja gemenskaperna och de enskilda människorna till egen försörjning, god omvårdnad och möjliggöra aktivt deltagande i samhället. Socialtjänsten har därför en vid och fundamental uppgift inom det offentliga. Socialtjänsten har det yttersta ansvaret för att människor i kommunerna ska ha det bra, tak över huvudet och mat på bordet. Uppdraget är dock vidare än så och handlar om att ge trygghet socialt och ekonomiskt, arbeta för goda levnadsvillkor och delaktighet i samhällslivet. Socialtjänsten har således ett brett områdesansvar som både ska ses geografiskt och innehållsmässigt. Det ställer stora krav och är en av kommunens huvuduppgifter. På senare tid har vi erfarit att flertalet personer, som tidigare har erhållit försörjningsstöd, har fått indragit stöd trots en oförändrad levnadssituation. Motiveringar ska ha varit att kommunen tillämpar en striktare regeltillämpning. Detta är något som oroar oss Kristdemokrater. Vi vill betona att det är grundläggande att bedömningen av rätten till försörjningsstöd är rättssäker och tar hänsyn till det totala samhällsekonomiska perspektivet. Vi ser positivt på att det har tillsatts en utredning kring konsekvenserna av den striktare regeltillämpningen och kommer följa frågan noga.

Hemlöshet

Bostad Först är den metod som socialstyrelsens nationella riktlinjer och Sveriges kommuner och regioner rekommenderar att kommunerna använder som primär insats vid hemlöshet. Metoden tar sin utgångspunkt i att det första, och ibland enda, en hemlös person behöver är ett eget boende, en plats att kalla sitt hem. Man måste börja med bostaden och sedan erbjuda den hjälp den boende vill ha och är mottaglig för. De krav som ställs är de samma som för alla hyresgäster, betala hyran, sköt lägenheten och stör inte dina grannar. Bostad Först innefattar stöd anpassat efter de behov som den enskilde personen uppfattar sig ha. Detta skapar en relation där personen har möjlighet att både lyckas och misslyckas. Evidensen visar att metoden skapar en trygg miljö där personen känner sig delaktig, blir lyssnad på och får bekräftelse på att han eller hon duger. Detta är avgörande faktorer för att våga bryta andra dysfunktionella levnadsmönster som missbruk och på sikt kriminalitet. Detta till skillnad från traditionella metoder som exempelvis trappstegsmodellen, där personen i hemlöshet ska anpassa sig till uppsatta krav som baseras på "våra" uppfattningar av personens problematik. Väldigt få personer med skadligt bruk av alkohol eller droger lyckas med alla dessa krav eller "trappsteg". Efter ett misslyckande tvingas man att börja om från det första trappsteget igen. Var och en inser att denna modell leder till det ena misslyckandet efter det andra, självförtroendet minskar, de sociala relationerna försvinner och inte sällan hamnar man i hemlöshet.

Vi beklagar att majoriteten (M och S) 2020 avlog Kristdemokraternas motion om att utreda förutsättningarna för att införa Bostad Först som den primära insatsen vid hemlöshet. Detta trots att regeringen nyligen, efter ett tillkännagivande från en enig riksdag, hade gett i uppdrag till Socialstyrelsen "ge förslag på åtgärder för att stödja kommunernas införande av insatsen Bostad först, i syfte att öka antalet inskrivna och öka följsamheten till Socialstyrelsens nationella riktlinjer." Kristdemokraterna menar att det är en självklarhet att följa de aktuella nationella riktlinjerna. Under hösten 2022 la vi Kristdemokrater ytterligare en motion om att införa Bostad Först då hemlösheten dessvärre har ökat ytterligare i Strängnäs kommun. Om detta vittnar inte minst de samtal som vi har haft med aktörer inom det civila samhället i Strängnäs. Vi hoppas därför på att det nu finns ett brett stöd i kommunfullmäktige för att arbeta evidensbaserat för att minska hemlösheten. Då regeringen har avsatt resurser i statsbudgeten för att kommuner ska använda sig av Bostad Först förutsätter vi att kommunen kommer ansöka om dessa medel och införa metoden. Det skulle ge många människor i utsatthet en god möjlighet att komma tillbaka in i samhällsgemenskapen. Metoden är dessutom konstandseffektiv för kommunen utifrån det totala samhällsekonomiska perspektivet.

När det gäller insatser för att motverka hemlöshet och att stödja familjer som lever i ekonomisk utsatthet är det också angeläget att samverka med aktörer inom det civila samhället inom området. Stadsmissionen är en sådan aktör som är etablerad i Eskilstuna och Nyköping. Kristdemokraterna ser behov av att Stadsmissionen etableras även i Strängnäs. Av de fyra miljoner kronor som Kristdemokraterna tillför socialnämnden utöver majoritetens satsning för 2022 avsätter vi en miljon för att möjliggöra etablering av Stadsmissionen i Strängnäs kommun.

Redan 2018 motionerade vi kristdemokrater om vi borde kartlägga behovet av och att utreda förutsättningarna för att etablera ett fontänhus i Strängnäs kommun. Majoriteten röstade nej till vår motion men sedan dess har det etablerats en förening för att bilda ett fontänhus i Strängnäs. Nu är det angeläget att stödja deras arbete. Vi beklagar att majoriteten (M och S) genom media fortsätter att uttrycka att de inte är intresserade av att stödja etableringen av ett fontänhus i Strängnäs kommun. Vi beklagar att de inte ser vilken social investering det skulle vara för människor som lever med psykisk ohälsa.

Det är alltid en vinst att stärka människors livskvalitet genom insatser som ökar gemenskap och delaktighet i samhället. Men det är också en samhällsekonomisk vinst för kommunen då kostnader för andra bidragsformer och stödinsatser som dessa personer behöver kan minska. Ett antal utredningar från USA och Kanada visar att på fem år får samhället tillbaka mellan fem till fjorton gånger den investering som det kostar för att etablera ett fontänhus. Av de fyra miljoner kronor som kristdemokraterna tillför socialnämnden utöver majoritetens satsning för 2023 avsätter vi två miljoner för att stödja etableringen av ett fontänhus i Strängnäs kommun.

Stöd vid funktionsnedsättning

Den kristdemokratiska politiken är förankrad i en människosyn som utgår från människans okränkbara värde och att alla människor är olika. Utifrån sina egna villkor ska alla ha rätt till full delaktighet i samhället. Målet för funktionshinderspolitiken är att personer med funktionsnedsättning ska ha likvärdiga levnadsförhållanden med övriga befolkningen. Politiken ska fokusera på att förbättra tillgänglighet, utbildningsmöjligheter och förankring på arbetsmarknaden. Kristdemokraterna vill ha ett samhälle som ser, bejakar och inkluderar alla människor.

Den personliga assistansen och andra insatser inom LSS (Lagen om stöd och service vid vissa funktionsnedsättningar) kan vara direkt avgörande för att människor med funktionsnedsättning och deras familjer ska kunna leva ett liv med delaktighet och självbestämmande i sitt eget liv. Det är avgörande att all LSS-verksamhet präglas av trygghet. Det är därför grundläggande att cheferna inte har ansvar för fler enheter än att de kan utföra ett närvarande ledarskap vid varje enhet och att all personal inom verksamheten har kunskap för att upptäcka utsatthet och inte minst att det finns tydliga rutiner att agera utifrån om det skulle finnas misstanke om våldsutsatthet.

Det är också angeläget att kostnaderna för insatserna inom LSS ses i det totala samhällsekonomiska perspektivet. Nyligen tvingades en familj flytta ifrån Strängnäs till en annan kommun pga att sonen inte blev beviljad den personliga assistans som var nödvändig för att klara vardagen. Det är orimligt. För att stärka tryggheten för familjer och personer med behov av stödinsatser utifrån LSS anser Kristdemokraterna att beslut om att kommunen ska överklaga gynnande domar för den enskilde ska fattas av socialnämnden (dvs inte på tjänstemannanivå).

Inom socialtjänstens område prioriterar Kristdemokraterna att:

- Införa Bostad Först som den primära insatsen vid hemlöshet
- Stödja etablering av Stadsmissionen i Strängnäs kommun
- Främja kvalitet och trygghet inom funktionshinderområdet

Våra övergripande satsningar inom kulturen

En stark och levande kultur i lokalsamhället är avgörande för att gamla som unga ska trivas i sin vardag och känna delaktighet i samhällsgemenskapen. Ett rikt föreningsliv, bra verksamhet inom kulturskolan, tillgång till vårt historiska arv och tilltalande trygga stadsmiljöer är viktiga beståndsdelar i en levande miljö.

Nybyggnationer av idrottsanläggningar är en nödvändighet för att kunna erbjuda halltider till den utökade efterfrågan från idrottsföreningarna i kommunen. För att skapa bättre ekonomiska förutsättningar i dessa processer förutsätter vi att byggnation av ändamålsenliga – men inte överdådiga, att anläggningars hållbarhet prioriteras samt att kommunen eftersträvar samarbeten med näringslivet och andra privata aktörer som vill bidra till att främja kulturlivet och medborgarnas hälsa. Här ser vi med glädje framemot utvecklingen av Larslunda och att hela området och dess anläggningar uppfyller ovan nämnda prioriteringar för att främja våra medborgares bästa utifrån klok förvaltning av våra gemensamma skattemedel. Vi är också tacksamma för att majoriteten hörsammade Kristdemokraternas önskemål om att ett tillgänglighetsperspektiv ska prägla hela projektets utformning. Dock är det angeläget att säkerställa och följa upp att tillgänglighetsperspektivet förverkligas under alla steg från planering till utförande och drift av verksamheten.

De aktiviteter, matcher, tävlingar, konserter och utställningar som arrangeras av föreningar, ideella krafter och av den kommunala kulturskolan anser vi bidrar till en förbättrad integration, bättre bildning, ökad samverkan och gemenskap över generationsgränserna samt bidrar även till individens personliga utveckling och hälsa. En levande kultur genom exempelvis upplevelsestigar i likhet med Magiska stigen och dess efterföljare, innebär också att barn och unga stimulerar sin fantasi och får inspiration till att utöva nya kulturyttringar. Det görs med fördel i alla vackra naturområden i våra kommundelar. Vi vill även utveckla Visholmen till ett attraktivare besöksmål genom att bl. a undersöka möjlighet till en skulpturstig i likhet med den på Landsort i Sörmlands skärgård.

Vi har en stark föreningstradition i kommunen. Många eldsjälur arbetar ideellt. Vi måste stötta dem i deras verksamheter och inse att utan dem mister vi både trygghet, glädje och gemenskap. De motverkar också den upplevda ensamheten. Ett nytt Kulturcenter är i vardande och vi ser nu möjligheter till ett starkare kulturliv för alla åldrar och ett tätare samarbete med Kulturskolans olika program och aktiviteter under ett och samma tak. Mötesplats Strängnäs gestaltas nu efter många års önskan av oss kristdemokrater och utökar bl.a möjligheten för en mer livaktig medborgardialog. Vi får ett Kulturhus värt namnet!

Vi kristdemokrater ser positivt på att mötesplatser i flera kommundelar skapats men ser också att bygdegårdarna, Härad, Fogdö, Länna och Aspö bör stärkas. Även medborgardialogen bör utvecklas än mer i alla kommundelar.

Inför 2023 och firandet av att Gustav Vasa valdes till kung i Strängnäs 1523 har vi kristdemokrater motionerat om att utse en kommunillustratör i form av en förslagsvis målare, fotograf eller tecknare att dokumentera våra anrika byggnader och historiska arv från den tiden och framåt. Vi gläder oss åt att motionen har fått ett enhälligt stöd i kulturnämnden och ser fram emot aktiviteterna under jubileumsåret.

Inom kulturen prioriterar Kristdemokraterna att:

- Stärka bygdegårdarna i Härad, Fogdö, Länna och Aspö som mötesplatser.
- Kultur- och fritidsaktiviteter för alla, i samtliga kommundelar.
- Kulturskolans verksamheter ska ha en central roll i kommunens kulturliv.
- Ge barn i förskola och barnomsorg ökad möjlighet att ta del av kulturutbudet i kommunen.
- Ändamålsenliga och inspirerande fritidsgårdar med utökad vuxennärvaro.

- Upprätta upplevelsestigar i samtliga kommundelar i samarbete med det civila samhället.
- Exponera vårt historiska arv i alla våra kommundelar och på så sätt öka attraktiviteten och besöksnäringen.
- Utse en kommunillustratör att dokumentera vårt historiska arv i samband med 500 års jubileet.
- Utveckla Visholmen till ett attraktivare besöksmål.

Våra övergripande satsningar för att skapa ett tryggt, hållbart och delaktigt samhälle

För att en kommun ska vara attraktiv krävs det att medborgarna upplever den som trygg och att de känner delaktighet i samhället. Att bygga ett samhälle där människor känner sig trygga handlar om att ta till sig en mängd olika perspektiv. Alltifrån att skapa naturliga mötesplatser och hur vi arbetar med ljussättning till att bekämpa organiserad brottslighet och allt däremellan. I grunden handlar det dock om ett samhälle där medborgarna känner tillit, tillit till varandra och tillit till samhällets institutioner. Här fyller det civila samhället en betydelsefull roll. I föreningslivets gemenskap fostras tillit, ansvarstagande och civilkurage. Det är också angeläget att vi förvalta våra gemensamma resurser på ett långsiktigt hållbart sätt.

Insatser för att öka tryggheten

Vår kommun är fantastisk på många sätt, men samtidigt finns det ett utanförskap bland ett antal unga. Under de senaste åren har det tyvärr rapporterats om ökad skadegörelse, hot och våld samt gängbildningar som skapar otrygghet i kommunen. Vi måste göra allt i vår makt för att bryta det utanförskap som dessa unga befinner sig i och för att återskapa den upplevda tryggheten. Redan för 2019 anordnade Kristdemokraterna i Strängnäs tillsammans med Studieförbundet Vuxenskolan ett kostnadsfritt öppet möte där allmänheten och olika aktörer hade bjudits in till ett konstruktivt samtal runt vad vi kan göra tillsammans för att öka den upplevda tryggheten i Strängnäs kommun. Runt 100 personer deltog och det gick inte att ta miste på allmänhetens engagemang och vilja att bidra i ett långsiktigt arbete för att bryta den negativa utveckling som nu pågår. Samma engagemang fanns bland samtliga aktörer som närvarade inklusive representanter ifrån det civila samhället, Fryshuset i Stockholm och Beroendecentrum Ung i Eskilstuna vars verksamheter riktar sig till ungdomar som är mitt i eller i riskzonen att drabbas av utanförskap. Som en uppföljning på mötet motionerade vi kristdemokrater i kommunfullmäktige om att: Skapa långsiktiga mål för att inkludera ungdomar i samhällsgemenskapen och för att öka medborgarnas upplevda trygghet, genomföra en kartläggning av problematikens utbredning och att upprätta en konkret och långsiktig handlingsplan för att nå de utsatta målen. Dessvärre röstade Majoriteten (M och S) nej till våra förslag och motionen avslög.

Från kristdemokraternas sida beklagar vi att många människor sannolikt har farit illa av att majoritetens senfärdighet och ovilja att tidigt ta problemen på allvar. Samtidigt välkomnar vi självklart att majoriteten något år senare kom på bättre tankar och presenterade en handlingsplan för att öka tryggheten. Handlingsplanen adresserar mycket av den problematiken som Kristdemokraterna belyste redan 2019 och omfattar delar som ett aktivt uppföljningsarbete inom socialtjänstens verksamhet för att uppmärksamma personer som återkommande förekommer i gängbildning av kriminell karaktär, att trygghetsperspektivet ska vara en integrerad del i stadsbyggnadsarbetet för att undvika att miljöer skapas som upplevs otrygga, att aktivt stödja implementering av Samverkan Skola, Socialtjänst, Polis och Fritid –SSPF i samverkan med föräldrar till barn även i tidiga åldrar för att främja brottspreventiv samverkan på individnivå samt ett stärkt drogforebyggande arbete.

Vi följer majoritetens arbete noga och vill betona att det är avgörande att insatserna inte blir isolerade tomtebluss-effekter. Det är politikens ansvar att skapa förutsättningar för att samtliga aktörer ska hitta sina vägar och få kontinuerligt stöd för att nå det gemensamma målet om att inkludera ungdomar i samhällsgemenskapen och för att öka medborgarnas upplevda trygghet. Det inkluderar en stark och ihållande samverkan mellan politiken, ungdomarna, skolan, föräldrarna, socialförvaltningen, polisen och det

civila samhället. Det är också avgörande att de berörda ungdomarna blir inkluderade i processen. De vet själva bäst vad som krävs för att de ska känna sig sedda och delaktiga i samhället.

För att nå målet i trygghetsplanen prioriterar Kristdemokraterna utöver majoritetens aktiviteter också att införa en ungdomsjour som genom kompetent personal i samverkan med volontärer ska driva utåtriktad verksamhet på skolor, fritidsgårdar och inom idrottsföreningar för att fånga upp unga som lever i utsatthet. Arbetet bör omfatta kunskaps- och kompetenshöjande insatser men också att säkerställa att det finns telefonlinjer och chattfunktioner för att kunna erbjuda unga det stöd de behöver i akuta situationer. Av de fyra miljoner kronor som Kristdemokraterna tillför socialnämnden utöver majoritetens satsning för 2022 avsätter vi en miljon för att möjliggöra etablering av en ungdomsjour i Strängnäs kommun. Därutöver prioriterar vi ett starkt förebyggande arbete kring narkotika som inkluderar den evidensbaserade metoden "Krogar mot knark" där kommunen, polisen och krogbranschen samverkar för att minska bruket av, och de negativa konsekvenserna kopplade till, narkotika.

Ökad tillgänglighet och delaktighet i samhället

Att ett samhälle är tillgängligt för alla är en grundbult i ett demokratiskt samhälle. Kristdemokraterna vill därför utreda förutsättningarna för att införa en tillgänglighetsstrategi i kommunen. Strategin ska vara vägledande för att all kommunalverksamhet ska beakta tillgänglighetsperspektivet när det gäller allt ifrån exempelvis planering och utförande av ny- och ombyggnation samt stadsplanering, bemötande, kommunikation, upphandlingar, information och utbildning, kultur- och fritidsaktiviteter samt insatser för att främja arbete och sysselsättning.

Förvaltning av våra gemensamma resurser

Här i Mälardalen har vi goda möjligheter till att stödja invånarnas förmåga att öka sin självförsörjningsgrad kring grönsaker och andra livsmedel. Utöver att stärka totalförsvarsförmåga, natur och biologisk mångfald skulle en ökad självförsörjningsgrad inom kommunen bidra till en långsiktigt hållbar förvaltning av våra gemensamma resurser. Som en del i detta vill Kristdemokraterna utreda förutsättningarna för en självförsörjningsstrategi som syftar till att förenkla processer och uppmuntra medborgarna till självförsörjning kring livsmedel. Det är exempelvis angeläget att skapa fler kolonilotter och stadsnära odlingar, såväl privata som kommersiella i de olika kommundelarna. Majoritetens förslag om att höja kolonilotternas arrende är därför olyckligt och något som Kristdemokraterna har kritiserat. Vidare ser vi gärna att de kommunala bostadsbolagen utökar möjligheten till privata eller gemensamma odlingsplatser. Något som också kan främja social gemenskap inom bostadsområdet.

För att skapa ett tryggt, hållbart och delaktigt samhälle prioriterar Kristdemokraterna att:

- Noga följa arbete med att genomföra insatserna i handlingsplanen som ska stärka tryggheten
- Etablera en ungdomsjour i Strängnäs kommun.
- Evidensbaserat narkotikaförebyggande arbetet genom metoden Krogar mot Knark
- Införa en tillgänglighetsstrategi
- Utreda förutsättningarna för en självförsörjningsstrategi kring livsmedel
- Främja förutsättningarna för att skapa fler kolonilotter och stadsnära odlingar

RÄTT PRIORITERINGAR GER VÄLFÄRD UTAN SKATTEHÖJNING

I ett skede när kommunen expanderar är det viktigt att förvalta och förädla våra gemensamma tillgångar på ett klokt sätt. Nöjdare invånare, en stark centrumutveckling med "levande" stadskärnor och en ökad inflyttning genererar i förlängningen ökade skatteintäkter som kan stärka välfärden. Goda villkor för pendling till arbete utanför kommunen måste därför främjas. Kristdemokraterna beklagar att majoriteten införde parkeringsavgift vid resecentrum 2018. Vi röstade emot förslaget om att avgiftsbelägga utomhusparkeringen eftersom det i praktiken innebär högre kostnader – en straffavgift – för pendlare. Något som riskerar att människor som är intresserade av att flytta till Strängnäs väljer att istället flytta till en annan mer pendlarvänlig kommun i Mälardalen. Av samma anledning röstade vi också emot avgiftbeläggningen vid Läggesta station.

Investeringar

Strängnäs kommun står de närmaste 10 åren inför flera mycket stora investeringar. Det är därför av stor vikt att man inför varje större investering tar fram flera alternativ för hur det aktuella ärendet kan lösas. Diskussioner måste också föras om möjlighet att justera i tidsplanen för investeringarna så att soliditeten får så lite negativ påverkan som möjligt.

Prioritering av välfärden

Strängnäs kommun måste prioritera det som är kommunens kärnuppdrag – barnomsorg, skola och äldreomsorg. Omformulering av resurser och effektivisering av viss verksamhet är nödvändig. Stor uppmärksamhet måste ägnas åt kvalitetsfrågorna. Men det handlar även om att våga avstå från de utgifter som ligger utanför det kommunala kärnuppdraget. Vi måste även säkerställa att varje beslut föregås av tillfredsställande konsekvensutredningar. Kommunen har tyvärr även en historia av avtal och hyreskontrakt som inte är ekonomiskt fördelaktiga för kommunen. Befintliga avtal och kontrakt samt kompetensen inom avtalsjuridik bör ses över. Större aktsamhet om medborgarnas skattemedel bör iaktas vid framtida kontraktsskrivning.

Ett blomstrande näringsliv

Vi Kristdemokrater ser företagaren som den viktigaste resursen för att välfärden ska utvecklas och blomstra. Vi har inte råd att riskera att företag väljer att etablera sig i en närkommun för att våra handläggningstider är för långa eller processen för krånglig. Det är därför angeläget att tillsammans med näringslivet utarbeta en långsiktig strategi för hur Strängnäs ska kunna vara attraktiv kommun för att växa och främja nyetablering.

För Kristdemokraterna är det prioriterat att förenkla tillståndsprövningar och att säkerställa att kommunens upphandlingspolicy även gynna mindre lokala företag. Vi vill också att kommunen ska bli bättre på att samverka med de privata aktörerna när det gäller kvalitetsutveckling av kärnverksamheterna. Det gäller inte minst aktörerna inom vård- och omsorgssektorn vilket är en viktig anledning till att vi till återinföra och utveckla LOV inom hemtjänsten.

Kristdemokraterna vill även se att kommunen agerar som ett nav för tvärfunktionell samverkan mellan näringsliv, utbildning och akademi inklusive Mälardalens Universitet (MDU), men också med socialtjänsten och arbetsförmedlingen. Tillsammans med en etablering av en yrkeshögskola kan denna samverkan kartlägga kommunens framtida kompetensbehov samt uppvärdera och skapa attraktiva arbetsvillkor för yrkeskategorier inom relevanta bostadsområden. Därtill kan det skapa goda förutsättningar för att människor som står långt ifrån arbetsmarknaden, såsom exempelvis nyanlända och människor med funktionsnedsättning, ska komma in i arbete.

För att värna välfärden utan att göra skattehöjningar prioriterar Kristdemokraterna att:

- Kvalitetssäkra beslutsprocesser och underlag inför investeringar och ingång av avtal
- Säkerställa kostnadskontroll för nybyggnationen i Larslunda

- Tillsammans med näringslivet utarbeta en långsiktig strategi för hur Strängnäs ska kunna var attraktiv kommun för att växa och främja nyetablering

Kristdemokraterna yrkar på att:

- Anta resursfördelningen enligt kristdemokraternas prioriteringar i Tabell 1.

Tabell 1

Nämnd (miljontals kronor)	År 2024		
	KD prio 2024 - Öka ram, + minska ram	Budget 2024 enligt Kristdemokraterna	Budget 2024 enligt majoriteten
Kommunfullmäktige	0,9	-7,4	-8,3
Kommunstyrelsen	16,0	-190,0	-206,0
Teknik- och fritidsnämnden	1,5	-176,4	-177,9
Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden	-1,4	-36,3	-34,9
Kulturnämnden	-0,7	-62,0	-61,3
Socialnämnden	0,0	-915,0	-908,0
Barn- och utbildningsnämnden	-9,2	-1 210,0	-1 200,8
Summa nämnder och styrelser	0,0	-2 597,1	-2 597,1

Flerårsplan 2024-2026

FÖR STRÄNGNÄS KOMMUN

LIBERALERNAS BUDGETALTERNATIV

Liberalerna

Inledning

Liberalerna är partiet som sätter människors valfrihet och frihet i centrum. Utifrån liberala idéer tar vi strid för varje människas möjlighet att själv få forma sitt liv. Och politiken ska prioritera att öka friheten för dem som har minst frihet.

Liberalerna sätter alltid skolan först. En god och likvärdig utbildning för alla elever är grunden för demokratin och en gynnsam samhällsutveckling. I Strängnäs ska alla ges samma möjligheter. Barn och unga ska mötas av höga förväntningar och undervisningen ska så långt som det är möjligt anpassas till individuella förutsättningar. Så ser det tyvärr inte ut i dag. Skillnaderna mellan skolorna är orimligt stora och resultaten oacceptabelt låga.

Liberalerna har höga ambitioner även för omsorgen. Kvaliteten ska vara hög och valfriheten stor. Kommunens invånare ska ha tillgång till en samhällsservice som står i proportion till den skatt som de betalar in. Skattebetalarnas pengar ska därför i första hand gå till finansiering av kärnverksamheterna, det vill säga skola, vård och omsorg. Samtidigt ska den administrativa överbyggnaden vara så liten som möjligt.

Liberalernas målsättning är att Strängnäs ska vara en kommun som det är lätt att leva i och som utvecklas i takt med vad kommuninvånarna önskar och behöver.

Den flerårsplan för 2024-2026 som majoriteten – Moderaterna och Socialdemokraterna – nu lägger fram är främst en redogörelse över hur det ser ut i dag. Men en flerårsplan bör innehålla mer än anslag och icke mätbara mål. Den ska förstås ange fördelningen av medel till drift och investeringar i de olika verksamheterna, men den ska även vara ett viktigt styrdokument för att nå fastställda mål. I majoritetens flerårsplan finns inga politiska prioriteringar. Det finns heller inga uppdrag till nämnderna, endast angivna anslag utan beskrivningar av ändamålen. De sex övergripande målen som styret lägger fram ger obetydlig vägledning till nämndernas verksamhetsplaner eller vilka uppdrag som ska prioriteras under 2024.

Att majoritetens budgetdokument i år är utformat utan politiska prioriteringar inför planperioden är olyckligt. Det leder till en minskad insyn för i första hand kommunens invånare. Men det försvårar också för oppositionspartierna att skriva budgetalternativ eftersom vi inte i vet vad vi har att ta ställning till.

Vi i Liberalerna vill med denna budget visa hur vi tror att Strängnäs skulle kunna bli ännu bättre. Vi gör det med insatser för att höja skolresultaten, lyfta omsorgen och öka effektiviteten i styrningen och i förvaltningen, samtidigt som vi höjer takten i omställningen mot ett mer hållbart samhälle. Vår vision är ett Strängnäs som är tryggt, trevligt och välskött i alla kommundelar och där kommunens kärnverksamheter levererar med hög kvalitet till en rimlig kostnad för invånarna.

Våra främsta prioriteringar 2024

Vi har valt att följa strukturen med de koncerngemensamma målen, men konkretiserat dem med våra prioriteringar. Vissa mål har delvis omformulerats. Följande insatser vill vi se för att de sex målen för Strängnäs kommunkoncern som presenteras inte bara ska vara ord utan få ett innehåll.

I Strängnäs kommun ges barn och unga goda förutsättningar att må bra och att klara skolan med goda resultat och en vilja att fortsätta lära genom livet

Allt börjar med skolan. Strängnäs kommunala grundskolor har bland de sämsta resultaten i landet och undervisningen präglas av omfattande läromedelbrist och överfulla lokaler. På det här området behöver stora insatser genomföras skyndsamt för att vända den nedåtgående trenden. Gymnasiebehörigheten måste öka, liksom andelen som slutför sina gymnasiestudier. Det måste skapas förutsättningar för alla elever att nå upp till kunskapsmålen.

För att lyckas krävs bland annat fler tidiga insatser, höjt grundbelopp, ökad bemanning och fokus på läsförståelse. Alla elever har inte förutsättningar att utvecklas i stora klasser. Skolorna ska ha speciallärare och specialpedagoger med kompetens att anpassa utbildningen till varje enskild elev. Särskilda undervisningsgrupper behöver byggas ut på alla skolor och insatser vid hög frånvaro sätts in tidigt. Därtill behövs en omfattande satsning på läromedel för att råda bot på den stora brist som har uppstått. Med begränsad tillgång till läroböcker och andra läromedel försämras elevernas möjlighet till kunskapsinhämtning kraftigt, samtidigt som lärarna i allt för stor utsträckning tvingas lägga värdefull arbetstid på att ta fram eget material. Tillgängliga skolbibliotek med stort utbud av böcker borde vara en självklarhet på alla kommunens skolor.

Förskolan ska präglas av hög kvalitet, låga avgifter och god tillgänglighet för alla. Alla barn ska få tillgång till en verksamhet som främjar deras utveckling, kreativitet och lärande. Barngrupperna ska vara små och andelen förskollärare i verksamheterna hög. Utformningen av förskole- och skolgårdar ska uppmuntra till lek och rörelse och nå upp till kommunens ambitiösa riktlinjer.

Det är ett stort misslyckande att alla barn inför höstterminen 2023 inte får skolplats i sin kommun. Familjers livspussel försvåras och barnen skiljs från sina vänner. Liberalerna anser att det vore en självklar målsättning att barn ska erbjudas förskole-/grundskoleplats i den kommun där de bor. I och med förseningen av bygget av den nya grundskolan i Läggesta och nya besked om att begränsa årskurserna på skolan kommer problemet med överfulla skolenheter sannolikt bara att förvärras de kommande åren. Vi i Liberalerna anser att bygget av skolan i Läggesta behöver påskyndas och att beslutet om en F-9-skola ligger fast.

Liberalerna satsar 10 miljoner mer än majoriteteten på barn- och utbildningsnämnden under 2024. Våra prioriteringar inom området:

- En successiv höjning av grundbeloppet för förskolorna och grundskolorna och för tilläggsbeloppen för särskilda insatser.
- Kommunens lärare ska avlastas från administrativt arbete genom ett successivt införande av lärarassistenter. Det behövs också satsningar på mindre klasser, fler lärare och fler speciallärare.
- En tydlig plan för att skyndsamt nå målsättningen om "en bok per elev och ämne" på samtliga kommunala skolor.
- Utveckla läxhjälp och lovskolor för att fler elever ska få det stöd de behöver för att nå målen i fler ämnen.
- Studiehandledningen behöver anpassas till den enskilde elevens behov.
- En satsning på ett skolgårdslyft för att uppmuntra fysisk aktivitet hos barn och unga.
- Förskolornas utemiljöer ska värnas och kommunens riktlinjer för dessa följas.
- Alla elever ska ha tillgång till bibliotek och få hjälp att upptäcka litteraturen.
- Utredda möjligheten till fler samverkansavtal för gymnasieskolan.
- Säkerställa att den nya skolan vid Läggesta ges högsta prioritet och inte försenas ytterligare samt byggs för årskurserna F-9.

I Strängnäs kommun är vi en fossilfri kommun 2030 på god väg mot klimatneutralitet 2040 med låg miljöpåverkan

Klimatet är vår tids ödesfråga och takten i arbetet behöver öka för att Strängnäs ska nå de uppsatta målen. För en hållbar utveckling kommer det att krävas omställningar. Det kräver i sin tur ny teknik, ekonomiska styrmedel och en effektivare hushållning av naturresurser. För att våra barn och barnbarn ska kunna växa upp med samma möjligheter som vi har så måste vi skydda ekosystemen och värna den biologiska mångfalden.

För att fler ska välja bort bilen krävs fler gång- och cykelbanor och en mer attraktiv kollektivtrafik. Kommunen behöver vara pådrivande för att få tågpendlingen att fungera bättre och anslutningsbussar ska kunna invänta tåg vid mindre förseningar. Turtäthet och busslinjer bör utvecklas för att minska invånarnas behov av biltransporter.

Återställande av våtmarker är en oerhört viktig och effektiv klimatåtgärd som ska prioriteras. När det gäller vattenkvaliteten är undermåliga avloppsanläggningar ett stort problem som leder till förorenade sjöar och är ett hot mot vårt dricksvatten. Åtgärdstakten i Strängnäs måste vara hög för att möjliggöra att komma till rätta med problemen.

Vi ska vara en kommun som tar ansvar för att kommande generationer får goda livsförutsättningar. För att nå de uppställda målen vill Liberalerna se följande prioriteringar:

- Kommunen ska styra mot hållbar expansion och ställa villkor på grönt bostadsbyggande med minskad klimatpåverkan
- Utveckla en god trafikmiljö genom att se över trafiknätet i sin helhet i kommunen och sätta in trafikprojekt där det ger mest resultat på säkerhet, miljö och trängsel
- Allokera medel för utbyggnad av ett sammanhängande gång- och cykelnät för att fler ska ställa bilen.
- En mer attraktiv kollektivtrafik genom bland annat högre turtäthet, återgång till bussarnas anpassning efter tågförseningar och flexibla kvällsstopp.
- Utöka antalet laddplatser för elbilar.
- Se över vilka stöd och bidrag för miljö- och klimatåtgärder som kommunen i dagsläget inte söker (regionalt nationellt och från EU) som skulle kunna öka takten i vår omställning.
- Säkerställa ett systematiskt arbete för att effektivisera transporter i de kommunala verksamheterna, till exempel genom samdistribution, samåkning och effektivare logistik.
- Främja ekologiska och närproducerade varor i kommunens verksamheter .
- Större hänsyn till bevarandet av biologisk mångfald i samband med exploateringar av kommunens mark.

I Strängnäs kommun är ett aktivt, tryggt och hälsosamt liv möjligt för alla invånare oavsett individuella förutsättningar.

Strängnäs ska ha erbjuda en god omsorg som anpassas efter individuella behov och önskemål inom exempelvis hemtjänsten, vård- och omsorgsboenden och den dagliga verksamheten.

Alla har rätt till en bra ålderdom. Fram till 2040 förväntas antalet personer över 80 år öka markant och det kommer att ställa ytterligare krav på verksamheterna. Det kommer att behövas fler platser på både trygghetsboenden och särskilda boenden. Byggandet av särskilda boenden i alla kommundelar ska fullföljas och byggandet av trygghetsboenden ska uppmuntras för att möta efterfrågan och korta köerna. Äldre som behöver boende eller hemtjänst ska ha stor valfrihet. Liberalerna anser att det är mycket olyckligt att möjligheten att välja hemtjänstutförare nu försvinner.

Förutsättningar för det spontana motions- och idrottsutövandet kan ökas genom att frilägga mer tid på idrottsanläggningarna för allmänheten och öka den kommunala skötseln i befintliga rekreationsområden som motionsspår och utegym. Ett motionsspår i Stallarholmen är en prioriterad satsning.

Det är viktigt att kostnaderna för utvecklingen av Larslunda idrottsplats till ett rekreations-, idrotts- och friluftscenter inte ökar ytterligare. Vasavallen ska behållas som skol- och näridrottsplats.

- Den enskildes inflytande och medbestämmande ska öka och valfriheten (LOV) inom hemtjänsten ska behållas.

- Personer över 85 år ska kunna flytta till ett särskilt boende när de önskar utan kommunal bedömning.
- Kommunen ska använda modellen Bostad först vid hemlöshet.
- Fritidsgårdarnas uppsökande verksamhet bör utvecklas för att nå olika grupper ungdomar och bidra till tryggheten i lokalsamhället.

I Strängnäs kommun har **invånarna**, medarbetarna och ledarna möjlighet och förutsättning att vara med och utveckla vår kommun

Invånarna i Strängnäs har i dag möjlighet att delge kommunstyret och förvaltningen sina idéer om hur kommunen kan utvecklas och förbättras genom att lämna e-förslag eller medborgarförslag. Det finns också möjlighet att lämna synpunkter och/eller klagomål på de olika verksamheterna genom kommunens hemsida. Liberalerna anser att det är grundläggande också i en lokal demokrati att medborgare och den politiska oppositionen enkelt kan följa ärenden och ta del av beslut.

Invånarna behöver få bättre möjligheter att följa utvecklingen i kommunens verksamheter. För detta ändamål behövs tydliga och mätbara mål för varje verksamhet.

Liberalerna har tidigare motionerat om visselblåsarfunktion, något som nu har införts efter lagkrav. Det är viktigt att sprida kunskap bland kommunens anställda om att funktionen finns och följa upp om den fungerar som avsett.

Strängnäs kommun behöver vara en attraktiv arbetsgivare för att kunna rekrytera och behålla medarbetare och ledare. För att åstadkomma detta krävs lönenivåer och övriga anställningsvillkor som står sig i konkurrensen med andra arbetsgivare. Sjukfrånvaron bland kommunens anställda har minskat, men nivån är fortsatt hög. Fortsatta insatser krävs för att minska sjuktalet.

- Medborgarna ska enkelt kunna få information om kommunens verksamhet och ekonomi, särskilt i samband med stora investeringar.
- Tydliga och mätbara mål för kommunens verksamhet, så medborgarna kan följa utvecklingen.
- Större inflytande från kommundelarna vad gäller verksamhetens genomförande.
- Aktiva medborgardialoger inom flera sakområden.

I Strängnäs kommun finns det ett **stort kulturutbud tillgängligt för alla** och ett företagarklimat som stärker tillväxt och arbetsmarknad

Kultur är en angelägenhet för alla, barn som vuxna, med det fria ordet och den konstnärliga friheten som grund. Kulturen ger upphov till nya perspektiv, vidgar vyer och speglar

samtidens och framtidens angelägna frågor. Barn ska kunna möta kulturen på många sätt, både genom att utöva kultur och genom att uppleva den.

Liberalerna skulle vilja förtydliga målet. Men den ursprungliga formuleringen framstår det som att majoriteten betraktar satsningar på kultursektorn som en del av kommunens tillväxtambitioner och att den därmed förbiser egenvärdet av ett rikt kulturutbud. I samtliga kommundelar ska barn och unga kunna ta del av kommunens verksamheter. Avgifterna i Kulturskolan bör sänkas för att uppmuntra till ökat deltagande.

Ett starkt näringsliv och god tillväxt är nyckeln till samhällets fortsatta utveckling. Samspelet mellan en effektivt skött kommun och välfungerande näringsliv maximerar möjligheterna för ökad livskvalitet för alla. För att ge ytterligare goda förutsättningar för det lokala näringslivet behöver kommunens regelverk vara transparent, enkelt och tillåtande.

Hela kommunen ska genomsyras av en positiv attityd till företag och entreprenörskap med förbättrad tillgänglighet och service, genom attraktiva centrum i alla kommunens tätorter.

- Kommunen ska under 2023 söka medlemskap i ICORN och bli en fristadskommun.
- Kulturskolan är viktig och utbudet utanför Strängnäs stad behöver utvecklas.
- Biblioteken ska vara öppna när invånarna har tid att besöka dem. "Meröppet" (dygnet runt öppet, obemannat utanför kontorstid) bör införas på minst ett bibliotek i kommunen och det digitala utbudet utökas.
- Stödet till det fria kulturlivet ska vara transparent och bidragsgivningen rättvis. Principen om armlängds avstånd från politiken ska vara styrande.
- En god kommunal planberedskap som möjliggör områden för nya företagsetableringar.
- Torghandlarna erbjuds goda betingelser för att kunna utöva sina verksamheter.
- Relevanta och anpassade avgifter för företag för olika tillstånd och kontroller.

I Strängnäs kommun är kommunkoncernen kostnadsmedveten och resultatriktad

Kostnaderna för den administrativa förvaltningen i Strängnäs kommun har på senare år ökat kraftigt. Att minska den administrativa överbyggnaden bör vara i fokus, liksom effektiviseringar inom samtliga verksamheter där sådana är möjliga.

Välfärden står inför stora utmaningar, inte minst genom kommande demografiska förändringar som leder till att andelen i arbetsför ålder minskar. Kostnadseffektiviseringar kommer på sikt att vara avgörande för att inte behöva höja skattesatser eller minska det offentliga åtagandet.

För att klara välfärdens långsiktiga finansiering är en ökning av produktiviteten avgörande. Ett effektiviseringskrav på 0,7 procent är lägre än vad som brukar rekommenderas. För

samtliga nämnder, utom barn- och utbildningsnämnden som undantas, anser Liberalerna att den bör ligga på 1,5 procent.

De senaste årens överskott antyder att Strängnäs skattesats har varit omotiverat hög. Med tanke på den ekonomiska situation vi nu har, med hög inflation och lågkonjunktur låter vi i år skattesatsen vara oförändrad, men vår tydliga ambition är att på sikt harmonisera skatteuttaget med jämförbara kommuner.

- Liberalerna vill att en översyn av den administrativa överbyggnaden i Strängnäs kommun genomförs i syfte att effektivisera förvaltningen.
- Skattesatsen lämnas oförändrad för 2024, men ska på sikt sänkas för att bättre avspegla kommunens kostnader.
- En högre ambitionsnivå för effektiviseringar i nämnder och verksamheter.
- Resultatet för kommunkoncernen ligger i Liberalernas budgetalternativ långsiktigt över 2,0 procent.

Driftbudget för 2024 och plan för 2025 och 2026

* Inkl effektivisering 1,5% enl Långsiktig ekonomisk planering

Nämnd (miljontals kronor)	Utfall 2022	Ramjust Budget 2023	Budget* 2024 enligt Liberalerna	Budget 2024 enligt majoriteten	Plan* 2025 enligt Liberalerna	Plan 2025 enligt majoriteten	Plan* 2026 enligt Liberalerna	Plan 2026 enligt majoriteten
Kommunfullmäktige	-7,4	-10,1	-7,9	-8,3	-7,9	-7,9	-8,2	-8,2
Kommunstyrelsen	-176,7	-194,6	-193,4	-206,0	-195,1	-204,3	-195,8	-208,9
Teknik- och fritidsnämnden	-169,8	-174,5	-174,2	-177,9	-179,3	-179,3	-184,1	-184,1
Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden	-36,3	-33,7	-34,9	-34,9	-35,5	-35,5	-36,7	-36,7
Kulturnämnden	-56,8	-62,1	-63,1	-61,3	-64,1	-62,3	-64,4	-62,4
Socialnämnden	-790,5	-860,6	-913,0	-908,0	-923,7	-921,9	-946,7	-951,7
Barn- och utbildningsnämnden	-1 047,4	-1 143,2	-1 210,7	-1 200,8	-1 211,9	-1 198,6	-1 236,4	-1 221,1
Summa nämnder och styrelser	-2 284,8	-2 478,9	-2 597,1	-2 597,1	-2 617,6	-2 609,9	-2 672,3	-2 673,1
Finansförvaltningen (summarad)	2 474	2 437	2 640,8	2 640,8	2 674,0	2 666,5	2 731,9	2 731,9
Kommungemensamma kostnader & intäkter (summarad)	-58,8	-177,0	-161,3	-161,3	-190,7	-198,2	-244,2	-244,2
Pensionsförvaltning	-49,9	-58,1	-50,1	-50,1	-42,7	-42,7	-51,9	-51,9
Exploateringar vinst/förlust	21,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Budgerade gem. avskrivningar/hyror	7,0	-46,2	-64,8	-64,8	-108,6	-108,6	-152,1	-152,1
Övriga kommun-gemensamma kostnader	-8,0	-4,2	-3,6	-3,6	-3,7	-3,7	-3,7	-3,7
Kommungemensamt extraordinärt	-14,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Resurs- och reservmedel (summarad)	-3,2	-51,1	-42,8	-42,8	-35,7	-43,2	-36,5	-36,5
Särskilda löneprioriteringar	0,0	-3,5	-6,0	-6,0	-6,0	-6,0	-6,0	-6,0
Demografisk volymjustering	0,0	-14,2	-20,0	-20,0	-20,0	-20,0	-20,0	-20,0
Skattereserv	0,0	-13,4	-14,5	-14,5	-14,9	-14,9	-15,7	-15,7
Centrala statsbidrag	14,1	0,0	15,2	15,2	15,2	15,2	15,2	15,2
Horisontell styrning	-17,3	-20,0	-17,5	-17,5	-10,0	-17,5	-10,0	-10,0
lanspråktaga medel från eget kapital	-11,7	-17,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skattenetto	2 525,3	2 598,6	2 767,8	2 767,8	2 829,8	2 829,8	2 940,6	2 940,6
Räntenetto	7,8	15,7	34,3	34,3	35,0	35,0	35,6	35,6
Årets resultat	189,5	-41,6	43,7	43,7	56,5	56,7	59,6	58,8
Reservering av medel till resultatutjämningsreserv	-25,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Användning av medel från resultatutjämningsreserv	0,0	41,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Årets resultat enligt balanskravet	164,5	0,0	43,7	43,7	56,5	56,7	59,6	58,8
lanspråktaga medel som reserverat under eget kapital	18,0	17,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Resultat enligt god ekonomisk hushållning	182,5	17,4	43,7	43,7	56,5	56,7	59,6	58,8
Resultatmål	7,2%	0,7%	1,6%	1,6%	2,0%	2,0%	2,0%	2,0%